

DE GROOTE SOCIËTEIT

UITGAVE TER GELEGENHEID VAN 125-JARIG BESTAAN

Inhoud

VOORWOORD	4
VERANTWOORDING	9
HOOFDSTUK 1 ACTIVITEITEN	11
HOOFDSTUK 2 EN VERDER	119
HOOFDSTUK 3 GEBOUWEN EN TUIN	133
HOOFDSTUK 4 HOMMAGE AAN RACER	139
BIJLAGEN	159

Voorwoord

Het is in een tijd van digitale communicatie misschien minder gebruikelijk om een boek uit te geven ter gelegenheid van het 125-jarig bestaan van de Vereeniging de Grootte Sociëteit. Toch hebben wij besloten dat te doen. Het leek ons passend in het verlengde van het gedenkboek dat verscheen bij het 100-jarig bestaan.

Er is een zodanige oplage gemaakt dat alle leden een exemplaar kunnen ontvangen en dat er voorraad is voor de nieuwe leden die de komende 25 jaar zullen toetreden. Want de groei van de Vereeniging de afgelopen jaren sterkt ons in de overtuiging dat onze sociëteit verder zal groeien en bloeien. In weerwil van publicaties in landelijke bladen dat het met de sociëteiten in het land maar droevig is gesteld, kunnen we voor Oldenzaal vaststellen dat we een levendige en actieve vereniging hebben. Dat is het succes van de aandacht en de inspanningen van velen, zoals het hoort in een vereniging. Dit lustrumboek getuigt van die inspanningen. En natuurlijk van het plezier dat de leden beleven aan

de zeer uiteenlopende activiteiten. Op 28 december 2022 hebben wij ons 25e lustrum uitgebreid mogen vieren. Ook daarvan doet dit lustrumboek verslag. Eén van de hoogtepunten was ongetwijfeld de toekenning van de Koninklijke Erepenning aan onze vereniging.

Er zijn wel wat rode draden te trekken door de afgelopen 25 jaar. De schrijver van dit gedenkboek, Jan Mistratie Haarhuis, heeft daarnaast enkele verenigingsleden uitgenodigd om korte beschouwingen te wijden aan wat er uit hun perspectief tijdens die 25 jaren of in een voor hen persoonlijk belangrijke gebeurtenis binnen die 25 jaar. Zo wordt het sociëteitsgebeuren in een breder kader geplaatst. Want de sociëteit is onderdeel van de samenleving en de leden vervullen of vervulden in die samenleving allen hun rol. Periodiek komt in bijna alle sociëteitsverenigingen de vraag naar verjonging van het ledenbestand naar voren. Dat is al helemaal het geval in een samenleving waarin lange tijd de

geboortegolfers (onder jongere generaties tegenwoordig enigszins denigrerend “boomers” genoemd) alleen al kwantitatief de boventoon voerden. Aan de andere kant is waar te nemen dat een te snelle verjonging in de ogen van veel leden niet goed zou passen bij het karakter van de sociëteit als gezelligheidsvereniging. Verjonging is hier overigens als relatief begrip te zien. Toetredende leden zijn meestal in jaren de 40 gepasseerd. Dat past goed bij de aard van de activiteiten. Inmiddels zijn binnen de vereniging diverse clubs actief met biljarten, bridge, golf, zangkoor, kegelen, filosofie. Deze nieuwe clubactiviteiten zijn de afgelopen paar jaren met enthousiasme ontvangen.

Ze leiden ook tot een levendiger donderdagavond. Zelfs in die mate dat de traditionele opstelling van de bittertafel niet altijd meer goed functioneert. Er zijn geregeld niet genoeg plaatsen rond de tafel. De zoektocht naar een meer optimale opstelling van tafels gaat voort. Daarbij biedt de in de verslagperiode

gerealiseerde serre nieuwe mogelijkheden. De ingebruikname van die nieuwe serre is ongetwijfeld in combinatie met de algehele verbeteringen aan het J.W. Racerhuis een van de belangrijkste gebeurtenissen in de afgelopen 25 jaar. De gedane investeringen bevestigen dat de Vereeniging weliswaar gericht is op gezelligheid, maar tegelijkertijd ten dienste staat van de Oldenzaalse gemeenschap. Vele organisaties en particulieren maken er gebruik van. Via de Stichting J.W. Racerhuis houdt de vereniging deze belangrijke gemeenschapsvoorziening in stand.

Zo is er in 25 jaren weer veel gebeurd, met de nodige veranderingen. Maar veel is gelukkig bij het oude gebleven. Onlangs is het moresboek herschreven en op de website geplaatst. Het wordt niet meer gedrukt. Want we gaan met onze tijd mee, maar met mate. Daarbij voelen wij ons thuis.

Albertjan Peters
Voorzitter

Colofon

DE GROOTE SOCIËTEIT
UITGAVE TER GELEGENHEID VAN 125-JARIG BESTAAN

Auteur
Jan Mistrate Haarhuis

Met medewerking van
Albertjan Peters, Peter Bloemen,
Michiel Bloemen, Jan Prick,
Gerard Kockmann, Gé ten Bokum

Vormgeving en opmaak
Tonny Nijkrake

Oldenzaal, 2023

BESTUUR VAN DE VEREENIGING GROOTE SOCIËTEIT
V.L.N.R. KOOS FAHNER, ALWY SEMMEKROT, ALBERTJAN PETERS,
MICHIEL BLOEMEN EN ED KOSTERINK

Verantwoording

Bij gelegenheid van het 125-jarig bestaan van de Groote Sociëteit wordt dit boek met de belevenissen en lotgevallen gedurende de jaren 1997 – 2022 in woord en beeld beschreven. Het is een vervolg op het boek De Groote Sociëteit 1897 – 1997 van Seijer Troost. Het boek kent een indeling in hoofdstukken waarbij de systematiek van jaren is aangehouden. Aan de orde komen de activiteiten, vervolgens een beschrijving van wat er die 25 jaar nog meer gebeurde zowel lokaal, nationaal als internationaal. Dit hoofdstuk geeft de context aan waarin onze activiteiten een plaats hadden. Ook is een speciaal hoofdstuk gewijd aan mr. J. W. Racer, waarin de drie prijswinnaars van de naar hem genoemde prijs zijn opgenomen. Een bijzonder woord van dank is op zijn plaats voor de begeleidingscommissie bestaande uit Albertjan Peters, Jan Prick, Gerard Kockmann, Peter Bloemen en Michiel Bloemen. Ze

lazen kritisch mee en hielden me op het goede pad. Een bijzonder woord van dank aan Gé ten Bokum voor zijn digitale hulp. Hij heeft alle foto's, artikelen en wat dies meer zij gedigitaliseerd. Tevens dank aan Harrie Moek. Hij heeft de foto's van het 125-jarig jubileum voor zijn rekening genomen.

Voor realisering van dit boek mochten we een gezamenlijke substantiële financiële bijdrage ontvangen van:

- Lucassen Bouwconstructies
- Aannemersbedrijf Oude Moleman
- DOC 17 Bouwmanagement
- Architectenbureau John Velthuis
- Duria Advies B.V.

Tot slot dank ik het bestuur voor het vertrouwen in mij om de laatste 25 jaar van onze Sociëteit in woord en beeld tot uitdrukking te brengen.

Jan Mistrate Haarhuis, 2023

HOOFDSTUK 1

ACTIVITEITEN

Eind jaren 80 / begin jaren 90 was er een zekere malaise in de Sociëteit met relatief weinig leden en vaak leegstand van het gebouw en dreigende financiële tekorten. In dit kader formeerde het toenmalige bestuur de commissie van de Wal om tot een herstructurering van het sociëteitsgebeuren te komen (v.d. Wal / G. Vos / C. Leenheer / J. Prick). Het door de commissie opgestelde plan schetste een aantal werkcommissies:

- Exploitatiecommissie (J. Breeman)
- Activiteitencommissie (G. Segerink)
- Lustrumcommissie

VLAG AANGEBODEN DOOR DE
ECHTGENOTES VAN LEDEN

Na een aantal jaren verviel de exploitatiecommissie en werd gekozen voor een professionele exploitatie in de persoon van de heer H. Smidt. De activiteitencommissie koos voor een keer per maand een activiteit op de vaste derde donderdag van de maand.

Een jaar binnen de sociëteit kent een vrij vaste structuur wat betreft de activiteitendagen op de derde donderdag van de maand. Januari begint met een nieuwjaarsreceptie

op de eerste donderdag en op de derde donderdag is meestal een winterwandeling gepland met aansluitend een maaltijd. Februari staat veelal in teken het van carnaval. Maart is gereserveerd voor de Algemene Ledenvergadering. April is de maand waarin een bezoek aan een bedrijf, instelling of organisatie in de directe omgeving van Oldenzaal gebracht wordt. Mei kent de aspergemaaltijd en in juni geeft men zich over aan het Twentse Klootschieten. In juli doen we het rustig aan en in augustus staat

de barbecue met partners op het programma. September heeft een golfdag en een recreatieve/educatieve Buitendag. In oktober staat meestal de bouillabaisse op het programma. Het jachtseizoen wordt gevierd in november met een jachtmaaltijd en december staat meestal open voor een goed idee. Het jaar wordt besloten met de viering van de dies op 28 december waarbij een lustrum groots en meeslepend gevierd wordt met partners.

RECEPTIE LOEK BURM EN ED DE BREET

RECEPTIE ROEL SPIJKER, DICK BOOIJ
EN BURGEMEESTER CAMMAERT

RECEPTIE JAN VAN EERDEN, GERRIT GOORHUIS EN PIM KLEIN LANKHORST

AANBIEDING VLAG
MEVROUW BOOIJ

VOORBEREIDING

Het jaar van de voorbereiding op het honderdjarig jubileum. Op 28 december zal het honderd jaar geleden zijn, dat de vereniging "De Grootte Sociëteit" werd opgericht. Bij de inrichting, de opbouw en de bloei van de vereniging hebben een aantal mannelijke leden uit de Geldermandynastie een belangrijke rol gespeeld. Na jaren van op- en

neergang is de Vereniging thans springlevend en telt ruim 110 leden, waarvan zo'n 20% de wekelijkse sociëteitsavond bezoekt. Bij de maandelijks specials ligt de deelname als regel belangrijk hoger. De plaats van de bijeenkomsten is door de jaren heen dezelfde gebleven, te weten het historische J.W. Racerhuis, dat terecht onder toezicht en bescherming van Monumentenzorg is geplaatst.

VLAG UIT ›

DE JUBILEUMCOMMISSIE JEROEN ENKELAAR, SEIJER TROOST, JAN VERHAAG, JAN PRICK, CEES LEENHEER EN HANS KRAKERS

RUIMERE HORECAFUNCTIE

Maar ook in dit jaar speelde in de plaatselijke pers de discussie of de Groote Sociëteit wel voldeed aan de horeca-eisen. Het college van B&W wilde in beperkte mate horeca-activiteiten aan de Marktstraat toestaan. Alleen bij gelegenheden met een besloten karakter mag een drankje en een hapje worden geserveerd. Dat gebeurde ook maar was in strijd met de voorschriften. Het voorstel van het college was in het bestemmingsplan een vrijstelling op te nemen, waarmee de bestaande situatie in wezen

werd gelegaliseerd. B en W dachten daarmee tegemoet te komen aan de wens van Horeca Nederland, afdeling Oldenzaal en de Regionale Commissie Paracommercialisme. Beide instanties hadden in het verleden heftig geprotesteerd tegen het 'oneigenlijke' gebruik van de Sociëteit. Sinds het gebouw de functie van een stadszaal had gekregen was het bijna dagelijks in gebruik voor het houden van recepties, vergaderingen, groepsdiners, bedrijfsfeesten en vergelijkbare evenementen. Het pand heeft met de uitbreiding van de activiteiten een ruimere horecafunctie

gekregen. Hoewel een en ander niet was geregeld in het bestemmingsplan, dat geen horeca op deze plek toeliet, heeft het gemeentebestuur de situatie oogluikend toegestaan. Dit was tegen het zere been van de plaatselijke horecaondernemers. Men sprak van oneerlijke concurrentie. Men had op zich geen problemen met horeca-activiteiten in de Groote Sociëteit, maar men wilde dat daarvoor dezelfde condities golden als voor andere horecabedrijven. De Oldenzaalse horeca kon onvoldoende inschatten of met de vrijstelling het principe 'gelijke monniken, gelijke kappen' kon

PRESENTATIE JUBILEUMBOEK DICK BOOIJ EN BURGEMEESTER CAMMAERT

RECEPTIE HENK KASTEEL, JAN SIEMERINK EN CAS HOPPE

ONTHULLING VAN DE GEDENKSTEEN

worden gewaarborgd. Men achtte het zeker een verbetering maar men bleef van mening dat de vrijstelling geen wijziging van het bestemmingsplan was waarop was aangedrongen. De vraag was of met deze constructie de mogelijkheid is ingebouwd bezwaar te maken tegen het huidige gebruik van de Groote Sociëteit. Men kon zich voorstellen dat ondernemers van omliggende horecabedrijven van mening blijven dat er toch sprake is en blijft van oneerlijke concurrentie. Kortom men verwachtte dat in die gevallen gebruik gemaakt kon worden van een bezwaarschriftenprocedure.

Net zoals dat gold voor andere horecabedrijven. Pas dan kon je spreken van gelijke monniken en gelijke kappen en daarmee kon men vrede hebben. En die vrede is dan ook gebleven.

POSTZEGELVERENIGING

Bij het doorspitten van het archief ten behoeve van het jubileumboek door Seijer Troost kwamen een aantal oude tot zeer oude enveloppen/briefkaarten met Nederlandse en Duitse postzegels boven tafel. Deze zijn aan de Oldenzaalse Postzegelvereniging overhandigd.

JUBILEUMBOEK

Voor de realisatie van het jubileumboek doneerde de Geldermanstichting een bijdrage van fl. 10.000. Daarmee accentueerde de stichting de band die Gelderman heeft met onze Vereniging. De historische banden tussen beide maakten dit mogelijk. Ook kwamen bijdragen binnen van Kienhuis / Plaggemars, Drukkerij Verhaag en de heer H. Krakers die de herdenkingssteen aanbood. Voor het gehele zondagprogramma bij het jubileum is gekozen voor De Tankenberg. Het zaterdagprogramma

RECEPTIE ED DE BREET EN
JOHN GEERDINK

STAMPPOTMAALTIJD IN KEGELBAAN

OVERHANDIGING JUBILEUMBOEK SEIJER TROOST, PIETER STAAL,
TON MORSMAN, JEROEN ENKELAAR EN JAN PRICK

DICK BOOIJ EN HERO KALK

JOEP STROLENBERG EN ZIJN VROUW EN GUUS WINTERMANS

speelde zich af in Sociëteit en Koetshuis.
Als reminder voor het jubileum ontvingen de leden een flesje jubileumjenever.
Tussen de voorbereiding op het

jubileum vond men nog tijd om op 2 oktober als bestuur acte de présence te geven bij het 125-jarig jubileum van onze buur de Burgersociëteit in Enschede.

DINER APPIE LINDEMANN EN ZIJN VROUW

DINER JAN NIENHUYS EN ZIJN VROUW

Op zaterdag 27 december barstte het jubileumfeest los:

- Een geanimeerde receptie met eloquente sprekers en veel gelukwensen. Tevens de uitreiking van het eerste jubileumboek aan Philip Gelderman.
- Een drukbezochte borrel in het Koetshuis, gevolgd door een onvergetelijke moosmaaltijd met 84 leden aan één lange tafel in de kegelbaan.

- Een sprankelende diesviering met uitreiking van erelidmaatschap aan de heer H. Kalk, onthulling van de gedenksteen en verder de uitreiking van het jubileumboek aan de leden bij het verlaten van de sociëteit.
- Na een verkwikkende nachtrust gingen de feestelijkheden op zondag 28 december 1997 verder in partycentrum de Tankenberg waar de heer en mevrouw Van Mook en hun staf zorgden voor een perfecte

ontvangst, een fraai déjeuner dinatoire en een uitgebalanceerd feest met praat-, dans, drink-, en gokgelegenheid. Aanwezig waren maar liefst 94 leden met hun dames.

- Van de dames van de leden ontving de jubilerende vereniging een fraaie sociëteitsvlag.

DINER BERTUS HUTTENHUIS EN ZIJN VROUW
TON MORSMAN EN ZIJN VROUW

DINER PIM KLEIN LANKHORST EN ZIJN VROUW

DINER INEKE EN FRANS STRIK, HANNEKE EN JACQUES VERMEULEN

DINER LEONOR KRAKERS, GERRIT GOORHUIS EN ZIJN VROUW

DINER ROEL SPIJKER EN ZIJN VROUW EN JOHN BREEMAN

1998

NAZIT IN DE SOCIËTEIT NA BEZOEK GROLSCH

GERRIT GOORHUIS EN DICK BOOIJ

KANDIDAAT-LEDEN

Tijdens de Algemene Vergadering werd door een der leden voorgesteld in het Huishoudelijk Reglement op te nemen dat kandidaat-leden vooraf gescreend worden voordat ze in de Sociëteit voor het eerst als gast verschijnen. Besloten werd dat een Sociëteitslid dat een gast wil introduceren als prelude op een lidmaatschapsvoorstel de voorzitter in kennis stelt minimaal drie weken vóór de introductie. Dit geeft de voorzitter de gelegenheid tot nader overleg / overweging over de geschiktheid van de kandidaat. Zo worden "vervelende confrontaties" vrijwel zeker vermeden.

BEDENKELIJKE VORMEN

Het jaarverslag van de activiteitencommissie over 1997 liet zien dat de specials zoals Moosmaaltijd, Asperges en Mosselen

niet meer zijn weg te denken. Ook de buitenactiviteit, het Klootschieten in mei trok een groot aantal enthousiaste amateur-klootschieters. De aantrekkingskracht van het drankdeel van de victualiën-kar van Ed de Breet begon bedenkelijke vormen aan te nemen.

UITBOUW VAN HET KOETSHUIS

En zoals zo vaak gaat er bij een bouwactiviteit wel iets wat heel vanzelfsprekend is, mis. Zo ook bij de uitbouw van het Koetshuis. Abusievelijk was er geen post opgenomen voor afvoer van puin. Bezien zal worden of de kosten uit een 'andere' post bestreden kunnen worden. Over een ding was men het

eens, het puin moet wel weg uit de tuin. En zo geschiedde.

WILMERSBERG

In maart was er grote belangstelling voor een excursie naar de Wilmersberg bij gelegenheid van de heropening van het Landgoed.

GROLSCH

De Twentse trots 'Grolsch Bierbrouwerij Nederland' werd vereerd met een bezoek.

SCHRIJFMACHINE

In het prille begin van de Groote Sociëteit werden de notulen, brieven e.d. keurig met een kroontjespen gekalligrafeerd. Iedereen leek toen

EERSTE DIES NA JUBILEUM FRANS VAN HILST, HERO KALK, GERRIT GOORHUIS EN ROEL SPIJKER

een goed handschrift te hebben, zelfs de medici waarvan de latinisten toen al zeiden, "Docti male pingunt" (*Geleerden schrijven met slechte hand.*)

Veel later deed de schrijfmachine haar intrede en werd een nog beter leesbaar product afgeleverd. Nog veel later brak het tijdstip van de computer aan. Maar..... de tijd schrijdt voort. Zo'n honderd jaar later,

in de tweede eeuw van het bestaan doet bij de Groote Sociëteit de CD-ROM haar intrede. Een der leden wilde iets doen met de door Seijer Troost opgediepte historische plaatjes en gegevens en heeft deze compleet met muzikale omlijsting op het bekende schijfje vastgelegd. Een ander lid wist de sponsoring te organiseren en zie daar de CD-ROM "100 jaar 1897-1997 De Groote Sociëteit." Daarmede is de Groote Sociëteit,

KLOOTSCHIETEN EEN JAARLIJKS TERUGKERENDE ZOMERACTIVITEIT. ATTRIBUTEN VAN ED DE BREET

oud en eerbiedwaardig, opgestoten in de vaart der volkeren. Tijdens de dies ontvingen de aanwezigen een exemplaar.

GEKLIMATISEERDE RUIMTE

Onze vereniging beschikt over een archief van 100 jaar. Aangezien de vereniging geen mogelijkheid heeft dit archief brandvrij in een geklimatiseerde ruimte op te slaan is het archief voor onbepaalde tijd in

THEO PADBERG EN JAN WEGDAM

bruikleen gegeven aan het college van B & W. Aan de bruikleen was de voorwaarde verbonden dat ten aanzien van de openbaarheid van de archiefbescheiden beperkingen werden gesteld voor een termijn van 20 jaar, d.w.z. tot 1 januari 2018. Tot die datum was wetenschappelijk onderzoek toegestaan met machtiging van de bewaargever i.c. het Sociëteitsbestuur.

*Ondergetekenden,
heden donderdag de 8 oktober 1998 aanwezig aan de bittertafel ter
Sociëteit, aldaar niet sprekende ex cathedra, zoals gewoonlijk een
veelheid aan actuele onderwerpen behandelende,*

Constaterende dat het hierna te noemen lid op deze heugelijke dag
overgrootvader is geworden van een welgeschapen
achterkleinzoon genaamd Nick,

Constateerde dat het lid zich op een voorbeeldige wijze aan zijn verplichtingen heeft voldaan door de aanwezige leden een adequate hoeveelheid spirituele virtuelen ter beschikking te stellen,

Van mening dat dit heugelijke feit een dergelijke geste meer dan rechtvaardigt, ondanks het niet ondenkbeeldige risico dat betrokken achterkleinzoon enige uiterlijke gelijkenis met onderhavig lid zou kunnen vertonen,

Overwegende dat onderhavig lid te allen tijde bereid blijkt te zijn om zijn gedachten te laten gaan over tal van intellectuele onderwerpen een breed spectrum bestrijkende, waaronder zijn grote affiniteit met het over-grootouderschap,

Bestuiter te benoemen per deze oorkonde het gewaardeerde lid

E.J.de Breet

tot

Honorair Overgrootvader

Waarvan akte,
Gedato 8 oktober 1998
De Groote Sociëteit
Olapazand

Dick Booy

grootvader

EERSTE ACHTERKLEINKIND

Bijzondere gebeurtenissen in een mensenleven moeten gemarkeerd worden. Zo werd ons lid Ed de

Breet bij de geboorte van zijn eerste achterkleinkind benoemd tot honorair Overgrootvader.

MANILLA

Niet onvermeld mag blijven dat de destijds door Johan Dollenkamp geschonken Humidor medio 1998 door Hans Lucassen opnieuw is gevuld met in Manilla gekochte sigaren van het merk "Flor de Filipinas".

JOHN BREEMAN

In dit jaar ontviel ons John Breeman.

1999

JAARVERGADERING BESTUUR DICK BOOIJ, FRANS SPEEKENBRINK., ROEL SPIJKER, JAN PRICK EN CEES LEENHEER.

INVALIDENTOEGANG

In de jaarvergaderingen van 1998 en 1999 is gesproken over de wenselijk-/mogelijkheid een invalidentoegang te realiseren. Het bestuur boog zich hierover en pleegde overleg met het bestuur van de Stichting J.W. Racerhuis. Conclusie was dat het niet mogelijk en toegestaan is om de huidige hoofdingang om te bouwen tot een gewone plus een invalidentoegang. Er waren twee mogelijkheden:

- Een ad-hoc-toegang door middel

van een (aluminium)oprit. Bij een dergelijke oplossing komt het begin halverwege de straat te liggen en moet eventueel verkeer gestopt worden. Indien de oprit parallel aan de voorgevel wordt gelegd ontstaat er voor de deur een haakse bocht, hetgeen het binnenkomen niet vergemakkelijkt.

- Zij-ingang. Voorkeur had de eerste deur, vandaar door de garderobe en dan de gang in; de biljartzaal en bitterkamer zijn dan goed te

BROCHURE WIE LEERT WIE DE MORES?

bereiken. De opkamer blijft dan wel een probleem. Zij-ingang is ook niet ideaal, maar met enige handkracht en hulp zijn de bochten wel te nemen.

“WIE LEERT WIE DE MORES?”

In de Algemene Vergadering van maart 1998 is door een aantal leden gewezen op acties die strijdig zijn met onze mores (o.a. gebruik ledenlijst). Naar aanleiding daarvan heeft het bestuur zich gebogen over het mores-vraagstuk. De mores en een aantal andere gebruiken (het onderscheid is

niet altijd even duidelijk) zijn in kaart gebracht. Het resultaat mocht er zijn. Bouke van der Kooy adopteerde de opdracht een brochure te schrijven welke in maart het licht zag onder de titel “Wie leert wie de Moeres?”

750 JAAR

Van 17 tot en met 26 juni werd herdacht dat Oldenzaal 750 jaar Hanzestad was. Ons gebouw was ter beschikking gesteld voor allerlei ontvangsten en activiteiten. Tijdens een van deze dagen bracht H.M. Koningin Beatrix een bezoek aan

KONINGIN BEATRIX BETREEDT J.W. RACERHUIS

onze Sociëteit waar ze voorgesteld werd aan gasten. Tijdens een van de voorgaande donderdagen ontspon zich een vlammeende discussie over het tekenen van het gastenboek. Moest daar de handtekening van onze vorstin ook in opgenomen worden? De meningen lagen verdeeld, het is immers een boek voor mannelijke gasten. En bij beroep kun je toch niet invullen, Koningin of vorstin! Een compromis werd gevonden door achter beroep te zetten "staatshoofd". En zo keerde de rust terug in de bitterkamer.

NIEUWE STOELN

Het zitcomfort in de bitterkamer werd aanmerkelijk verbeterd door de aanschaf van nieuwe stoelen en een speciale stoel voor de voorzitter. Daarmee kwam een eind aan het gebruik van de Thonet-stoelen.

FRANSE PENDULE

Ons lid Ed de Breet schonk samen met zijn vrouw een antieke Franse pendule van ongeveer 150 jaar oud. Deze werd in grote dankbaarheid aanvaard door het bestuur.

KONINGIN TEKENT GASTENBOEK

HANDTEKENING BEATRIX

SINTERKLAAS OP BEZOEK

DIES 1999 THEO VAN DE BERG, BERTUS HUTTENHUIS EN FRANS VAN HILST

Nr.	Datum	Naam geïntroduceerde	Beroep	Woonplaats	Handtekening geïntroduceerde	geïntroduceerd door	Handtekening
041	20-5-99	J.A. Bartelds	Aspirant	Oldenzaal	J.A. Bartelds	frans van hilst	frans van hilst
042	1-6-99	A. Peters	Directeur	Oldenzaal	A. Peters	Arno de K	Arno de K
043	10-06-99	H.M. KONINGIN BEATRIX	STAATSHOOFD	'S-GRAVENHAGE	Beatrix	D. Booy	D. Booy
044	1-7-1999	Harro Dethmers	Architect	Oldenzaal	Harro Dethmers	T. Hoppen	T. Hoppen
045	1-7-99	J. DE GROOT	Boekhouder	Oldenzaal	J. DE GROOT	D. Booy	D. Booy
046	1-7-99	C.W.M. Bensch	Directeur	Derskamp	C.W.M. Bensch	Bud. Koop	Bud. Koop
047	15-7-99	A. Berkel	—	OLDENZAAL	A. Berkel	G.F. Bels	G.F. Bels

OP DE TRIBUNE BIJ FEIJENOORD

PRINS ALBERT

Tijdens de moosmaaltijd werden de aanwezigen vereerd met bezoek van prins Albert, een van onze leden, en zijn sik Henry. Dit alles vergezeld van een buut van Gait Bult. Dit verleidde sommigen tot een eigen buut of act. Naast deze prins carnaval waren andere leden hem al voorgedaan. Prins Tubantianus (1956), prins Reinaert (1970), Prins Appie (1972), Prins Hendrik (1975), prins Hans I (1987), Prins Hans II (1989) en Prins Willem II (1992)

DRUKKERIJ VERHAAG

Een aantal geïnteresseerden brachten een bedrijfsbezoek aan drukkerij Verhaag. Hier werd de kennis over moderne opmaak- en druktechniek op vakkundige wijze bijgespijkerd. Tevens een kijkje in de vergevorderde ontwikkeling van de digitalisering in de drukkerijwereld.

BILJARTCLUBJE

Hans Lucassen opperde met een vette knipoog naar Heinrich Böll om een biljartclubje te starten.

JAN BARTELINK

Het bestuur heeft samen met de activiteitencommissie het plan opgevat om regelmatig leden en sprekers van buiten uit te nodigen om een onderwerp te bespreken waarvan zij kennis hebben. Jan Bartelink beet als eerste het spits af in

deze reeks. Het onderwerp zou ook nu nog actueel kunnen zijn nl. “Heeft de varkenshouderij in Nederland nog toekomst”

MOBIELE TELEFOON

Dat ook in de omgangsvormen in de loop der tijd veranderingen optraden bleek uit het verzoek van diverse leden om in de ledenlijst de voor(roep)naam op te nemen. Een heus besluit van de Algemene Ledenvergadering gaf uitvoering aan deze wens. Dat leden fijnproevers van wijnen zijn bleek uit het verzoek om het aanbod in deze te vernieuwen zodat het de toets van kritische wijnkenners ruimschoots kon doorstaan. Ook het gebruik van mobiele telefoons werd voortaan toegestaan. De apparaten hoeven niet uitgeschakeld te zijn. Voorwaarde is wel dat de gebruiker zich voor elk gesprek, binnenkomend en uitgaand “snel uit de voeten maakt”.

BIJZONDERE EXPOSITIE

De barbecue van dit jaar kreeg een cultureel accentje. Er was in het Koetshuis een bijzondere expositie van werk van de leden ingericht. Men kon genieten van foto's, schilderijen, beelden, oude schaakstukken, sieraden, treinen, auto's, tinnen soldaten en nog veel meer.

BLIJDDORP

Het eerste jaar met een recreatieve buitendag. Het idee voor deze dag

PROGRAMMA VAN BUITENDAG

kwam van Henk Leerkotte. Hij was tot aan zijn pensionering adjunct-directeur van diergaarde Blijddorp. Na zijn pensionering keerde hij met zijn vrouw terug naar Twente en werd lid van de Sociëteit. Hij was de man die tijdens een Sociëteitsavond een bezoek aan Blijddorp suggereerde. En zo geschiedde. Een comfortabele Brookhuis-bus bracht het gezelschap naar Rotterdam. Een door Henk gecharterd techniek-opperhoofd leidde het gezelschap rond achter de coulissen van het Oceanium en sprak met enthousiasme over opvangbakken, pompsystemen, waterzuiveringen en filterstations. Gevoed door deze informatie was de

SAMEN IN DE BOOT

kennismaking met de bewoners van het Oceanium nog interessanter en indrukwekkender. Na een Blijddorp-lunch ging de reis verder naar de aanlegsteiger van Spido bij de Erasmusbrug. De architectonische hoogstandjes in vooral de Kop van

Zuid oogstten veel bewondering. Daarna wachtte de Kuip. Een jonge bevlogen Feijenoordsupporter toonde de leden het hele labyrint onder en om het stadion. Onder leiding van de gids die zijn clubliefde niet onder stoelen of banken stak werden zowaar

een yell en een heuse wave geoefend. Een bezoek aan het museum van Feijenoord mocht niet ontbreken. Enige drankjes en een 3-gangen diner in het Feijenoord restaurant “de Cuyperij” besloten het verblijf in Rotterdam.

De dies van dit jaar werd gekenmerkt door de introductie van de Sociëteitsdas in de kleuren blauw-geel. De das bevatte het wapen van Oldenzaal en in fraai borduursel het opschrift “De Groote Sociëteit – Oldenzaal”. De eendrachtige samenwerking tussen een lokale politicus en een eveneens lokale confectioneur leidde tot dit prachtige resultaat. Hans Visscher ging in zijn diesrede uitvoerig in op het fenomeen stropdas. Stropdas als statussymbool, als generatiekloof-overbrugger, als slabbetje, als beklemming en als geweten.

JOAN GELDERMAN

Dit jaar was het 25 jaar geleden dat Joan Gelderman op de leeftijd van 98 jaar overleed. Philip Gelderman, zijn kleinzoon en ons buitenlid herdenkt hem.

JOAN GELDERMAN

Joan werd in de ouderlijke woning op het fabrieksterrein van de firma H.P. Gelderman & Zonen geboren. Op zijn 4e jaar verhuisde hij met vader Christiaan Mauritz naar de nieuwgebouwde villa De Haer. Na opleidingen aan de Latijnse school, Textielschool De Maere en stages bij textielfabrieken in Engeland (Lancashire), maakte Joan in 1901 een wereldreis. In 1905 werd hij firmant en huwde het jaar daarop de Engelse Grace Führken (1884-1979). In 1906 werd hun eerste woning ‘Eik en Dal’, nieuw gebouwd onder architectuur van de oudere broer van zijn moeder Carla: de architect Karel Muller. In 1919 verhuisde het echtpaar naar villa De Hulst, eveneens in Joans

opdracht door oom Karel gebouwd. De Amsterdamse architect Karel Muller, wel aangeduid als ‘de vader van de Twentse landhuizen’, ging overigens in Hengelo wonen, waarschijnlijk vanwege het woonproject ‘tuindorp ‘t Lansink’ van Stork.

Naast zijn bedrijfswerkzaamheden was Joan Gelderman actief als representant van de Twentse textielindustrie, zowel op het politieke- als wetenschappelijke vlak. Zijn inzet en overtuigingskracht waren van grote invloed op het tot stand komen van cruciale samenwerkingsverbanden in de jaren dertig. Volgens W.T. Kroese (1907-’79), voormalig hoofd-directeur van textielconcern Nijverdal-ten Cate, was ‘meneer Joan’ lange tijd de ‘Grand Old Man’ van de Twentse textielindustrie. Buiten de Textiel bekleedde hij eveneens diverse functies zoals de eerste voorzitter van de Kamer van Koophandel voor Twente en Salland (1921-’28), lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal (1928-1946) en diverse commissariaten waaronder president-commissaris van de NS en de Heemaf (later Holec). Tijdens de Tweede Wereldoorlog vervulde hij nog een belangrijke rol als officieus vertegenwoordiger van de regering in Londen voor het oosten des lands. Van de Universiteit Delft kreeg hij in 1936 de eretitel dr. honoris causa; verder werd hij gelauwerd als Officier (in de orde van) Oranje-Nassau (1920), Ridder Nederlandse Leeuw (1928) en Commandeur Oranje Nassau (1951).

Wat typerende zinsneden uit brieven van Joan in 1936/’37 aan oudste

dochter Molly, woonachtig met haar echtgenoot Gerry in voormalig Nederlands Oost-Indië:

- ‘Dit weekend zijn er grote golf-matches met zaterdagavond feest in Boekelo, waar verschillende losse vrouwen zich weer kunnen misdragen! Wij gaan er niet heen en ik ben ook te oud om die moderne bar-manieren, gekopieerd van de demi-monde, te appreciëren. Het wordt hier in Twente op dit gebied wel modern!’
- In de Eerste Kamer was Joan, ter ere van de verloving van prinses Juliana en prins Bernhard in de Ridderzaal, lid van de commissie van in- en uitgeleide: ‘Men krijgt wel de indruk dat zij zeer ingenomen zijn met de verloving en het is zeker te hopen dat het meevalt. De koningin had een zeer geslaagde japon aan. Het stond haar heel goed, beter dan Juliana die een blauwgroen geheel aan had met een kleine toque van dezelfde kleur op het dikke hoofd waarover de poederkwast niet gebruikt was! Men kan soms te veel middelen gebruiken, maar te weinig is ook niet altijd een succes.’
- ‘Gisteravond zijn wij nog even op de kermis in Oldenzaal geweest. Daarna nog even bij Vastert; het was daar een zeer mondaine dansavond met versierde zalen en twee strijkjes. Ik heb niet gedacht dat zoiets in Oldenzaal mogelijk was, doch schijnt er elke zondag om de 14 dagen gedanst te worden.’
- ‘Ik ben de laatste jaren gedurig

verder op mijn vermogen ingeteerd. Doch ik hoop dat zulks nu beter gaat worden. Wij hebben onze eigen salarissen kunnen verhogen en nu de fabriek wat beter gaat, hoop ik ook, dat er voortaan weer een matig dividend met enige tantième zal komen. Ik ben helaas sedert 1929 het grootste deel van mijn vermogen kwijtgeraakt en vrees ook wel dat dit niet terug zal komen.’

- ‘In zaken is alles in de laatste maanden veel beter geworden en ook de vooruitzichten zijn heel wat prettiger dan een jaar geleden. De enige zorg die iedereen met angst vervult, is de kans op oorlog. In Duitsland is de toestand heel slecht en men moet misschien wel eens wat doen om de stemming erin te houden. Persoonlijk geloof ik nog niet aan een direct gevaar, maar men kan toch niet ontkennen dat de internationale toestand niet heel gunstig is.’

LINKS MARCHEERT SEMPER CRESCENDO IN 1966 ‘S AVONDS HET LANDGOED DE HULST BINNEN, TER ERE VAN HET 60-JARIG HUWELIJSJUBILEUM VAN JOAN GELDERMAN (89 JAAR) EN ZIJN VROUW GRACE FÜHRKEN (85 JAAR). RECHTS KIJKT HET ECHTPAAR VANAF HET BORDES VAN DE VILLA NAAR DE SERENADE, DAARBIJ GEFLANKEERD DOOR KLEINZOOON PHILIP.

Een belangrijk familiegebruik was het jaarlijkse kerstdiner met de tantes en ooms. De plum pudding met surprises staat nog ‘vers’ in mijn geheugen. Bij diners waakte mijn (Engelse) oma er overigens voor dat niet 13 personen aan de eettafel kwamen te zitten. Om het noodlot niet te tarten, viel dan een persoon af of werd iemand extra uitgenodigd.

Ik kwam als jongeling regelmatig op de Hulst om te spelen, later vooral te tennissen. Opa kwam dan even kijken. Na het tennissen dronk ik er nog wel eens een kop thee, waarbij ik me de heerlijk gezouten toastjes herinner. Mijn altijd hartelijke oma was in tegenstelling tot mijn ingetogen opa meer van de uitbundige kant. In mijn jonge jaren werd ‘s zondags bij de grootouders geluncht en daarvoor om 13.00 uur, steevast in serieuze stilte, geluisterd naar G.B.J. Hiltermann, de toenmalige autoriteit op nieuwsgebied. Opa was eigenlijk nooit

anders dan serieus, wel vriendelijk maar altijd in het pak, zowel innerlijk als uiterlijk.

Het 50-jarig en 60-jarig huwelijks-jubileum waren in 1956 en 1966 extra feestelijk door de aanwezigheid van harmonie Semper Crescendo, die deze jubilea ‘s avonds muzikaal omlijstte. Het was een prachtig gezicht, hoe de harmonie, onder luide muzieklanken en het schijnsel van vlammen fakkels, de oprijlaan binnen kwam marcheren en voor het bordes een serenade ten beste gaf. Een andere happening op De Hulst was het jaarlijkse paasvuur in de wei naast de oprijlaan. Het was altijd een drukte van jewelste, iedereen had toegang, terwijl ik genoot van ‘ons’ machtige, hoog vlammen vuur. In mijn terugblik op het onderlinge contact overwegen deze oppervlakedetails, ook typerend voor de omgang met elkaar.

Philip Gelderman, 2022

2001

BEZOEK OLIFANT HANS LUCASSEN,
BOUKE VAN DER KOOY, JAN PRICK,
JAN SIEMERINK, HANS HOFLAND,
JAAP INDEN EN BERTUS HUTTENHUIS

VEEL HEIL EN ZEGEN

De nieuwjaarsbijeenkomst kreeg een bijzonder tintje door het voorlezen van een schrijven aan de Groote Sociëteit met ‘veel heil en zegen’. Het bijzondere aan deze wens was dat het geschreven was op 20 november 1900 in Yokohama en dat de beste wensen bedoeld waren voor 1901. De nieuwjaarswens werd destijds verzonden door H.J.H. Gelderman. Deze één-eeuw-oude kaart werd met 25 eveneens zeer oude ansichten gevonden bij een opruiming van een inboedel en werden de secretaris een uur voor aanvang van de bijeenkomst in handen gespeeld. Een zeer waardevolle aanvulling voor het historisch archief.

SJEF ESSINK

Deze avond schonken we ook aandacht aan het 50-jarig lidmaatschap van Sjef Essink.

IRRITATIE

Tijdens de Algemene Vergadering is gesproken over de wijze hoe te handelen wanneer leden na intekening voor een special zonder kennisgeving niet aanwezig zijn. Daarover was de nodige irritatie ontstaan. Vandaar het volgende besluit. Afmelding dient te geschieden voor zaterdag 24.00 uur voorafgaand aan de donderdag daaropvolgend. Staat men daarna op de lijst en is men afwezig op de donderdagavond dan is het lid gehouden het verschuldigde bedrag voor betreffende special te voldoen, tenzij men voor een vervanger zorg heeft gedragen.

“JAMMER DAT...”

Vanaf dit jaar beschikt de vereniging over z.g. “Jammer dat...” kaarten. Deze kunnen verzonden worden naar leden die ziek zijn of andere ongemakken hebben en niet op de sociëteitsavonden aanwezig kunnen zijn. Deze worden ondertekend door de aanwezige leden op de bijeenkomst.

LID VAN VERDIENSTE

Frans Speekenbrink nam afscheid als secretaris van het bestuur. Bij die gelegenheid werd hij benoemd tot lid van verdienste voor zijn vele en constructieve werk.

BEDRIJFSBEZOEK

In april ging het bedrijfsbezoek naar Albert Kip Autoschade BV.

GENIETEN

De aspergemaaltijd was zoals vanouds genieten.

WIJNPROEVERIJ

Ook al is bier een favoriete drank, een glas wijn wordt tijdens de avonden, ook niet afgeslagen. Vandaar een heuse wijnproeverij.

ASPERGEMAALTIJD JAN BARTELINK

WIJNPROEEVRIJ KOOS FAHNER, HENK HEKMAN, FREDDY VAN GILS EN JOHAN DOLLEKAMP

WIJNPROEEVRIJ FRANK REUVER, JAN BARTELINK, JAN PRICK EN FRANS SPEEKENBRINK

WIJNPROEEVRIJ FRANK REUVER, WIJNHANDELAAR

'DE OLIFANT'

Op de derde donderdag in september werd na het succes van de eerste Buitendag een tweede dag georganiseerd. Er werd een bezoek gebracht aan sigarenfabriek 'De Olifant' in Kampen en vervolgens een bezoek aan een 19e-eeuws Schiffshebewerk in Duitsland. Na dit kunstwerk aanschouwd te hebben ging men op weg naar de voormalige kerncentrale Kalkar. Deze is inmiddels omgetoverd tot attractiepark Kernwasser Wunderland. De bouw van de centrale heeft Duitsland, Nederland en België 8,1 miljard euro gekost. Zoals keizer Nero het volk brood en spelen gunde zo zag een Twent, Hennie van der Most, in de kerncentrale toch nog brood om het volk van spelen te voorzien.

HERO KALK EN JOHN GEERDINK

Op vrijdag 19 oktober overleed Hero Kalk, erelid van de vereniging, op de leeftijd van 84 jaar. Hij was een markant en bedachtzaam persoon. Hij heeft op zijn eigen wijze de functie van voorzitter uitgeoefend en de sociëteit door een niet al te gemakkelijke periode geleid. Ook overleed ons lid John Geerdink.

SPREKERS

De 'Ontwikkelingen in de advocatuur' was aan het eind van het jaar de titel van een bittertafelgesprek met als sprekers Jan Reuder lid en Maarten Jacobs oud-lid van de vereniging en toenmalig lid van de Grootte Sociëteit te Enschede.

BEZOEK OLIFANT JAAP INDEN, BERTUS HUTTENHUIS EN GERRIT GOORHUIS EN MEDEWERKSTER

DE OLIFANT HERO KALK, MEDEWERKER, RUUD POVER EN PETER NELISSEN

BEZOEK SCHIFFSHEBEWERK

BEZOEK KERNWASSER WUNDERLAND

SCHIFFSHEBEWERK JAN SIEMERINK

2002

BOOTTOCHT GEORGE VAN RIJK, JAN PRICK,
JAAP INDEN, MARIO VISSER, FREDDY VAN GILS,
FRANK WUIË, GÉ TEN BOKUM, CEES LEENHEER,
BOUKE VAN DER KOOIJ, ALBERT KIP EN AART DE WITH

LUNCH IN OPENLUCHT HANS VISSCHER, PAUL DEURSEN, GÉ TEN BOKUM, BOUKE VAN DER KOOIJ EN CARL RUNGE

LICHAAMSGEWICHT

Voor het eerst werd de jaarlijkse contributie voldaan in euro's. In de eerste bestuursvergadering van het jaar werd aandacht gevraagd voor gebruik van e-mail voor de communicatie met de leden. In de eerste plaats zou het bestuur het voorbeeld moeten geven door haar stukken via de mail te verzenden naar elkaar. Vervolgens de nieuwsbrieven aan de leden. Maar Frans Speekenbrink als een van de bezorgers gaf al vroeg aan te willen blijven fietsen in verband

met zijn niet aflatende strijd tegen het lichaamsgewicht. Het bestuur verwachtte niet dat hij in een fietsloze periode terecht zou komen omdat de e-mail-dichtheid bij de leden nog lang niet de 100% genaderd was.

Ten behoeve van de communicatie werd de e-mail binnen de vereniging geïntroduceerd. Daarmee werd het werk van de sociëteits-postbodes aanmerkelijk verlicht. Ook werd de website van onze vereniging geregistreerd onder de aanduiding www.societeit-oldenzaal.nl.

VOETREIS

Tijdens een van bittersnacksprekken heeft ons lid Theo Brand verslag gedaan van zijn voetreis naar Santiago de Compostella. Na zijn actieve arbeidsloopbaan in de tandtechnische sector wilde hij wel eens ervaren wat het is om op je tandvlees te lopen. Een voettocht van 2700 kilometer brengt natuurlijk vele noemens- en gedenkwaardige momenten met zich mee. Zo heeft hij zijn eerste en laatste dip ervaren in België, modder, water, regen en troosteloosheid. Naast het verdriet van België van de auteur

Hugo Claus kan nu ook gesproken worden van het verdriet van Theo Brand.

HEIL DER KRANKEN

In april werd een bedrijfsbezoek gebracht aan het Heil der Kranken. Dankzij een aantal medici-leden Tjalle van der Sluis, Jan Prick en Frank van den Engh werd inzicht gegeven in de werkwijze en faciliteit van 'ons' ziekenhuis. Rondleidingen werden afgewisseld met een verblijf in 'het kelderke' alwaar doorgaans iedere operatie gevierd werd met een borrel. Het is niet duidelijk geworden of daarbij aan veel of weinig geslaagde operaties gedacht moest worden. Maar Heil der Kranken moet blijven.

WEBSITE

In de zomer heeft Bouke van der Kooy een deel van zijn dolce far niente in zijn zomerverblijf in Frankrijk nuttig besteed aan het ontwerpen van een heuse website van onze Groote Sociëteit. Het voorlopige resultaat mocht er zijn.

JONGENDROMEN

De recreatieve Buitendag ging richting Soesterberg alwaar een bezoek gebracht werd aan het Militair Luchtvaart Museum. Hier gingen de gedachten terug naar jongensdromen waarin oude legervliegtuigen en luchtmachtromantiek de boventoon voerden. Na een pannenkoekenlunch in de open lucht werd koers gezet naar Zwartsuis. Hier namen de deelnemers plaats in de koninklijke sloepen die tijdens Koninginnedag van 2002 in Meppel waren gebruikt. Een tocht over

het Zwarte Water ging in sloepen met roeiers en niet-roeiers. De niet-roeiers verplaatsten zich in de koninklijke sloep en de Hofsloep. Gezien de vrij hoge gemiddelde leeftijd van de inzittenden werd de Hofsloep al snel omgedoopt tot Scholtenhof-sloep. Een welverdiend captains-dinner was het slot van deze dag.

HIGH TEA

In november verzorgden partners van (oud) leden een ware high tea voor de leden. De entourage was gevuld met huisvlijt van leden en hun partners.

LUCHTZUIVERINGSINSTALLATIE

Inmiddels verschenen er alarmerende berichten op sigarettenpakjes als "roken van sigaretten is dodelijk". Reden voor het bestuur om een luchtzuiveringsinstallatie in het gebouw aan te leggen. In ieder geval garandeerde het bestuur dat het vermogen van de apparatuur zodanig zal zijn dat de borrelglasjes op tafel blijven staan en ook dat de kleding op de juiste plaats blijft. Het is dus niet nodig de zoom van het colbert te verzwaren met loodkoord. Ook zal het niet nodig zijn om de weelderige haardos (voor zover nog aanwezig) te voorzien van een stevige gel om het in vorm te houden. Doch de aanwezigheid van de aan te brengen installatie geeft de rokers overigens niet zonder meer het recht hun rook-frequentie en rook-intensiteit te verhogen.

PLECHELMUSTOREN

Op 12 december beklommen 25 personen de Plechelmustoren.

Bezichtiging van de beiaard en klokkentoren met klokken van 48 tot 2830 kilo ontlokte bij menigeen enthousiaste reacties.

CARL RUNGE

Tijdens de dies werd het 21e lustrum van de vereniging gevierd. De start was een Business-borrel waar als spreker Dr. Michael Frank, Ambassadeur van de Bondsrepubliek Duitsland het woord voerde. Hij ging in op de economische, maatschappelijke, culturele, taalkundige en sportieve relaties tussen beide landen. Om met de sportieve te beginnen was hij zo attent ons te complimenteren met de laatste voetbaloverwinning op Duitsland. Aansluitend deden de leden zich te goed aan een winterkostmaaltijd in de kegelzaal. Zondagochtend was Frühshoppen met partners voorzien, met muzikale ondersteuning van de Lutter Muzikanten. Deze activiteit is geannuleerd omdat een van de leden, Carl Runge, de avond na de diesviering thuis plotseling overleed.

2003

ERELID

Bij zijn terugtreden als voorzitter van het bestuur werd Dick Booy de titel van 'erelid' toegekend. Zijn opvolger was Ton Morsman.

KRITISCH

Het ballotagereglement werd kritisch bekeken en aangepast aan de huidige tijd.

DOTTERBEHANDELINGEN

Eén van de bittersafelgesprekken handelde over de nieuwe hartkliniek in Enschede. In 2004 wordt voorzien dat er 600 openhartoperaties uitgevoerd worden. Oplopend naar 1200 in de volgende jaren. Men verwachtte een veelvoud hiervan aan dotterbehandelingen.

"DE HULST"

De locatie voor de jaarlijkse barbecue was landgoed "De Hulst". Een zeer passende ambiance, hetgeen voor

enkele leden reden was om zich per oldtimer naar deze historische plaats te laten vervoeren.

BILJARTCOMPETITIE

Vanuit de activiteitencommissie kwam het voorstel een biljartcompetitie te starten op de donderdagmiddag. Eind oktober startte men met de competitie en gespeeld werd het z.g. Libre.

MUSEUM BUURT SPOORWEG

Op 18 september om 09.00 uur vertrok een gezelschap van 30 personen naar Haaksbergen voor een bezoek aan de Museum Buurt Spoorweg. Hier maakte men kennis met een club van 5 beroepskrachten en 90 vrijwilligers die zich met veel geduld en liefde inzetten voor de spoorweg- en treinhistorie. Na een rondleiding door de werkplaats ging men aan boord van een restauratierijtuig voor een lunch om al treinend Boekelo te bereiken. Alhier werd de werkplaats bezocht. Daarna de terugtocht naar Haaksbergen.

Vervolgens togen we naar de JOHMA fabrieken in Losser om daar kennis te nemen van het productieproces van salades, sandwiches en dressings. De dag werd afgesloten met een diner bij de Italiaan Tonino in Bentheim. Voorafgaand aan deze dag was een plan geopperd om een driedaagse met de boot te ondernemen naar het Engelse York. Het is er nooit van gekomen.

BRANDWEER

In oktober bezochten we de meldkamer van de brandweer te Hengelo.

FRANS STRIK

Op donderdag 18 december bezochten twee kinderen van het lid Frans Strik onze sociëteitsavond. Frans was ernstig ziek en wilde de sociëteit nog een keer bezoeken en de aanwezigen fêteren op een drankje als dank. Maar het einde kwam zo snel dat hij daartoe niet meer in de gelegenheid was. Reden voor zijn

vrouw om twee kinderen te vragen dat alsnog namens haar man en hun vader te doen. Sprekend over zijn vader zei de zoon: "Vader was altijd zeer correct in zijn kleding. In het ziekenhuis had hij zelfs in het borstzakje van zijn pyjama een pochetje" En zo kon het gebeuren dat de aanwezigen op Frans Strik en zijn goede leven getoost hebben. Een bijzondere ervaring in het bijzijn van twee van zijn kinderen. Saillant detail is dat een van die kinderen een vrouw was en de mores bepalen dat op de sociëteitsavond geen vrouwen toegang tot de bitterkamer hebben. Deze keer is daar uit respect voor de overledene van afgeweken. Een teken dat het menselijke aspect voor de sociëteit soms belangrijker is dan stringente naleving van de mores. In dit jaar ontviel ons ook het lid Jan Reuder. Hij was een markant figuur. Verder namen we afscheid van Joep Strolenberg, rustend KLM-captain en regelmatig bezoeker van de donderdagavonden.

2004

SOCIËTEITSAVOND

In het bestuur is aan de orde geweest hoe te handelen in gevallen waarin leden zich op een of andere wijze ingezet hebben voor de vereniging. Het bestuur gaat er van uit dat inzet voor de sociëteit middels bestuursfuncties, lidmaatschap van activiteitencommissie of andere ad-hoc commissies c.q. werkgroepen pro Deo geschiedt. Maar er kunnen zich situaties voordoen dat iemand even in het zonnetje gezet wordt. Het bestuur acht het niet noodzakelijk hier strakke richtlijnen voor te geven, maar het over te laten aan de voorzitters van bestuur, activiteitencommissie of anderszins. Het aanvangstijdstip was tot nu toe 18.30 uur. Maar maatschappelijke ontwikkelingen hebben invloed op de aanvangstijd. Reden voor het bestuur de aanvang van de sociëteitsavond te stellen op 19.00 uur.

CONSUMPTIESEX

Dit jaar mocht zich verheugen in de start van de zgn. opkamergesprekken. Het ging om bijdragen van maximaal 45 minuten vanaf 19.00 uur. Er was wel een criterium geformuleerd. Er mocht beslist geen sprake zijn van een politiek manifest. Inzake de diepgang van de behandeling van het onderwerp moge duidelijk zijn

dat bij een onderwerp als “annotaties door de eeuwen heen bij het werk van de dichter Bilderdijk” minder belangstelling zal ontmoeten dan bij een lezing “seksuele revolutie of consumptiesex?” Een deel van het programma is hier te zien. Na evaluatie van het eerste deel werd besloten deze activiteit voort te zetten.

Datum	Spreker	Onderwerp
11 maart	Guus Wintermans	Een landelijke Patiëntenvereniging voor Multiple Sclerose
1 april	Seijer Troost	Waarom het Twentse zout niet in Oldenzaal is gevonden
8 april	Peter Nelissen	Van VOC naar neokolonialisme
22 april	Wouter van der Kam	Niel Steenbergen, schepper in beelden
29 april	Fred Belser	Thee uit Cameroen
13 mei	Frans van Hilst	De Geldermanstichting

DUITSLAND-NEDERLAND

Donderdag 17 juni was door het lid Freddy van Gils een Duitse avond georganiseerd te zijnen huize in Nordhorn. Gesecondeerd door zijn vrouw en burens werden we in uitbundige EK-ambiance verwend met Bockwurst en veel Schnaps und Bier. Tijdens het Europees Kampioenschap

Voetbal was er die avond een wedstrijd Duitsland-Nederland die eindigde in gelijkspel. De leden konden aldus zonder gevaar voor eigen leven zich begeven op Duits terrein, want beide partijen waren even goed of even slecht gezien de uitslag.

BIERBROUWERIJ ROLINCK

Op de Buitendag ging de reis naar autofabriek Karmann te Osnabrück. Op dit bedrijf kregen de leden een rondleiding in de fabriek waar dagelijks 300 auto's, vooral cabrio's (Cabriolet Mercedes SLK en Crossfire van Chrysler) van de band rolden. Na de lunch vertrok het gezelschap naar Steinfurt en bezocht daar de bierbrouwerij Rolinck. De musicus Alexander Rolinck zag naast de muziek ook brood in een bierbrouwerij. Inmiddels was de zesde generatie aan zet en het bleek dat de contacten met Grolsch goed waren, gezien de aanwezigheid van enkele Grolsch-wagens. Via de contacten en adviezen van 'regiospecialist' Hans Visscher kon deze dag met bloed, zweet en tranen gerealiseerd worden.

DIESREDE

De diesrede van 2004 werd uitgesproken door Ruud Pover. Hij schetste de kwaliteit van gesprekken

aan de bittertafel in verleden, heden en toekomst. Dat daarin ups en downs te herkennen zijn valt niet te loochenen. Een niet te onderschatten hulpmiddel bij die gesprekken is het gebruik van de eikel aan de lamp. (Soms zijn er ook eikels onder de lamp te signaleren, zoals een van de aanwezigen vermocht op te merken). Aangezien de weersomstandigheden zich in de laatste decennia ten gunste ontwikkelen, kortom de heren zitten vaker in de tuin, om de kwaliteit van de gesprekken te verhogen wordt de aanwezigheid van de eikel node gemist. Ruud Pover bood de leden een portable eikel aan die op iedere plaats in ons domein inzetbaar is. De techniek stond ook hier voor niets en de kwaliteit van de tuingesprekken zal niet meer hoeven te lijden onder onvoldoende aanwezigheid van geestverruimende alcoholica die via de portable eikel aan te roepen zijn.

SOCIËTEIT DE HEREENIGING

Bij gelegenheid van het 150-jarig bestaan van Sociëteit De Hereeniging te Deventer namen geselecteerde teams van onze vereniging deel aan de olympiade van schakers, bridgers en biljarters. Hoewel onze leden met verve de eer van onze vereniging verdedigden waren de resultaten zeer bescheiden.

JAN NIEUWENHUIS VIERDE 55 JAAR LID VAN DE VERENIGING.
EEN ZEER GEDENKWAARDIGE TIJD. TEVENS OVERLEED HIJ DIT
JAAR. OP DE ACHTERGROND JAN VAN EERDEN

GEZELLIGHEIDSVENIGING

In de ledenvergadering lag een voorstel voor sponsorbeleid van bestuur op tafel. Het was niet de bedoeling dat we aan potverteren zouden gaan doen. In het verleden was het slechts één keer voorgekomen dat we een bijdrage leverden en dat was aan het nationaal Crisiscomité o.l.v. de toenmalige Prinses Juliana in 1937. In de discussie wees men op onze doelstelling,

gezelligheidsvereniging, geen serviceclub. Alhoewel ook een lid erop wees dat we als Sociëteit in zekere zin schatplichtig zijn aan de Oldenzaalse samenleving en dat het daarin past steun te geven aan lokale initiatieven vanuit de bevolking. Het voorstel is verworpen met twee stemmen voor.

ASPERGEMAALTIJD

De jaarlijkse barbecue was dit jaar op "De Hulst", een historische plek.

Maaltijden worden doorgaans opgesierd met verbale hoogstandjes van leden, uitgenodigd door de tafelpreses. Tijdens de aspergemaaltijd is de asperge altijd goed voor fantasieën. Het bracht Frans Speekenbrink ertoe zeer ver terug te gaan in de historie, namelijk Adam. Toen was de appel reeds onderwerp van commotie.

*Adam leefde lang geleden
Eenzaam in de Hof van Eden
Met de zegen van de Heer
Wat wil een mens nog meer.*

*Hij liep heerlijk in zijn blootje
Baadde zon en baadde pootje
In het water van de beek
Zeven dagen van de week*

*Adam leefde zonder zorgen
Totdat hij op zekere morgen
Plotseling ontdekte dat
Iedere vent een vrouwtje had.*

*Heer, sprak Adam, ik wil u vragen,
Onderdanig en beleefd,
Of u in de loop der dagen
Soms een vriendinnetje voor mij heeft.*

*Nou goed, zei de Heer, ik doe mijn best
Maar dan doe je zelf de rest.
Dan zal ik zorgen voor een vrouw
Die het leven deelt met jou.*

*En, toen Adam lag te slapen
Heeft de Heer de vrouw geschapen
Het was een droom voor iedere man,*

*Bedankt, zei Adam voor dit heerlijk wijf,
Al kost het me een rib uit mijn lijf
En zo leefden ze tevreden
Samen in de Hof van Eden.*

*Totdat op een kwade dag Eva een boom met appels zag.
Acht, dacht Eva, wat kan 't schaden aan een boom zo vol geladen.
Ofschoon de Heer het mij verbiedt,
Mist hij één, twee appels niet!*

*En ze plukte, terwijl ze zee,
"An apple a day keeps the doctor away."
Ja en toen was het uit met het goede leven,
Het paradijs werd onmiddellijk opgeheven.*

*Door het eten van die ene appel
Werken we ons nu te sappel.
't Is daarom dat ik adviseer:
"Snoep verstandig, eet een peer".*

**Jaap Inden fungeerde als
sociëteits-carnavalsprins met
de volgende proclamatie aanhef.**

Wij Prins Jaap

Prins carnaval van de Groote Sociëteit

Beschermheer van alle Oldenzaalse vrouwen

Hoofdopknoper bij Scherpgerecht in Almelo

Engeltje van de Paradijsstraat

Hoofdinnemer van café De Engel

Grootste bal bij de Twentse Golf

Croupier bij het Rotary Rad van Avontuur

Veteraan bij de Groote Sociëteit

Liefhebber van een portie bitterballen

Sommelier bij het Oldenzaals schaakgenootschap

AFSCHIED

Na ruim negen jaar nam Bart Boomars in september afscheid als gastheer van onze vereniging. De combinatie van zijn beroep als docent Horeca met die van onze donderdagavonden was te veel van het goede. Hij gaat zich bezighouden met de beroepsopleiding van jongelui die hun toekomst in de horeca zien. Zijn taak is overgenomen door Monique Kulpe.

POLITIEMUSEUM

De buitendag ging naar Aviodrome te Lelystad waar we werden rondgeleid. Na de lunch kreeg iedereen de gelegenheid om zichzelf over te geven aan vroegere jongensdromen met al die oude vliegtuigen. Daarna werd de reis voortgezet naar het Politieuseum te Apeldoorn. Ook hier een feest der herkenning. Afsluiting in de Sociëteit met een diner.

AANGEBODEN

Een extra buitenactiviteit was in november een bezoek aan de nieuwe Grolschfabriek in Enschede. Dit bezoek werd aangeboden door de beheerders Henk en Anne Smidt.

JAN PETERS

Na een lidmaatschap van 49 jaar overleed Jan Peters. Op diverse momenten in ons bestaan liet hij van zich horen.

SJEF ESSINK

Sjef Essink was 55 jaar lid van de Groote Sociëteit. Op 8 oktober overleed hij op de leeftijd van 84 jaar. Hij en zijn fiets waren onafscheidelijk. Tevens namen we afscheid van Roel Stinissen en Herman Tollenaar.

STADSPRINS KÖNES

Als sociëteitsprins mochten we Harrie Slotema begroeten met zijn sik Norbert Laane. Een groot aantal leden was aanwezig om stadsprins Könes met groot gevolg te ontvangen.

LUSTRUM

De lustrumcommissie 22e lustrum bestaande uit Hans Schlichter, Gerard Kockmann en Jan Mistrata Haarhuis heeft de taak op zich genomen om dit lustrum luisterrijk te vieren en als zodanig voor te bereiden.

WIJNPROEVERIJ

De activiteiten commissie heeft een nieuwe activiteit aan het programma toegevoegd, nl. een wijnproeverij. Deze eerste keer was dat bij slijterij de "Meijbree" van Frank Reuver.

VOLTREFFER

Een van de hoogtepunten in de serie buitendagen was dit jaar het skûtsjesilen. Een voltrefter. Eerlijkheid gebiedt te vermelden dat de schipper van een van de skûtsjes onvoldoende oog had voor het voor hem varende skûtsje omdat hij vele vragen van geïnteresseerden te beantwoorden kreeg en dan wil de aandacht voor het eigenlijke werk wel eens verslappen. Ongeruste geluiden vanaf het voordek maakten hem duidelijk dat dit skûtsje in volle vaart afstevende op het voor hem varende. Een botsing kon tijdig worden afgewend zodat we toch nog behouden in Langweer aankwamen. Bijna het voltallige bestuur van de Geldermanstichting behoorde tot het gezelschap. De leden van dit bestuur lieten hun ogen verleidelijk gaan over alles wat zich gladjes over het water voortbewoog. Reden voor menigeen om te veronderstellen dat ze een goede belegging zochten voor de aan hen toevertrouwde pecunia.

GOUDEN EREMEDAILLE BURGEMEESTER EN VOLTALLIG BESTUUR GROOTE SOCIËTEIT

50-JARIG LIDMAATSCHAP

Op 4 januari markeerden we het 50-jarig lidmaatschap van Hennie Loohuis.

"LOOPT"

In het voorjaar kwam een nieuw biljart om de biljarters te gerieven. Volgens de biljarters 'loopt' het biljart geweldig.

ZUID-BERGHUIZEN

In augustus presenteerde Bertus Huttenhuis het boek Historie van Zuid-Berghuizen. Zoals algemeen bekend ten Sociëteite is Zuid-Berghuizen een bijzondere wijk. Zich afgedankt wetend door de gemeente Losser en achtergesteld voelend door Oldenzaal groeide ze uit tot een

eigenzinnig stadsdeel met zelfs een eigen kerk. Veel anekdotes en foto's zijn samengebracht in een boek over Historie van Zuid-Berghuizen. Bertus Huttenhuis en Jan Olde Kalter tekenden voor dit boek dat een plaats heeft in onze bibliotheek.

GOLFEVENEMENT

Een nieuwe experimentele activiteit deed zijn intrede. Op 6 september kon men zich overgeven aan een golfevenement, een vorm van veredeld wandelen. Bij een positief gevoel wil men er in de komende jaren vervolg aan geven.

GULLE GEVER

De bibliotheek van de vereniging werd uitgebreid met het boek

"25 jaar bedrijvigheid: De Beurs". Harrie Slotema was de gulle gever. Het boek geeft in foto's een mooie doorsnee van 25 jaar Oldenzaal en zijn milieubewuste actievelingen. Verder een historisch overzicht van ontstaan, groei en bloei van de Beurs en alles wat met kringloop en recycling van doen heeft.

BILJARTEN

De belangstelling voor het biljarten is groeiend en wel zodanig dat ook de donderdagochtend de mogelijkheid biedt voor leden om de edele sport te beoefenen.

ZOUT

Tijdens de barbecue ontving de voorzitter het boek Het Koninklijke

BUITENDAG PAPENBURG VOLLE AANDACHT VOOR UITLEG

BUITENDAG PAPENBURG
JOHAN DOLLENKAMP, GÉ TEN BOKUM,
FRANS SPEEKENBRINK EN
GERARD KOCKMANN

STADSTHEATER “DE BOND”
De 22e dies werd luisterrijk gevierd in Stadstheater “de Bond”. Het programma was een afwisseling van muzikale en culinaire geneugten. De koninklijke harmonie St Joseph presenteerde zich op een wijze die groot enthousiasme opriep bij de aanwezigen Ook diverse solisten waaronder Daan Hulshof gaven acte de presence. Het duo Ton Ouwehand en Tessa van Dijk traden op in het theatercafé. Ton Ouwehand had een speciaal lied gecomponeerd op muziek van Harrie Bannink.

Zout. Auteur van dit interessante boek was Seijer Troost. Een AKZO-man had de schrijfkwaliteiten van Seijer kunnen ervaren in het jubileumboek van 1997. Reden om Seijer te vragen de historie van het zout te beschrijven.

SCHEEPSWERF

De buitendag ging dit jaar naar de

scheepswerf in Papenburg. Na een havenrondvaart en broodmaaltijd in Mozart werden de leden rondgeleid over de werf. De werf is slechts met een smal en ondiep stuk water verbonden met open water dat op grote afstand ligt. Toch worden er boten gebouwd van meer dan 300 meter lang.

Het Groote Sociëteit lied

*Ik zat al aan het ontbijt een beschuitje te smeren
Mijn hersens die maalden
Ik was niet te stoppen
Daar met dat beschuitje aan het ontbijt
Dacht ik ineens aan de sociëteit.*

*Ik dacht bij mezelf, ja eerlijk in feite
Is het inconsequent met die sociëteiten
Men mag ze als hoog exclusief beschouwen
Maar ze zijn en blijven verboden voor vrouwen.*

*De reden daarvan ..... weet ik niet
Ik draaf voor ze op
En Ik zing mijn lied
Wel gek dat ze ons hierin zo vertrouwen
De band hier bestaat toch voor tweederde uit vrouwen.*

*Ik neem even tijd
Voor de sociëteit
Genootschap voor heren
Die vandaag jubileren.*

*Honderd en tien
Wie niet weg is, is gezien
110 jaar in beeld
Is ons meegedeeld*

*Ik neem even tijd
Voor de sociëteit
Dat zal ze leren
Die belangrijke heren*

*Vermoed dat men de mannenclub goed promootte
Je ziet dat namelijk aan de grootte
De grootheid ervan is een voldongen feit
Het is niet voor niets de Groote Sociëteit*

*De begintijd is al een poos aan de gang
We vinden 110 jaar best lang
En al zat dat bij de oprichting niet in de planning
Toch kreeg u vandaag die gouden penning.*

*Het is wellicht een kwestie van gewenning
Over nog eens 110 jaar denkt u:
Ach, zo'n penning
Wat waren we blij,
Wat zijn wij geprezen
Maar wat ons betreft had ie platina
Met ingelegde diamantjes mogen wezen.*

*Ik neem even tijd
Voor de sociëteit
Genootschap voor heren
Die vandaag jubileren*

*Honderd en tien
Wie niet weg is, is gezien
110 jaar in beeld
Is ons meegedeeld.*

*Ik neem even tijd
Voor de sociëteit
Dat zal ze leren
Die belangrijke heren.*

*Het navolgende wil ik ook even kwijt
Voor de rijke historie van de sociëteit
Leest U het boek van dr. Seijer Troost
Had niet misstaan in de Washington Post*

*Daar lezen we dat de heren van de sociëteit
Vergaderen over de maandelijkse activiteit
Ze maken zich druk om, als daar zijn:
De prijs van de maaltijd, sigaren en de wijn.*

*Maar behalve discussies over rookfauteuils
Bekommert men zich ook om het J.W. Racerhuis
Zonder de Groote Sociëteit
Was Oldenzaal dat historisch pand al jaren kwijt*

*Ik neem even tijd
Voor de sociëteit
Genootschap voor heren
Die vandaag jubileren*

*Honderd en tien
Wie niet weg is, is gezien
110 jaar in beeld
Is ons meegedeeld*

*Ik neem even tijd
Voor de sociëteit
We zullen ze eren
Die belangrijke heren.*

'STEDKE VAN PLEZEER'

De voorzitter kreeg een eerste exemplaar aangeboden van een boekje dat geschreven is door Seijer Troost. Daarin behandelt hij de periode die voorafging aan de oprichting van de Groote Sociëteit. Een grote verrassing was de uitreiking door burgemeester Backhuijs van de gouden erepenning aan de vereniging en wel vanwege de verdiensten en belang voor de gemeente Oldenzaal. Ook werd op deze dag de nieuwe sociëteitsdas geïntroduceerd. In een artikel in de plaatselijke pers werd gewag gemaakt van anekdotes in de afgelopen 110 jaar zoals neergelegd in de notulen. "De omvang van de verteringen in het lokaal, van oudsher, bewijzen dat de stad al heel lang de naam 'stedke van plezeer' verdient. Maar het commentaar van de heren, vastgelegd in de notulen, was nog amuserender. Niets kleinmenselijks was hen vreemd. Waren er geen klachten over de te kleine borrelglasjes dan haalden de nieuwe apenootjes het weer niet bij de smaak van de vroegere pinda's. En was er geen irritatie over rantsoenering van de drank tijdens de oorlogsjaren, dan was er wel ergernis over de klok die voortdurend voorliep, hetgeen resulteerde in het te vroeg verlaten van de bittertafel. Een poging om het abonnement op het Handelsblad in te wisselen voor een regelmatige toezending van het tijdschrift De Lach mislukte ook al. Maar gelukkig was er ook tevredenheid. Want de prijs van de borrel benaderde op een gegeven moment weliswaar die van een neut in de cafés, de sociëteitsglazen

Gouden medaille

Het bestuur van de vereniging De Groote Sociëteit was blij verrast door de gouden eremedaille, die het kreeg uitgereikt door burgemeester Backhuijs.

FOTO: JAN KIENHUIS

OLDENZAAL - Het bestuur van de vereniging De Groote Sociëteit heeft de gouden eremedaille van de gemeente Oldenzaal in ontvangst mogen nemen. Burgemeester Backhuijs reikte de medaille vrijdagavond namens het college uit in stadstheater De Bond in Oldenzaal.

De Groote Sociëteit hield daar ter gelegenheid van het 22ste lustrum een feestavond. De

avond werd opgeluisterd door een concert van de Koninklijke Harmonie St. Joseph. Alle leden

Groote Sociëteit viert 110-jarig bestaan

van de vereniging ontvingen het door sociëteitslid Seijer Troost geschreven boek over de geschiedenis van de in 1897 opgerichte vereniging. Vereniging De Groote Sociëteit

stelt zich ten doel de leden de gelegenheid te bieden om in een gezellige ambiance samen te komen.

Daarnaast ziet de vereniging het als taak en plicht om, samen met de stichting J.W. Racerhuis, het sociëteitspand met eigen middelen in goede staat te onderhouden. Het monumentale J.W. Racerhuis geldt als een van de oudste gebouwen van Oldenzaal. De laatste jaren zijn aan het pand diverse restauraties en herstelwerkzaamheden uitgevoerd.

GOUDEN EREMEDAILLE TON MORSMAN, JAN MISTRATE HAARHUIS EN BURGEMEESTER BACKHUIJS

waren wel aanzienlijk groter. En eensgezind waren de heren zeker in hun afwijzing van het aanleggen van een telefoonaansluiting. Die zou hen tijdens hun bitteruur maar kunnen storen."

GOUDEN EREMEDAILLE

Tijdens de viering van het 110-jarig bestaan ontving onze vereniging de gouden eremedaille van de stad Oldenzaal.

DIESELMOTOREN

Een leerzame middag was in februari het bezoek aan museum "HEIM" in Hengelo. Het was een tocht naar het verleden. Ontwikkeling van dieselmotoren, o.a. een Stork Ricardo, telecommunicatie vanaf het eerste semafoonsysteem tussen Amsterdam en Parijs, Radarsystemen, ontwikkelingen in de textiel, scheepsdiesel en een werkend schaalmodel van een suikerfabriek.

TUINEN VAN SOER

De activiteit in april handelde over de plannen met Oud Oldenzaal. Jan Bekke presenteerde de plannen. Na een sterke, zeer oude jenever uit een oude aardewerken kruik ging het via de Paradijsstraat, naar de tuinen van Soer. Althans wat daarvoor door moet gaan. Hier is eerder sprake van een ruïne of wildernis. Om enigszins van de schrik te bekomen werd hier een kruidenbitter geschonken. Dat was wel nodig want diverse leden maakten een verslagen indruk. Voor anderen was het een openbaring dat dit ook Oldenzaal was. Een volgend punt van bezichtiging van de binnenplaats achter de Mexicaan en er was alom verbazing om te zien dat deze binnenplaats alleen bevolkt en bezocht werd door massa's duiven. Men sprak de vurige wens uit dat de hygiëne in de keuken van de Mexicaan vele malen beter was.

ANNE FRANKHUIS

De buitendag ging dit jaar naar Amsterdam. Allereerst werd het Anne Frankhuis bezocht. Na een prima lunch bij Wildschut lieten de leden

zich vervoeren door de grachten. Daarna volgde een rondleiding langs markante punten in Amsterdam om te eindigen bij likeurdistilleerderij en jeneverstokerij Wynand Fockink. Dat maakte de gevoelens wat losser hetgeen het ergste deed vrezende omdat het gezelschap zich nog door de Rosse buurt naar de eetgelegenheid zou moeten begeven. Het pleit voor de krachtadigheden van de organisatie van deze dag dat niemand tijdens het slalommen door de smalle steegjes in de Rosse Buurt is achtergebleven. Om 19.00 liet men zich de Chinese maaltijd bij Sea Palace goed smaken."

MORES

In dit jaar volgde een aanpassing van de mores, tijden veranderen.

ROOKLOOS

Dit jaar werd ook gekenmerkt met de start van rookloze sociëteits-

bijeenkomsten in de bitterkamer. Op de eerste rookloze avond waren de aanwezige leden het spoor volkomen bijster. Een sociëteitsdas werd demonstratief op de bittertafel gegooid. Er kwamen zelfs voorstellen op tafel om het gebouw te verkopen. Een lijst met namen van makelaars die in aanmerking kwamen om de verkoop ter hand te nemen was in en mum van tijd geformuleerd. Enkele leden kenden hun medicijn in deze verwarrende toestand, nl. een sigaartje. Dat werd dan ook geconsumeerd in de opkamer. Daar wordt het roken nog gedoogd. Uiteindelijk sloot de avond in pais en vree, het gebouw is niet verkocht, de das werd keurig behandeld en de rekeningen zijn keurig betaald. En menig lid werd thuis onthaald met een meewarige opmerking, "gelukkig je ruikt niet meer naar rook. Toch nog een leuke avond gehad?"

Tijdens de 111e dies was de première van onze diescantate, gecomponeerd door Helmuth Heystek.

*Ode aan de Sociëteit
Dies vierden in de tijd
Op de toekomst voorbereid
Laat ons zingen op de Groote Sociëteit
Samen vierden wij dit feest
Met passie en met geest
Dies, zing dit mooi refrein,
Laats ons drinken bier en wijn.
Heren van dees Sociëteit
Santé, Santé drink met ons mee.
Klink op de vrienden van de Sociëteit,
Santé, Santé klink met ons me.
Dies vierden, klink met ons mee*

*Honderd elf jaar zijn vergaan
In het sociëteitsbestaan
En des vaandeldagers eer,
Hijs het vaandel keer op keer.
Laat ons zingen op de Groote Sociëteit.
Ioven wij ook elk keer
Onze voorzitter met eer
Ook de leden en bestuur
Iedere donderdag met vuur.
heren van de Sociëteit
Santé, Santé drink met ons mee,
Klink op de vrienden van de Socieitiet
Santé, Santé klink met ons mee.
Dies vierden, klink met ons mee.*

RONDWANDELING

Twentse Welle/Roombeek was het doel van de april-activiteit. Twentse Welle vertelt het verhaal over hoe de mens de streek Twente net na de ijstijd betrad en hier zich vestigde. De grote verzameling natuurhistorische- en cultuurhistorische objecten sluiten aan bij het Grote Verhaal en worden getoond in een open depot. Het Grote Verhaal laat zien hoe de mens en natuur zich in wisselwerking met elkaar ontwikkelen. Vervolgens bezochten we Prismare, een ontmoetingsplek waar mensen met allerlei interesses en verschillende culturen en achtergronden met elkaar in contact komen en samenwerken. Een rondwandeling door het nieuwe Roombeek mocht niet ontbreken. De bomkrater van de vuurwerkramp is gemarkeerd. Roombeek is weer zichtbaar geworden met zijn bijzondere architectuur en het monument met de namen van de slachtoffers van de vuurwerkramp (13-05-2000).

CNS-GOLFTOERNOOI

In augustus organiseerden Harry Slotema en Aart de With het intersocietaire CNS-Golftoernooi namens de Contactraad Nederlandse Sociëteiten op het Sybrook.

In de jaarvergadering werd een nieuwe regeling vastgesteld met betrekking tot de jaarlijkse bijdrage.

Voor leden

- Een contributie aan de Vereniging ad € 2,50 per jaar +
- Een donatie aan de Stichting J.W. Racerhuis ad € 37,50 per jaar
- Voor leden die per 1 januari 2010

ROEL SPIJKER

Op 21 april overleed Roel Spijker. Hij was meer dan 34 jaar lid van de vereniging. Daarvan 1 jaar voorzitter en 3 jaar lid van het bestuur van de Stichting J.W. Racerhuis. Voor de VVD was hij 17 jaar raadslid, waarvan de laatste vier als wethouder. Bij zijn afscheid als raadslid/wethouder ontving hij de gouden erepenning van de stad Oldenzaal.

SECRETARIS

Tijdens de Algemene Ledenvergadering trad Jan Mistrade Haarhuis terug als secretaris. Zijn termijn eindigde en Gé ten Bokum volgde hem op.

EMSFLOWER

Bezoek aan bloemenkwekerij Placer en Meilenwerke Düsseldorf. Emsflower, voorheen kwekerij Kuipers B.V. is een internationaal bedrijf met vestigingen in Nederland, in Denekamp. Wittstock en Emsburen in Duitsland was het doel van de buitendag. Met meer dan 30 jaar ervaring een van de grootste kwekerijen in Europa. De productie van eenjarige voorjaarsbloeiers, zomerbloeiers, zomerpotplanten, bolchrysanten en primula's zijn bestemd voor de Europese markt. In Düsseldorf

ouder dan 60 jaar zijn en een ononderbroken lidmaatschap van de Vereniging hebben van minimaal 15 jaren is de donatie € 75,-

Voor buitenleden

- Een contributie aan de Vereniging ad € 2,50 per jaar +
- Een donatie aan de Stichting J.W. Racerhuis ad € 37,50 per jaar

gaf de eeuwenoude industriële architectuur in combinatie met de presentatie van historische en klassieke auto's een unieke autoervaring. Het bedrijf is een mix van automuseum, garage en verkoopruimte van oude tot zeer oude gerestaureerde auto's.

WISSELTROFEE

Ruud Pover heeft voor de golfers onder ons een wisseltrofee binnen weten te slepen.

AED

Tussen Michgoriushuis en Palthehuis is overleg gevoerd over de aanschaf van een AED.

VOORMALIGE SJAH VAN PERZIË

Onder bridgers op de donderdagmiddag is enige commotie ontstaan over een foto, geschonken door Ed de Breet. Op die foto was de voormalige sjah van Perzië afgebeeld bij een bezoek aan een bedrijf in zijn land. Enige kritische leden achtten deze foto niet gepast in ons gebouw. Na een goed gesprek is de vrede weer teruggekeerd.

- Voor leden die per 1 januari 2010 ouder dan 60 jaar zijn en een ononderbroken lidmaatschap van de Vereniging hebben van minimaal 15 jaren is de donatie € 18,75

Voorts handhaaft het bestuur het entreegeld op € 65,- voor nieuwe (buiten)leden.

URENCO

Het voorjaarsbezoek ging dit jaar richting Almelo alwaar een bezoek werd gebracht aan Urenco waar uranium verrijkt wordt. Het gezelschap maakte kennis met directeur Huub Rakhorst. Voor hem was dit bijzonder omdat zijn vader jarenlang lid is geweest van de Sociëteit. Bij vertrek kreeg iedere deelnemer een luxe pennenset aangeboden. Men verliet het bedrijf 'verrijkt'.

MILIEUWINST

Op verzoek van enkele leden heeft het bestuur besloten de convocatie en de stukken voor de Algemene

vergadering in de toekomst te doen toekomen via de elektronische snelweg. Het levert milieuwinst op, een boom minder en een kostenbesparing van ongeveer € 300,- aan papier. Uiteraard zullen de leden zonder e-mail de stukken als voorheen per post toegestuurd krijgen. Ook was de situatie van Sextant wederom een uitvoerig agendapunt binnen het bestuur.

DREIGENDE TOON

Met de aanmeldingsplicht voor activiteiten bleef het tobben. De secretaris scherpste de aanmeldings-

regels op enigszins dreigende toon weer eens wat verder aan.

DOESBURG

De recreatieve Buitendag ging dit jaar richting Doesburg. Na koffie met krentenwegge werd de binnenstad bezichtigd. Na de lunch werd de tocht vervolgd naar de Hanzestad Zutphen. Een rondleiding door de stad onder leiding van een gids eindigde bij de Hanze - Stadsbrouwerij voor een bierproeverij. In dezelfde locatie genoot het gezelschap van een diner in de gewelvenkelder. Tevreden is om 21.00 uur de terugreis aanvaard.

GRÖNEFELD EN GRÖNEFELD

April was een drukke activiteitenmaand. Men kon zich inschrijven voor een bezoek aan Grönefeld en Grönefeld op 7 april. Dat liet men zich niet onbetuigd. De belangstelling was groot. Een boeiende kijk in de horloge-wereld van Grönefeld One Hertz. Een demonstratie van bijvijlen van een schroefje van ½ bij 1/3 mm, alleen te zien m.b.v. een microscoop, oogstte veel waardering en bewondering.

TUBANTIA IN ENSCHEDE

Veertien dagen later kon men zich laten informeren over werkzaamheden van de Tubantia in Enschede en aansluitend RTV-Oost in Hengelo. De

hoofdredacteur van de Tubantia, André Vis, gunde ons een kijkje in de keuken van de krant. Bij RTV-Oost was Alex Oude Wesselink onze inspirerende gastheer. Als klap op de vuurpijl was 29 april de dag van de onthullingsceremonie van het J.W. Racerbeeld.

EEN GEDICHT OVER RACER

Tijdens de special van December presenteerde de stadsdichter Gert Toirkens een gedicht over Racer. Het gedicht heeft ingelijst een plaatsje gekregen in het gebouw.

MAGNEETZWEEFBAAN

De reis op de buitendag ging naar het Duitse Lathen. Ter plaatse werd

de Transrapid Magneetweefbaan bezocht. Een interessant project. Na de lunch bij Jagdhaus Barthe te Hesel werd koers gezet naar Wilhelmshaven waar het Marine-museum met een bezoek werd vereerd. Op de terugweg werd gedineerd in Meppen bij Altes Gasthaus om daarna voldaan in Oldenzaal terug te keren.

RUUD POVER

Een betrokken en aimabel lid ontviel ons, Ruud Pover. Hij was erg betrokken bij het wel en wee van onze vereniging. Hij was geen figuur die zich op de voorgrond wenste te plaatsen, maar hij was er wel met zijn gedegen en evenwichtige inbreng in de gesprekken.

ANDRE MANUEL

Tijdens de Twentse avond in februari wist de activiteitencommissie de bekende muzikant en cabaretier Andre Manuel te strikken. Als acteur heeft

hij ook meegespeeld in de regiosoap Van Jonge Leu en Oale Groond. Hij speelde hierin Jens van Bentheim, een paardentrainer die door een ongeluk zelf niet meer kan paardrijden.

ASPIRANT LIDMAATSCHAP

In de jaarvergadering werd uitvoerig gediscussieerd over het voorstel "aspirant lidmaatschap". Aanleiding is dat nieuwe leden vaak geen acte de

présence geven. Meningen over het invoeren van een al dan niet “aspirant lidmaatschap” lagen ver uiteen. En riep nogal de nodige emoties op. Het resultaat was dat de leden die de laatste jaren een laatste nieuw lid hebben geïntroduceerd, de geïntroduceerde hierop aanspreken. Dit voorstel werd bij acclamatie aangenomen. Het bestuur trok het voorstel tot invoering van het aspirant lidmaatschap in.

VERBRANDINGSINSTALLATIE

In mei stond een bezoek aan Twente Afval op het programma. De deelnemers kregen inzage in de werking van de verbrandingsinstallatie. Verder een kijkje in het gebouw waar de rookgasreiniging plaatsvindt, het afvalscheidingsgebouw, waar afval van de bouw wordt gescheiden in zand, puin, plastic en stenen. In het slakkengebouw werden ferro- en non-ferrometalen gescheiden. De slakken vinden hun weg naar de wegenbouw. Het complex liet enorme bergen houtopslag zien, hout dat versnipperd wordt voor biomassa. Het was niet alleen afval wat te zien was, maar ook mooie stukken natuur waar een nijlgans en een fazantenpaartje hun domicilie hadden gevonden.

GEZONDE WANDELING

In januari ging de sneeuwrijke winterwandeling richting Huize Hakenberg waar ons toenmalig lid Paul Kamp-huis met zijn vrouw woonde. Na een gezonde wandeling door de dreven werden we verwelkomd en kregen we informatie over zijn tweede professie,

BUITENDAG

De deelnemers aan de recreatieve buitendag bezochten het Bouw & Infra Park in Harderwijk, het kennis- en opleidingscentrum op het gebied van bouw & infra en aanverwante sectoren. Een gids leidde ons rond en maakte ons wegwijs in deze bijzondere soort van opleiden. Na een lunch ging het richting Hattem voor een stadswandeling. Na de wandeling werd een bezoek gebracht aan het Bakkerij-museum waar de deelnemers zich te goed deden aan koffie met een reuzekrakeling. De oude kelder met stadsmuur was de plaats waar een bakker ons vermaakte met de geschiedenis van het brood terwijl hij de meest kunstige stukjes gemaakt van brood presenteerde. Na de terugreis wachtte een Italiaanse maaltijd in de Groote Sociëteit.

BAD BENTHEIM

Het 23e lustrum werd groots gevierd. Kosten noch moeite werden gespaard. Na een ontvangst met koffie en een petit-four vertrok het gezelschap in drie gereedstaande bussen naar Hotel Kurhaus in Bad Bentheim. Na aankomst werden de gasten getrakteerd op een optreden van

het schilderen en over het beheer van deze historische plek.

“MIEN BOESKOOlstad”

Tijdens de snertavond in februari droeg de stadsdichter Robert Moninkhof enkele gedichten voor en zong begeleid door ‘de Hapjes’ “Mien

het Oldenzaals Jonge Mannenkoor onder leiding van Mariette Effing. Aansluitend aan het optreden van dit koor zong het eigen sociëteitskoor o.a. het lied Grünet die Hoffnung. Tenslotte werd samen met het Jonge Mannenkoor ‘ode aan de Sociëteit’ ten gehore gebracht. Na deze prelude werden de deuren geopend naar de grote feestzaal alwaar prachtig gedekte tafels de gasten uitnodigden. Zangeres Rebecca Nagel met jazz-trio “Born” zorgde voor de muzikale omlijsting tijdens het diner. Het erelid Ton Morsman leidde het gezelschap op onnavolgbare wijze keurig door de avond. Na het diner werd de Bigband “The Cool Cabbage Orchestra” onder leiding van Tineke Steenbeeke in stelling gebracht. Vanaf 23.00 uur stonden kleinere bussen gereed zodat niet iedereen gelijktijdig het feest hoefde te verlaten. Een bijzonder woord van dank voor de feestcommissie bestaande uit Gerard Steghuis, Frank Wuite, Bart Riteco, Henk Hekman en voorzitter Gerard Kockmann is hier op zijn plaats.

Boeskoolstad”. In april werd een bezoek gebracht aan de Grolsch Veste, de thuisbasis van FC Twente. Na de koffie in de bestuurskamer werden de bezoekers verrast met een Power Point presentatie door Henny Ardesch, oud-keeper van FC Twente, over de ontstaansgeschiedenis en het reilen

en zeilen van onze Twentse Trots. Met stijgende verbazing namen we kennis van het complex, langs tribunes, skyboxen, play and cook lounge, luxe kleedkamers, restaurants etc. Kees van Iersel, oud-voetballer begeleidde ons daarbij. In de Sociëteit wachtte de deelnemers een voedzaam captains diner.

VOORZITTER

In de algemene ledenvergadering werd wederom aandacht gevraagd voor werving van nieuwe leden. De voorzitter beaamt dat de instroom van nieuwe leden te wensen overlaat. Hij wijst er echter wel op dat het werven geen expliciete taak van het bestuur is maar ook van de leden.

STROPDAS

Het komt toch nog steeds voor dat leden moeite hebben met de mores. De secretaris voelde zich weer eens genoodzaakt aandacht te vragen voor

het dragen van een stropdas. Uitzonderingen zijn het klootschieten, de buitendag, de barbecue, de golfdag, en de avonden waarop de buitentemperatuur 25 graden Celsius of hoger is.

“BOESKOOl IS LÖS”

Gedurende de jaarlijkse “Boeskool is Lös” werd de donderdagavond door weinig leden bezocht. Men bleef thuis of men begaf zich in het feestgedruis op de markt waar allerlei optredens plaatsvonden. Na wat gesondeerd te hebben is dit jaar besloten op de donderdag tijdens de Boeskool geen reguliere sociëteitsavond te beleggen maar het gebouw en de tuin open te stellen voor de leden, hun partners, familie en vrienden. Met andere woorden de tuin was ook open voor niet-leden.

RONDJE

Het geven van een rondje tijdens de donderdagavond begon een beetje

uit de hand te lopen. Afgesproken werd om hier wat voorzichtig mee om te gaan. Maar bij speciale gelegenheden moest het wel mogelijk blijven.

HUIZE BRONBEEK

De buitendag werd ingevuld met een bezoek aan Huize Bronbeek, het Koninklijk Tehuis voor Oud-Militairen en museum Bronbeek. De ontvangst bestond naast de koffie uit typisch Indonesisch koekwerk, nl. spekkoeke. Na bezichtiging van het complex werd een lunch bestaande uit Indonesische gerechten aangeboden. En zoals reeds vaker geschied was de middag gereserveerd voor een bezoek aan een brouwerij, in dit geval De Hemel. Een aantal leden waren inderdaad in hemelse sferen na een proeverij van zes soorten bier. Op de terugweg werd bourgondisch gegeten in de Haarmühle.

Se donderdag van de maand met een vroege maaltijd. Een mogelijke barrière voor de ledenwerving is weggenomen. De consumptiekosten voor het kandidaat-lid komen vooralsnog voor rekening van het bestuur.

TWEE FILMS

De buitenactiviteit in april vond plaats in Ootmarsum op Erve Broam van de familie Scholten Linde in Groot-Agelo. Tijdens de koffie met krentenwegge gaf boer Leo een uiteenzetting over het moderne melkveebedrijf. Daarna volgde een rondleiding over het bedrijf waarbij kennism gemaakt kon wor-

den met de melkrobot, voor velen van de aanwezigen een nieuw fenomeen. Na een pauzedrankje werden twee films van de Ben Morshuisstichting getoond. Een film over het huisslachten bij de familie Steinmeijer in Oud Ootmarsum en een film over oude ambachten van de smid, “hoe leg je een ijzeren hoepel om een karrenwiel”. Het was een middag met nostalgie over verleden en verwondering over moderne techniek binnen het boerenleven anno 2014.

“MAATJESAVOND”

Een nieuwe activiteit in juni werd geïntroduceerd. Op initiatief van Hans Visscher werd een haringparty gehouden. Deze viel bijzonder in de smaak. Inmiddels is dit een traditie geworden met de toepasselijke naam “Hans Visschers ‘s Maatjesavond” waarbij ook gasten welkom zijn.

TEGENSTANDERS

In juli werd een poging gedaan de stropdas niet meer verplicht te stellen. Een enquête leverde een meerderheid op van tegenstanders van het afleggen van de das. En zo bleef de stropdas.

GEVANGENISMUSEUM

De buitendag stond in het teken van een bezoek aan “het Nationaal Gevan-

genismuseum” te Veenhuizen. In de vaste expositie van het Gevangenismuseum duik je niet alleen in de geschiedenis van het strafrecht in Nederland, maar leer je ook alles over bijzonder Veenhuizen. Deze plaats is te beschouwen als de grootste kolonie van de Maatschappij van Weldadigheid, pauperparadijs én als gevangenisdorp. Weeskinderen waren dagenlang onderweg om in Veenhuizen te komen wanneer ze er uit de grote steden naar toe werden gezonden. Begeleid door de gids Jan Bron hoorden we zijn verhaal over ontstaan van dit museum en wat daar allemaal aan voorafgegaan was. Na een lunch embarkeerden de deelnemers de boevenbus voor een rondleiding over het complex en door het dorp Veenhuizen. Aangekomen bij de gevangenis “De Rode Pannen” kregen we een indruk van een echte bajes inclusief isoleercellen. Kortom een leerzame en inspirerende ervaring dit bezoek aan Veenhuizen. Daarna ging het richting Ootmarsum voor een bezoek aan de nieuwe bierbrouwerij van Heupink & Co. Niet alleen kon hier kennisgenomen worden van een nieuw biertje maar ook van een unieke collectie oude stoommachines, een hobby van de vader van de brouwer. Er waren vier bieren van Othmar in de aanbieding nl, Goud, Weizen,

Rauchbier en Tripel. Niet verkeerd. De avondmaaltijd werd genuttigd bij Borggreve in Nordhorn waarmee een genoeglijk einde kwam aan een boeiende Buitendag.

WILLEM VERHAAG

We namen dit jaar afscheid van Willem Verhaag.

KOETSHUIS

Sinds november heeft het Koetshuis geen vaste huurder meer. Het Koetshuis is vanaf nu beschikbaar voor vergaderingen en kleine evenementen.

LUCHTVAART

Op 11 december gaf piloot Siem Nieuwenhuijse ons een kijkje in het gevarieerde leven van de luchtvaart. Iedereen die wel eens in een vliegtuig heeft gezeten kent het gevoel van avontuur, spanning, romantiek en daar wist Nieuwenhuijse alles van. Met beelden, voorbeelden en anekdotes leidde hij zijn toehoorders door de fascinerende wereld van de luchtvaart. Hij was jarenlang gezagvoerder bij de KLM. Ook als jachtvlieger bij de Koninklijke Luchtmacht heeft hij avonturen beleefd. Het spreekwoord zegt; “iemand die verre reizen maakt kan veel verhalen” en dat was bij hem absoluut het geval.

plannen aan met betrekking tot instellen van een J.W. Racerprijs. Een lovenswaardig plan.

VOORMALIG SCHOOLGEBOUW

In april werd een bezoek gebracht aan de Armeens Apostolische kerk te

Almelo. Dit kerkgenootschap bestaat sinds 1992. Na jarenlange onenigheid tussen Armeense families in Almelo hebben zij de handen ineengeslagen en samen geld bijeengebracht om een voormalig schoolgebouw aan te kopen voor de eredienst. Al vrij snel werd dit gebouw te klein vanwege de groei van het aantal leden. In 2002 werd begonnen met de bouw van een nieuwe kerk aan de Vriezenveenseweg te Almelo. In

2003 was de officiële inzegening. De pastoor en een diaken ontvingen ons gastvrij en gaven een historisch overzicht van dit kerkgenootschap. Het geloof heeft sterke verwantschap met de katholieke kerk en dat zag je ook terug in het interieur van de kerk. De apostelen Bartholomeus en Thaddeus zijn prominent aanwezig in hun historie. Evenals de Mariafiguur. De verwantschap gaat niet zover dat ze een paus in Rome hebben, maar een eigen paus die paus Franciscus als collega en sparringpartner heeft. In 2015 was het 100 jaar geleden dat er veel Armeniërs gedood zijn om hun geloof. In april 2014 was “the Armenian Genocide Memorial Monument Almelo” onthuld bij deze kerk. Het was een nogal gevoelig initiatief omdat de Turkse regering liever niet wil spreken van een volkerenmoord. De Armeense kerk verwacht geen terugbetaling voor het geleden onrecht, maar een erkenning van het feit dat er meer dan een miljoen mensen omwille van het geloof omgebracht zijn.

BEËINDIGEN

Henk en Anne Smidt gaven te kennen de huurovereenkomst met ingang van 1 juli 2015 te willen beëindigen. Vanaf die datum neemt Bernard Luttkhuis de exploitatie over. Hij is afkomstig van voormalig restaurant Luttkhuis, heeft Hogere Hotelschool doorlopen en is 31 jaar. Monique zal haar activiteiten op gelijke wijze voortzetten.

BUITENDAG METTINGEN AAN DE KOFFIE, GÉ TEN BOKUM, GERARD KOCKMANN, HARRIE BENERINK, MARTIN DOKMAN, FRANS SPEEKENBRINK EN HANS LUCASSEN

BUITENDAG METTINGEN
AFSLUITENDE MAALTIJD

TÜÖTTEN

In september ging het richting onze oosterburen. Eerste doel was het stadje Mettingen waar een drietal kleine musea dicht bij elkaar liggen. Een schoolmuseum, een postmuseum en museum TÜÖTTEN. Nick Boelen heeft deze plaats reeds meerdere malen bezocht en was dus een gewillige vraagbaak voor de deelnemers. In deze plaats worden nog steeds de toekomstige managers van C&A theoretisch opgeleid. Ook de oorsprong van familiebedrijven als Peek & Cloppenburg, Kreymborg ligt in dit Duitse stadje. In deze streek werd nl. vlas verbouwd, waar weer

stoffen van gemaakt werden. Vanuit Mettingen zwierven de marskramers met al hun stoffen uit over heel Europa, maar in eerste instantie naar Nederland. De eerste vestiging C&A was in Sneek. De Duitsers noemen deze marskramers TÜÖTTEN. Na een lunch ging het richting Haselünne voor een rondleiding in Hof Berentzen met een beroemde Kornbranderij. Omdat het jaar ervoor zo goed bevalen was werd de dag met een diner beëindigd bij Borggreve in Nordhorn. Als rechtgeaarde Europeanen moet je onze burens ook enige klandizie gunnen.

FERRARIS, MASERATIS EN JAQUARS

In november was garage Munsterhuis in Enschede onze gastheer. We konden ons verlekken aan de Ferraris, Maseratis en Jaquars. Indruk maakte de afdeling waar een potentiële koper via de computer een Ferrari geheel naar eigen wens en smaak kan samenstellen met voorbeelden van stoelen en leer. Een nazit in de gezellige bar in de Pitstop dei Piloti was het sluitstuk van deze boeiende middag.

DIES

De diesrede werd dit jaar uitgesproken door Hans Krakers en hoe kan het

ook anders die stond in het teken van de 200e sterfdag van Racer. Via een dagboekje dat Hans Krakers met Hans Schlichter gevonden had tijdens een verbouwing. Met de gegevens hieruit kon via een DNA-onderzoek een koppeling gelegd worden met Seijer Troost. Seijer kreeg een uit die tijd stammende pruik aangemeten en een driezijdige steek. Uiteindelijk bleek er een misverstand te zijn bij het forensisch Instituut te Leiden, waar men de schedel in doos 96 verwisseld had met doos 69. Die laatste bleek van Bisschop Balderik te zijn.

BEDRIJFSBEZOEK MUNSTERHUIS HANS VISSCHER, FRANS SPEEKENBRINK, THEO BRAND EN NICK BOELEN

BEDRIJFSBEZOEK MUNSTERHUIS

VOLLE AANDACHT VOOR DE PRESENTATIE VAN BJÖRN

BUFFELMELK

In april ging het richting Denekamp. Als eerste de Buffalo-farm in Denekamp. Op deze boerderij wordt mozzarella-kaas van buffelmelk geproduceerd. Een zevental jaren geleden stonden de eigenaren voor de keus hoe verder te gaan met het bedrijf. Hun keus viel op het produceren van buffelmelk. De eigenaren toonden gezond verstand in het ondernemen. Het ging niet zonder problemen. Er waren twee melkfabrieken die buffelmelk afnamen om daarmee mozzarella te maken. Hun fabriek hield na een jaar op te bestaan. Het echtpaar Blokhuis koos ervoor om dan zelf maar de mozzarella te gaan maken. Een Italiaan met kennis van kaas maken werd in de arm genomen en zo begon de productie van mozzarella-kaas. Het afzetgebied werd eerst gezocht in Amsterdam, daar zijn immers de nodige Italiaanse restaurants en eethuizen. In Twente leveren ze aan de meeste restaurants zoals Bloemenbeek, Droste, de

Apotheker etc. Wekelijks produceren ze 1000 kilo mozzarella. Iedereen was getroffen door de ondernemende geest van de eigenaren om niet bij de pakken te gaan neerzitten maar om creatief met het product om te gaan. Na een bezichtiging van het bedrijf en de buffels was er een proeverij van diverse variaties van mozzarella.

SINGRAVEN

Vervolgens een bezoek aan het 600-jarige Singraven. Het huis kent een bewogen geschiedenis. Maar de laatste bewoner de heer Laan, ongehuwd, heeft het gemaakt tot wat het nu is. Zoon van een welgestelde Zaanse familie kon hij het zich permitteren om het geld te besteden aan aankopen van over de hele wereld gedurende zijn verre reizen. Porselein en serviezen, schilderijen, meubels. Bij zijn dood in 1966 ging het huis over in handen van de Edwina van Heekstichting en hadden de erfgenamen het nakijken. Hij had bepaald dat het huis in de

BEDRIJFSBEZOEK KAASMAKERIJ
HARRY BEERLAGE, WIM VAN HEES EN
FRANS SPEEKENBRINK

BEDRIJFSBEZOEK KAASMAKERIJ EIGENAAR BEDRIJF,
GERARD KOCKMANN, HARRY BEERLAGE EN TON MORSMAN

staat, waarin het was bij zijn dood, in dezelfde staat moest blijven. Er is echter een concessie gedaan. De hal is trouwlocatie geworden. Dankzij vele vrijwilligers kan het onderhouden worden. Al met al een boeiende middag.

FRIEDENSSAAL

De buitendag werd ingevuld met een dag naar Münster. Ook al kennen velen de stad toch zijn er zaken die we niet of onvoldoende kennen. We reisden milieuvriendelijk per trein. Na de Kaffee mit Kuchen werden

we om 12.00 uur verwacht op het Rathausinnenhof. Aldaar werden we verwelkomd door onze Gästeführerin. Ze wist veel interessante details te vertellen en te laten zien van de stad, de gebouwen en de geschiedenis van de stad en de connecties met Nederland. Een hoogtepunt was een bezoek aan de Friedenssaal in het stadhuis. Na de lunch werd ingescheept voor een tocht over de Aasee. Hierna nodigde het zeer aangename weer ons uit om op een terras te genieten van een lokaal biertje. In de beroemde Pfefferkorn

BITTENDAG MÜNSTER
NICK BOELEN EN KOOS FAHNER

BITTENDAG MÜNSTER HET GEHELE
GEZELSCAP IN DE FRIEDENSSAAL

werd het afsluitende diner gebruikt. Het geheel werd verluchtigd met een aantal liederen gezongen door leden van het sociëteitskoor.

MARKTSTRAAT

Het overleg over inrichting van de Markstraat tussen Michgoriushuis, Palthehuis, gemeente en onze vereniging de Grootte Sociëteit is een stille en roemloze dood gestorven.

BJÖRN KUIPERS

Donderdag 30 september was het gelukt om plaatsgenoot en toparbiter Björn Kuipers in ons midden te hebben. Met een flitsende en inspirerende PowerPointpresentatie wist hij iedereen te raken. We kregen de gelegenheid een kijkje te nemen achter de schermen van een wereldscheidsrechter.

50-JARIG LIDMAATSCHAP

Op 1 november herdacht Appie Lindemann zijn 50-jarig lidmaatschap van onze vereniging.

FRED BELSER

We namen afscheid van Fred Belser. Een bescheiden en erudiet mens.

UITENDAG
VOLLE AANDACHT

UITENDAG
IN AFWACHTING
VAN HET PILSJE

BJÖRN KUIPERS

**GERARD
KOCKMANN**
DANKT "ONZE"
SCHEIDSRECHTER

2017

DE RECREATIEVE BUITENDAG GING DIT JAAR
RICHTING NOORDWEST OVERIJSEL

EN HIJ ZAG DAT HET GOED WAS. ED KOSTERINK

BUITENDAG HANS VISSCHER, FRANS SPEEKENBRINK,
ED KOSTERINK EN GÉ TEN BOKUM

BUITENDAG JOS GROENER EN BING LO

BUITENDAG GÉ TEN BOKUM, GERRIT GOORHUIS EN
JAN VOORTMAN

BUITENDAG GEORGE VAN RIJK,
ALBERTJAN PETERS EN GERARD
KOCKMANN

MARK LOCOCK

In april begaf een select groepje zich naar Ootmarsum voor de voorjaars-activiteit. Sinds enige jaren heeft zich een glasblazer gevestigd in dit stadje. Mark Locock wist met veel Engelse humor en accent ons wegwijs te maken in de kunst van het glasblazen. Al 23 jaar is hij een gepassioneerd glasblazer. Eén van de deelnemers Martin Dokman dacht zelf ook wel iets te kunnen blazen. Die gelegenheid werd hem geboden maar met het

schaamrood op de kaken (of was het van het blazen) moest hij zijn meerdere erkennen. Op weg naar het museum van Ton Schulten namen we een kijkje in de winkel van Losserhof waar onder de titel Investeren in Kwetsbaarheid voorwerpen verkocht worden die door bewoners van Twentse Zorgcentra gemaakt zijn. Ons lid Jan Wegdam is de voortrekker. Sinds kort was het nieuwe museum van Schulten geopend, reden om daar een bezoek aan te brengen. Het museum bevat kunst die door Ton en Ank Schulten aangekocht is en ook eigen werk. In de filmzaal is een documentaire over leven en werk van Ton bekeken.

GUUS WINTERMANS

In juli overleed ons lid Guus Wintermans, een man die zich in onze vereniging liet horen en zich niet onbetuigd liet. Menige

BEZOEK AAN VISKEKERIJ

OOK HIER WORDT DE VIS DUUR BETAALD

kritische opmerkingen ontsproten aan zijn brein tijdens Algemene Ledenvergaderingen. Maar ook was hij de initiatiefnemer van onze jaarlijkse aspergemaaltijden. De eerste lading asperges heeft hij persoonlijk uit Limburg gehaald. Doch de bereiding ervan door de toenmalige beheerder verliep niet zoals men zou mogen verwachten. De koppen van de asperges waren afgesneden alvorens ze gekookt werden. Zijn initiatief leeft voort, jaarlijks genieten we van de aspergemaaltijd die op een juiste manier bereid is.

FRANS VAN HILST

Ook namen we afscheid van Frans van Hilst. Een zeer betrokken lid die onze vereniging op diverse manieren gediend heeft.

DENNIS MELENHORST

Op de vijfde donderdag van de maand waren zoals gebruikelijk een vroege maaltijd en een lezing gepland. Nu werd de lezing verzorgd door Dennis Melenhorst en sinds 2008 secretaris van de SER Overijssel en hij formuleerde o.a. adviezen over het provinciale beleid t.a.v. bedrijfsterreinen. Hij ging deze avond in op de rol van Oldenzaal in de Twentse woningprogrammering en op de detailhandelontwikkelingen in relatie tot de Vijfhoek en Driehoek.

“DE WIEDEN”

De recreatieve buitendag ging dit jaar richting Noordwest Overijssel. De eerste stop was het bezoekerscentrum van Natuurmonument “De Wieden”. Na de koffie in de zon ging het gezelschap aan boord van de

fluisterboot “De Aalscholver”. Toos, onze gids, loodste ons vanuit de smalle gracht vakkundig naar de wijdse Beulakerwijdte. Een rijke flora en fauna trok aan ons voorbij. Via Dwarsgracht en Jonen debarkeerde het gezelschap om zich te goed te doen aan de streeklunch. In de theeschenkerij. Daarna ging het richting Emst waar een bezoek gebracht werd aan de Forellenkwekerij “t Smaller”. Na een 10 minuten durende videopresentatie van het bedrijf ging men langs alle bassins. Na de dorst gelest te hebben aanvaardde men de terugreis naar de uitspanning ‘de Hoge Esch’ te Buurse alwaar de maaltijd gebruikt werd. Ook hier gold het gezegde ‘er is een tijd van komen en een tijd van gaan en het vertrektijdstip kondigde zich om 21.45 uur aan.

DESSERT MET HANS KRAKERS EN BING LO

24e dies

73 leden, de meesten met partner, totaal 139 genodigden wisten de weg naar Rouwhorst Dans- en Partycentrum te vinden

De oprit naar de ingang van de lustrumlocatie was feestelijk aangeduid met feeëriek verlichte tasjes. Verder werden we verwelkomd door de warme tonen van een midwinterhoornblazer. Bovendien aan weerszijden van de hoofdingang stonden twee flink brandende en rokende vuurkorven opgesteld zodat we de entree niet konden missen. Tussen 17:00 en 17:30 uur werden de gasten ontvangen door de leden van de lustrumcommissie. Eenmaal binnen en van de overjas ontdaan werden we verwelkomd met een feestelijk glaasje al dan niet alcoholische bubbels. Tevens werden we voor het nageslacht en archief op de digitale plaat vastgelegd door fotograaf Helma Waltmann. De lustrum-gangers, in black tie, schreden vervolgens, glas in de ene en partner in de andere hand, naar de foyer, begeleid door de feestpolitie Daan & Sjaan (Danielle van der Stelt en Sylvia Kienhuis), alwaar zij werden verwelkomd door de leden van het bestuur. Felicitaties werden uitgewisseld. Het

was een uiterst gezellig begin. De sfeer werd nog verhoogd door een achtergrondmuziekje van het muzikale duo Jos Sueters en Ruud Bittink op accordeon en contrabas. Zij vertolkten alleraardigst swingende meezingers. Tijdens de aperitief in de foyer werd nog een amuse stokbrood met plakje rode biet en chorizokroketje geserveerd. De stemming zat er goed in. Tegen ongeveer 17:50 uur werden we met zachte doch dwingende hand naar de grote feestzaal gedirigeerd. De zaal zag er prachtig uit, alle 19 tafels mooi gedekt en voorzien van een grote vijf-armige kandelaar met brandende kaarsen. Gerard Kockmann van de lustrumcommissie had de tafelindeling op zich genomen en alle tafels voorzien van een op naam gesteld menu. Nadat iedereen zijn/haar plaats had ingenomen betrad Michiel Bloemen, in zijn hoedanigheid als voorzitter van de lustrumcommissie, het podium achter de kathedier en sprak de lustrumvierders toe. Hij feliciteerde ons allen van harte met

BESTUUR 2017
JAN PRICK,
FRANK WUITE,
GÉ TEN BOKUM,
ED KOSTERINK.
GERARD KOCKMANN
ONTBREEKT

onze 120ste verjaardag en haalde aan dat met veel enthousiasme en plezier de lustrumcommissie, herkenbaar aan de witte shawl, bestaande uit: Nick Boelen, Henk Hekman, Gerard Kockmann, Bert Vastert en de ceremoniemeester, het afgelopen jaar deze unieke avond had voorbereid. Hij wenste ons een feestelijke avond toe en gaf het woord aan de ceremoniemeester Paul Deursen. Na applaus vervolgde laatstgenoemde. Hij bedankte Michiel en verwelkomde allen en vond het heel mooi dat er in zo groten getale op de uitnodiging was gereageerd. Paul vervolgde dat de jubileumcommissie hem had gevraagd ons door de avond te leiden. We hadden al kunnen genieten van het duo Sueters en Bittink die bij de ontvangst de muzikale omlijsting hadden verzorgd, dat zullen zij tevens tijdens het diner gaan doen. Het feest duurt tot 12 uur. U hoeft dan niet naar huis. We kunnen het feest voortzetten na middernacht in het voorcafé, dan zijn de consumpties voor eigen rekening.

Als u vanavond naar huis gaat, dan zal de jubileumcommissie u bij de uitgang een attentie in een 'goody bag' aanbieden als herinnering aan deze avond." Hierna nodigde hij Jan Prick uit, voorzitter van de vereniging. Jan Prick verwelkomde alle aanwezigen, in het bijzonder de dames. Hij bedankte de jubileumcommissie voor al hun voorbereidende werk. Hij wenste ons een prettige avond toe en stelt voor om een toast uit te brengen op onze bloeiende vereniging.

De diesrede werd gehouden door Bob Looijestein. Hij hield een pleidooi voor het frequenter gebruik van het Frans als taal. Dat betekent niet, aldus Bob, dat de schrijfcapaciteiten van de secretaris Gé ten Bokum te kort zouden schieten, integendeel. "Opvallend is het plezier en het positivisme wat van de schrijfsels van Gé afstraalt. Hij doet dat op een zodanige wijze dat als je er niet bij was, je de haren uit je hoofd trekt hoe je zo dom kon zijn om een verjaardag of theaterbezoek te laten prevaleren."

HARRIE BENERINK is geëerd vanwege zijn 50-jarig lidmaatschap.

CARNAVALSOPTOCHT

Evenals vorig jaar kwam de carnavalsoptocht weer door de Marktstraat. Een tribune was wederom geplaatst. De Activiteitencommissie en Bernard Lutikhuis trakteerden op een bittergarnituur.

LEZING DONDERDAG 29 MAART

Dolf Ruessink, journalist van de Twentsche Courant/Tubantia vertelde over zijn journalistieke ervaringen.

Gerard Kockmann introduceerde Dolf Ruesink en laatstgenoemde stelde zichzelf en zijn familie voor. Aan de hand van lichtbeelden gaf hij boeiende met humor doorspekte anekdotes over zijn ontmoetingen met beroemde artiesten, topsporters, wereldleiders en leden van koningshuizen. Aan de orde kwamen o.a. Pim Fortuyn (taartincident), de clown Oleg Popov, het zangduo Gert & Hermien, Jomanda, Henk Kamp en reportage in gevaarlijk oorlogsgebied Afghanistan, een aap genaamd Laura in het circustheater te Boedapest, Kleine Hendrik (mascotte van de Achterhoekse dialectband Normaal), Beatrix & Claus (bijzondere foto in kasteel Warmelo), koningin Maxima, inhuldiging koning Willem-Alexander, Dries van Agt en Hennie Kuiper (beklimming van de Alpe d'Huez), Geert Wilders, Jan Vennegoor

of Hesselink in Glasgow, Marathon in New York, cabaretier Herman Finkers en de Everly Brothers. Gerard Kockmann complimenteerde Ruesink en bedankte hem voor zijn prachtige verhaal. Na de lezing was er nog gelegenheid tot het stellen van vragen. Daar werd nog gebruik van gemaakt. Na afloop signeerde Ruesink, op verzoek, zijn boek: 'Op het uitgelezen moment', een bundel met zestig korte verhalen.

BEZOEK AAN BRECKELINKAMP TE LATTROP

Tegen de klok van drie uur werden we allerhartelijkst ontvangen door ons lid Matthijs Wanrooij. We werden uitgenodigd in een van de zalen voor een kop koffie met stroopwafel en daarna trakteerde Gerard Kockmann, namens de activiteitencommissie, nog op een heerlijke slagroomsoes. Matthijs vertelde op enthousiaste manier hoe e.e.a. tot stand is gekomen. Hij wist op meeslepende wijze heel veel over de geschiedenis in het algemeen en van havezaten en Huis te Breckelinkamp en zijn vroegere bewoners in het bijzonder te vertellen. Na de koffie leidde Matthijs ons verder rond door de hal en de grote zaal met prachtige historische elementen. Je waande je werkelijk terug in de oudheid. Vervolgens naar de smaakvol ingerichte bibliotheek. Dit is een museum op zich. Prachtige boekwerken, verzamelingen, atlanten en globes. We keken onze ogen uit. Matthijs wist daar zeer onderhoudend over te vertellen. Hierna een wandeling door de tuinen, een paradijsje in Twente.

Overall was een uitleg bij. Een mooi gedeelte was zeker de door Matthijs zelfontworpen kruidentuin. Van de kruidentuin vervolgden we ons pad naar de Oranjerie. Een schitterend gebouw met vele planten. Een heel aardig detail was de geschiedenis van Heracles en de gouden appels van de Hesperiden rondom de oranjerie onder de dakgoot. Door Matthijs zelf getekend en geschilderd, een waar kunstwerk. Hierna werden we uitgenodigd voor een goed glas wijn met kaas, worst en zoutjes in de 18e-eeuwse vakwerkschuur. Matthijs gaf hierbij ook weer een uitleg van dit gebouw. Na de borrel bedankte Gerard Kockmann onze voortreffelijke gastheer hartelijk en keerden we voldaan terug richting Oldenzaal. Dit uitstapje was een groot succes. Het was een indrukwekkende excursie.

GÉ TEN BOKUM

Vanwege zijn voortreffelijke invulling van het secretaris-zijn en inzet werd Gé ten Bokum gepromoveerd tot erelid.

BING LO

Op donderdag 19 juli is ons lid Bing Lo op de leeftijd van 70 jaar overleden. Bing was een zeer gewaardeerd lid van onze "Vereeniging de Groote Sociëteit" sinds 21 oktober 1995. Bing was vrijwel altijd aanwezig bij de specials, in het bijzonder de buitendag en de Indische rijsttafel. Dan genoot hij met volle teugen. Bing was de bescheidenheid zelve, gezellig en geïnteresseerd. We hebben hem leren kennen als een sympathieke man en onderhoudend causeur.

SECURITY EN DATAPROTECTIE (PRIVACY)

In mei 2018 trad de EU-wetgeving omtrent GDPR (General Data Protection Regulation, Algemene Verordening Gegevensbescherming) in werking. Dit houdt o.a. in dat de rechten van burgers beter gewaarborgd worden in de snel veranderende digitale wereld. Wat betekent dit voor ons en voor het bedrijfsleven? Ook de beveiliging op het internet wordt steeds belangrijker aangezien ransomware, 'the dark web' en andere virussen ons dagelijkse leven steeds meer beïnvloeden - wat betekent dit voor ons en voor het bedrijfsleven? Alles begint bij bewustwording aldus de inleider Martin Wuite, CIO Wolter-Kluwer.

JAARVERGADERING

Tijdens de jaarvergadering hadden we reeds een eerste opzet AVG gepresenteerd gekregen. In ons streven naar continue verbetering van het protocol beschikken we nu over een nieuwe versie van de hand van ons lid Ton van Oss.

EIND AUGUSTUS EEN BEZOEK AAN ST. NICOLAASSTICHTING TE DENEKAMP

Verscholen in het groen van het fraaie, ongerepte Twentse landschap ligt Huize Elisabeth: het ontmoetings- en bezinningscentrum van de zusters Franciscanessen van Denekamp. Op het terrein van de St. Nicolaasstichting, in de volksmond ook wel het klooster van Noord-Deurningen genoemd, vindt u hier een ideale locatie voor het organiseren van één- en meerdaagse

bijeenkomsten. Gebouwd in 1964, is dit voormalige internaat van de toenmalige huishoudschool nu een accommodatie voor bezinningsdagen, beleidsdagen, cursussen en vergaderingen, bijvoorbeeld: van jongeren-, studenten-, bezinnings- en oecumenische groepen, die kerkelijk en/of maatschappelijk betrokken zijn. Daar aangekomen stond Henk Hekman, de organisator, klaar met een witte paraplu om ons de parkeerplaats te wijzen. We kregen een PowerPoint presentatie onder genot van koffie over de geschiedenis van het klooster. Indrukwekkend, hoe het was, hoe het nu gaat en welke toekomstvisie er is, deze werd nog mondeling toegelicht door Henk Hekman. Na afloop van de presentatie kregen we een rondleiding over het terrein en werd de PowerPoint presentatie visueel. Bijzonder waren de fake belletjes bij de brievenbussen (ook fake) van de overleden zusters. De middag werd afgesloten met een koud en warm buffet.

BUITENDAG

De buitendag ging richting Noordoostpolder, richting Nagele. Aangekomen bij 11Beaufort ontving het gezelschap een uiteenzetting over de vestiging van de eerste bewoners van de polder. De gastheer Rob Renne was de kleinzoon van een van de eerste bewoners. Naast het boerenbedrijf kwam er een winkel bij de boerderij. Rob, onze gastheer, werd uitgenodigd voorlichter te worden van het windpark dat het doel van onze reis was. Een busrit naar het windpark

maakte het allemaal erg visueel en indrukwekkend. Na de lunch werd de tocht voortgezet naar het buitencentrum Oostvaardersplassen. Na de inleiding werd iedereen omhangen met een verrekijker en nam plaats in de Flevo kar achter een tractor. We kwamen oog in oog te staan met Heckrunderen, Konikpaarden en edelherten.

TOEKOMSTVISIE

Donderdag 13 december werd een buitengewone algemene ledenvergadering belegd met als belangrijkste thema de Toekomstvisie van het J.W. Racerhuis. Voorzitter Jan Prick opende de vergadering met de mededeling dat hij de begrafenis van Jan Nienhuys in Amsterdam bezocht heeft en namens de vereniging zijn deelneming heeft betuigd. Er waren 51 leden aanwezig om geïnformeerd te worden over de toekomstvisie van het J.W. Racerhuis, de bakermat van de Vereeniging de Groote Sociëteit. Namens de vereniging opende Jan Prick met een historische terugblik op het ontstaan van de Sociëteit de plannen voor de nabije toekomst van het J.W. Racerhuis. Vervolgens nam Paul Deursen, voorzitter van de stichting ons mee in de plannen voor de bouwtechnische aspecten. Ed Kosterink, penningmeester van zowel de vereniging als de stichting, gaf een toelichting op financiële consequenties.

BEZOEK LEDEBOERBANK

In Almelo is altijd wat te doen, springt het licht niet op groen dan zijn het de Oldenzalers wel die ertoe doen.

Donderdag 29 november brachten we een bezoek aan het Ledeboerpand. De heer Hazewinkel bracht een onderhoudend verhaal over het Ledeboerpand. Hij had zijn inleiding opgebouwd in een drietal stappen: geschiedenis van de bank, ervaringen met de restauratie en de geschiedenis van Almelo. Met de crisis in de bouw verdween ook het innovatieve denken. De heer Hazewinkel, voormalig bestuurder bij Volker/Wessels, was geraakt door een column van de historicus Geert Mak. Deze vroeg zich af waar de bouwwereld zich toch mee bezighield bij het bouwen van uniforme en saaie Vinex wijken. Herman Hazewinkel, opgeleid als

registeraccountant, is oprichter en niet-meewerkende partner van Quadrum Invest, een investeringsmaatschappij die zich met de nieuwste inzichten richt op portefeuille- en vastgoedontwikkeling. De heer Hazewinkel kan bogen op een grote staat van dienst in de top van het Nederlandse bedrijfsleven. Hij maakte deel uit van de Raad van Bestuur van Kondor-Wessels en Koninklijke Wessels-Stevin, waarvan 9 jaar als voorzitter. Na zijn afscheid in 2008 vervulde hij vele adviesfuncties en commissariaten bij onder meer Schiphol, Boskalis en TKF. Ook op ander maatschappelijk vlak is hij actief als toezichthouder bij een

woningcorporatie en eerder o.m. bij Saxion Hogescholen. I.v.m. de herontwikkeling van het oude gebouw van de Ledeboer Bank te Almelo ging hij zich verdiepen in de geschiedenis van de Twentse Bank, waarvan Ledeboer één van de grondleggers was. Daarover ging zijn inleiding in het gerestaureerde pand van die bank, waarin zich nu Quadrum Invest bevindt en op straatniveau het Grand Café Ledeboer, waar we de maaltijd nuttigden. Deze brasserie staat in nauw contact met restaurant 't Lansink te Hengelo.

TOCH NOG EEN TRIBUNE

Dit jaar ging de carnavalsoptocht niet meer langs de Sociëteit, de tribunes werden gestolen, geen toestemming om een trailer te plaatsen tussen gemeentehuis en Braakhuis en de tent die niet past, omdat er toiletgebouwen naast het gemeentehuis waren geplaatst. Kortom bijna alles ging mis. Gerard Kockmann heeft gelukkig nog een plaats kunnen bemachtigen naast de trap van het oude gemeentehuis, dit met toestemming van Hans Schlichter. Toch nog een tribune voor onze leden en gasten om te genieten van de optocht. De catering door Bernard was zoals vanouds, prima...

H. ZOONTJES

Op 18 April hebben we een bezoek gebracht aan het Palthe museum, de

Bombazijn en presenteerde H.Zoontjes ons de stand van zaken met betrekking tot de stadstuinen. Bij de Bombazijn werd via een videopresentatie uitleg gegeven over status van nu en hoe verder in de toekomst? Johnny Loohuis vulde dit aan met de actuele stand van zaken. Wij konden genieten van een biertje en een hapje. Vervolgens naar het Palthemuseum, waar we werden rondgeleid en aldaar uitleg kregen over de fam. Palthe; hoe die destijds leefden. Ook de geschiedenis van Oldenzaal, waar men een aparte ruimte voor had gecreëerd, kreeg veel aandacht. Hierna de presentatie van H. Zoontjes over hoe de stadstuinen eruit gaan zien. Na een aperitief, werd de Indische rijsttafel klaargezet.

DICK BOOIJ

29 April overleed Dick Booi, oud-voorzitter en erelid. Hij wist wat hij wilde en bestuurdde de vereniging op een zakelijke en heldere manier. Dick hield niet van poespas en was correct en kordaat in zijn handelen. Hij oordeelde niet over de ander maar liet iedereen in zijn waarde. Maar gaf wel aan wat hij ervan vond. Dick heeft grote waarde gehad voor onze Vereniging. Hij heeft de laatste jaren van zijn leven helaas niet gezond kunnen afsluiten.

JAN HOOGEVEEN

Kort daarna overleed ons lid Jan Hoogeveen. Hij was een onderhoudend causeur en was actief bij het promoten van de jaarlijkse bouillabaisse die een heuse traditie geworden is. En de placemats tijdens

de asperge maaltijden zijn van zijn hand. Niet onvermeld mag blijven dat hij tijdens de inhuldigingsdag van Beatrix tot koningin van Nederland een van de chef-koks was die zorgdroegen voor de lunch. Hij had de specifieke taak het voorgerecht te bereiden. Hij werd hiervoor opgenomen in de Huisorde van Oranje.

JAN HOOGEVEEN

BIJZONDERE ALGEMENE LEDEN VERGADERING

De besturen van de Vereeniging de Groote Sociëteit en van de Stichting J.W. Racer Huis schreven een bijzondere Algemene Leden Vergadering uit, te houden op donderdag 6 juni. Onderwerp het ontwikkelde masterplan voor uitbreiding gebouw met een serre. Daarin werd de voortgang van het masterplan besproken met een

toelichting op het schetsontwerp en de financiën. Ongetwijfeld het belangrijkste agendapunt mag de beslissing of we wel of niet doorgaan met de uitvoering van het masterplan worden genoemd.

De aanwezige leden, 38 in getal, stemden met grote meerderheid in met het voorstel om een financiële verplichting, zijnde de bouwkosten, aan te gaan van € 750.000, --. Dat impliceert dat het bestuur van de Vereniging de Groote Sociëteit het bestuur van de stichting J.W. Racer Huis mandaat kan verlenen om het masterplan, tot het geaccordeerde bedrag, uit te voeren.

HET SCHETSONTWERP

Het huidig schetsontwerp is in samenspraak met diverse belanghebbenden tot stand gekomen. Desgevraagd gaf men ook nog eens duidelijk aan dat Bernard Lutikhuis, als exploitant, zeker een van de meest belangrijke stakeholders genoemd mag worden. Architect John Velthuis gaf vervolgens aan de hand van enkele tekeningen een toelichting op het schetsontwerp en de daarin opgenomen bouwplannen. Hij benoemde kleine aanpassingen aan de serre. Zoals het verruimen van de glasrand in het plafond en het vergroten van de berging met toiletten. Ook het wijzigen van het raam van de biljartkamer naar de serre in een deur werd besproken. Deze deur zal dezelfde vormgeving krijgen als de tuindeur in de bitterkamer. Het terras zal in de richting van de tuin worden

verlaagd tot hetzelfde niveau als de hoogte tegen het pand aan (bij de bitterkamer en koetshuis). De opgang van het terras naar de tuin wordt met een stenen trap opgelost.

Ook werd kort ingegaan op de aanpassingen van de rechtervleugel. De huiskamer wordt ingericht als keuken. De huidige keuken wordt bergruimte. De toiletten en garderobe worden geactualiseerd en verruimd met een damestoilet. De koffiebar/het schap zal verdwijnen en de toegang van de gang naar de keuken wordt eveneens aangepast. Gedurende de presentatie van het schetsontwerp werden vele vragen gesteld over de gedetailleerde plannen. De meeste vragen werden degelijk en goed onderbouwd beantwoord. Een toezegging werd gedaan op een vraag die niet direct beantwoord kon worden. Enkele leden waren van mening dat het verdwijnen van de koffiebar, in de gang, een inbreuk zou betekenen op de historische status van dit object. Zij zijn van mening dat deze koffiebar een dermate indrukwekkende status heeft, dat het verdwijnen daarvan als dramatisch wordt ervaren. Voorzitter Albertjan Peters deed daarop de toezegging dat hij aan de bouwcommissie zal voorstellen dit aspect opnieuw te bekijken.

FINANCIËN

Penningmeester Ed Kosterink gaf een toelichting op de financiën, bijgestaan door Marcel Trienen voor de bouwtechnische aspecten. Daarbij lichtte hij toe hoe de bouwkosten

zijn samengesteld, hoe de huurprijs is opgebouwd en het rendement wordt berekend. Tenslotte werd een beeld geschetst op welke wijze deze investering zal worden gefinancierd. Marcel Trienen gaf, op de vraag wat er gebeurt als de bouwkosten beduidend hoger zullen blijken uit te vallen, aan, dat we dan terug moeten naar de vergadering. Er is rekening gehouden met een zekere mate van hogere bouwkosten, maar er zijn grenzen. En die zijn nu vastgesteld. Met betrekking tot de financiering is wederom de toezegging gedaan dat leden desgewenst kunnen investeren in dit masterplan. Dit zal welhaast zeker middels een obligatielening worden geregeld.

PLANNING

Nu de bouwcommissie verder kan gaan met de uitvoering van het masterplan, staan de volgende zaken op de agenda om te regelen:

- indienen omgevingsvergunning voor de bouwvak
- samenstellen concept nieuwe huurovereenkomst
- voorbereiden en regelen wijze van financieren

Bij het indienen van de omgevingsvergunningen komen ook nog de laatste aanpassingen in het schetsontwerp aan de orde. En een (concept) nieuwe huurovereenkomst is van belang omdat deze het fundament vormt onder de financiële verplichtingen. En uiteraard worden bouwtechnische aspecten verder uitgediept met diverse adviseurs. Kortom, werk genoeg aan de winkel. Het is lastig om hier ook een tijdspad

aan te verbinden. Maar het zal ongetwijfeld richting september lopen als er weer een uitgebreide update zal verschijnen.

KEGELCOMPETITIE

Een verrassing was het niet dat Aart de With op 13 juni de laatste avond van de kegelcompetitie, de eindoverwinning in de wacht sleepte. Hij stond immers al met zo'n grote voorsprong bovenaan, dat niemand hem nog kon passeren. Het leuke aan onze kegelcompetitie is echter dat er meer prijzen in de wacht kunnen worden gesleept. Zo haalde Helmuth Heijstek bijvoorbeeld de prijs binnen voor degene die dit seizoen de meeste keren alle 9 kegels heeft omgegooid. Bovendien konden er op de slotavond ook nog flessen wijn worden gewonnen. De hoogste score van de dag werd binnengehaald door Pieter Essink en er was ook nog een prijs voor de meeste 8en, die was voor Paul Deursen. Dat was niet geheel verrassend omdat hij voorgaande jaren, toen Aart nog niet meespeelde, meestal de hoogste seizoenscore haalde. Aart voelde zich wat opgelaten dat hij afgelopen seizoen toch wel erg vaak de hoogste dagscore had en hij stelde daarom voor om een soort handicap systeem (zoals bij golfen) in te voeren. Daarover, maar ook over het idee om met een extra spel (glaasje gooien) het geluk voortaan wat meer te laten meespelen en om na te denken over een extra kegelavond op een andere donderdag gaat het kegelbestuur zich in augustus buigen, zodat de nieuwe

kegelcompetitie die in september weer van start gaat, een extra gezelligheidsimpuls zal krijgen. Discussie over mores komt met zekere regelmaat terug. Dit jaar was de stropdas het slachtoffer. Een stropdas wordt bij introductie van een nieuw lid door de secretaris met verwijzing naar mores overhandigd. Dat neemt niet weg dat men in het veranderende tijdsbestek en modebeeld zich afvraagt of de das wel altijd moet tijdens de sociëteitsavonden. Besloten werd dat tussen de maatjesavond en barbecue de das niet verplicht is. En zo geschiedde.

APPIE LINDEMANN

Op 18 juni 2019 is de nummer 1 van onze ledenlijst nog plots overleden. Appie Lindemann was sedert 01-11-1966 lid van onze Vereeniging de Groote Sociëteit. Hij was een geziene Oldenzaler, weliswaar import, niet het minst vanwege zijn postuur, maar vooral als geliefde en zorgzame huisarts gedurende zijn hele professionele leven en bijvoorbeeld als stadsprins. Zijn drukke werkzame leven maakte dat hij geen echte habitué was op de donderdagavonden, maar was hij aanwezig dan was hij er ook. Appie was ook lang lid van de dinsdagavond medische kegelclub van de Sociëteit, 'Medisch Contact.' In zijn latere leven begonnen zijn luchtwegen dusdanig ernstig te haperen, dat hij vrijwel afhankelijk was van zijn zuurstofapparatuur, hetgeen deelname aan sociale events bemoeilijkte. De viering van zijn 50-jarige lidmaatschap is een fameuze

avond geworden, nadien maakte de sluipende ziekte van zijn echtgenote Cora het Appie helemaal onmogelijk om zich naar de sociëteit te begeven. De Veereniging de Groote Sociëteit verloor een letterlijk en figuurlijk groot lid.

BUITENDAG

Dit jaar gingen we met de jaarlijkse buitendag naar de Zollverein Essen, een voormalige kolenmijn, aangemerkt als Unesco-Wereld erfgoed. Na de "Kaffee mit Kuchen" in bistro Schacht XII ging men in 2 groepen uiteen voor een rondleiding van ruim 2,5 uur in de voormalige kolenmijn. Interessante wetenswaardigheden kregen we te horen over de technische aspecten en ontwikkelingen van de kolenindustrie sinds de negentiende eeuw met daarnaast de negatieve gevolgen m.b.t. tot de gezondheid van de medewerkers. Na de uitstekende maar beslist niet vegetarische lunch konden we kiezen tussen een bezoek aan het Ruhrmuseum of het Red Dot Designmuseum. Red Dot Designmuseum presenteert op 5 etages een wereldwijde tentoonstelling van meer dan 2000 innovatieve producten, die onderscheiden zijn met de prestigieuze Red Dot Designprijs. Industriële ontwerpen van thee-koffiekopjes, fietsen, wasmachines, lampen, printers , computers, kranen, enz.... Bij binnenkomst treft men een Duitse omschrijving van Kurt Weidemann aan waar uitstekend het verschil tussen

KUNST en DESIGN wordt uitgelegd. Twee opmerkingen daaruit: Design is gericht op het maakbare. Kunst is utopie. Na de rondgang door de musea werd het bezoek aan Essen afgesloten met een lekkere borrel op het terras van de Bistro Schacht XII. Zollverein Essen een combinatie van historisch industrieel erfgoed vermengd met huidige overlevingsvormen van toerisme, horeca en cultuur. Oase van rust, staal, groen en industriële architectuur met een jeugdig elan!!! Een aanrader voor een dagje uit. De dag werd afgesloten met een uitstekend 3-gangen diner in onze eigen Sociëteit.

JOOP HAARMAN

Ons buitenlid Joop Haarman overleed in augustus in Spanje.

JOHAN DE JONG

Op dinsdag 22 oktober is ons lid Johan de Jong overleden. Johan blijft in onze herinnering als beminnelijk, onderhoudend, rustig genietend van zijn pensioen en met een fijne humor, nooit kwetsend.

AANDACHTSGEBIEDEN

Na een voortreffelijke Italiaanse maaltijd was het 31 oktober tijd voor de presentatie van Leo Essink, een Oldenzaalse ondernemer met zijn zakelijke domicilie in Deventer. Aandachtspunten:

- de ontwikkeling van de technologie.
- de missie van Topicus en haar DNA.
- waarom groeien wij juist als er crisis is?
- wat doet Topicus in de Zorg, Finance,

Onderwijs en Overheid.

- en waarom zit Topicus in al deze gebieden?
- wat zal de toekomst kunnen brengen in IC.

Er zijn vier aandachtsgebieden: Financiën, Zorg, Onderwijs en Overheid.

Als rode draad door de presentatie gaat het over de snel veranderende maatschappij die vraagt om slimme oplossingen. Juist op de vlakken die ons als mens en maatschappij zo raken. Van betere, bereikbare zorg en transparante financiën, tot gedegen onderwijs en een gezonde relatie met de gemeente. Producten die de burger mogelijkheden geeft om de zelfredzaamheid te vergroten. We nemen de mensen mee in anders denken en doen. Vele voorbeelden passeerden de revue. Er ontstond een levendige discussie tussen de verschillende leden van de Sociëteit, zowel Zorg, Financiën, Onderwijs en Overheid kwamen aan bod.

ORKEST VAN HET OOSTEN

In november is de Groote Sociëteit door Helmuth Heystek geïntroduceerd bij Orkest van het Oosten in Enschede. Daarmee werd de gelegenheid geboden een kijkje achter de schermen te nemen. Met een spectaculair programma: pianoconcert nr. 3 van Rachmaninov, met de Russische pianist Boris Giltburg en van Richard Strauss het beroemde Ein Heldenleben werden we muzikaal in de watten gelegd. Een bijzonder boeiende en inspirerende middag.

CORONA

De corona epidemie ging ook onze vereniging niet voorbij. In de periode maart-april-mei waren er geen sociëteitsavonden. Vanaf 1 juni werden de maatregelen wat versoepeld en was ook bezoek aan de avonden weer toegestaan. Wel was aanmelding vooraf verplicht en er waren grenzen aan het aantal bezoekers. De eerste donderdag van juli werd aangegrepen als dag om de versoepeling van de maatregelen te vieren met het z.g. Corona-bevrijdingsfeest. Menigeen heeft dit toch een beetje ervaren als een bevrijding. De jaarlijkse barbecue kon ook doorgang vinden met in acht neming van gepaste afstand van 1,5 meter. Vanaf medio september nam het aantal besmettingen fors toe hetgeen resulteerde in aanscherping van maatregelen op 13 oktober. Dit betekende onder andere dat de sociëteitsavond om 22.00 uur beëindigd diende te zijn. Derhalve is het aanvangstijdstip gesteld op 18.00 uur. Daarbij diende de anderhalve meter afstand in achtgenomen te worden. Aangezien achter het gebouw een tent was opgesteld kon hier ruimschoots aan voldaan worden in zitjes van vier personen.

KLEDINGVOORSCHRIFTEN

De kleding was weer eens punt van aandacht. Om onduidelijkheden te voorkomen gaf het bestuur hierbij aan, welke kledingvoorschriften gelden in de zomerperiode, d.w.z. direct na de maatjesavond in juni tot en met de barbecue in 20 augustus. Dat is de periode waarin doorgaans geen bijzondere bijeenkomsten worden gepland. Als Sociëteit hechten we aan correcte

kleding, dat wil zeggen een pak of combinatie, die overigens best zomers mag zijn. De leden dragen daarbij een das, maar een lid mag deze in de genoemde periode desgewenst thuislaten. Dus ook tot en met de derde donderdag in augustus correct gekleed, met of zonder das, al naar de persoonlijke voorkeur. Daarna is het weer tijd voor de das, die we met trots dragen!

BUITENDAG 2020

In verband met de pandemie Covid 19 besloot de activiteitencommissie de Buitendag 2020 een andere opzet te geven. Gekozen werd voor een fietstocht rond Oldenzaal. Na een gezamenlijk ontbijt vertrokken de deelnemers richting Denekamp voor een educatieve stop bij Wonderrijk. Vandaar ging het naar de Molen van Bels waar een uitgebreide lunch op ons wachtte. Daarna werd het Stif in Weerselo met een bezoek vereerd. De laatste etappe naar Oldenzaal werd via binnenwegen afgelegd. De dag werd traditioneel afgesloten met een maaltijd in de Sociëteit.

WILDMAALTIJD

Om niet helemaal, als gevolg van de sluiting van de avonden, vervreemd te raken van elkaar bood de beheerder Bernard Luttikhuis met hulp van Monique de mogelijkheid om maaltijden af te halen. Achtereenvolgens kon men genieten van bouillabaisse, snert en een wildmaaltijd. Diverse leden maakten van deze gelegenheid gebruik.

FILOSOFIE DEBATING CLUB

Binnen de vereniging startte in oktober een nieuwe activiteit nl. de filosofie debating club. Zoals de Griekse filosoof Socrates reeds zei: "het enige wat ik weet is dat ik niets weet." Met deze gedachte werd een aanvang genomen met de nieuwe activiteit. Voor de eerste inhoudelijke bijdrage tekende Eyte de Vries. In verband met corona is de eerste inhoudelijke bijeenkomst verplaatst naar 2021.

BRIDGECLUB

De Activiteiten commissie heeft Peter Bloemen en Kees Meijer bereid gevonden vorm te geven aan een bridgeclub. En niet alleen een bridgeclub pur sang maar tevens de mogelijkheid om te leren bridgen.

ZOOM-VERBINDING

De 23e dies had dit jaar een bijzonder karakter. Voorzitter A. Peters sprak via een zoom-verbinding zijn felicitaties uit. De diesrede werd uitgesproken door Henk Hekman. Daarna gaf Marcel Trienen een overzicht van de stand van zaken van de bouwactiviteiten. Maar voorafgaand hieraan had het bestuur ervoor gezorgd dat de leden thuis verwend werden met een hapjes-pakket om toch een enigszins feestelijk tintje aan deze dag te geven. Een zeer attente actie van het bestuur.

GOLFDAG

De jaarlijkse golfdag was wederom een succes dankzij de organisatoren Frank Wuite en Aart de With.

123 jr. DIESVIERING VIA ZOOMMEETING

De Dies natalis zal dit jaar niet in gezamenlijkheid worden gevierd. Het bestuur heeft ervoor gekozen om deze wel in een gewijzigde vorm door te laten gaan: een Zoommeeting.

Als gebruikelijk zal door een lid van de vereniging de Diesrede worden uitgesproken en er zal informatie gegeven worden over de laatste stand van zaken wat betreft de nieuw- en verbouw.

Belangrijk: voor deze zoommeeting moet u zich aanmelden. In verband met de organisatie graag reageren vóór dinsdag 22 december. U ontvangt op 28 december een bericht met daarin de knop naar de bijeenkomst.

LOCKDOWN

Het jaar start normaliter met de nieuwjaarsreceptie, maar daarvan kon in verband met Corona-maatregelen geen sprake zijn. Het land had te maken met een Lockdown. Alsof dat nog niet genoeg was kreeg het land op zaterdag 16 januari ook nog te maken met een vlok-down. Het landschap veranderde in wit. De sneeuwval werd gezien als een kleine welkome attentie.

HANS VISSCHER

Op donderdag 18 maart namen vele leden afscheid van Hans Visscher.

Tot mijn grote verdriet heb ik mijn fantastische leven op moeten

geven (Hans). Als gevolg van corona waren er strenge maatregelen met betrekking tot contactbezoeken. Indrukwekkend was echter de erehaag die veel leden vormden bij het J.W. Racerhuis om een laatste groet te brengen aan Hans, die zo graag en intens de avonden in dit gebouw bijwoonde.

BRIDGEN

Een negental leden heeft het bridgen weer opgepakt en komen tweewekelijks op de donderdagmiddag bijeen.

VERGOEDING VAN DE MATERIAALKOSTEN

De stichting heeft in verband met de coronapandemie een regeling getroffen met de exploitant aangaande de huur. Na beëindiging van de coronamaatregelen zal een afspraak worden gemaakt over de eventueel ontstane achterstand. Bernard Luttikhuis zit ondertussen ook niet stil. Zo heeft hij nagenoeg

AFSCHEID VAN HANS VISSCHER

INTEKENLIJST

Sinds 10 augustus is de horeca weer verplicht namen van bezoekers vast te leggen. Inschrijven voor bijeenkomsten en overige activiteiten is dan ook een vereiste. Dit betekent dat we voorlopig de intekenlijst wekelijks blijven gebruiken. Het secretariaat bewaart deze en kan ze indien nodig overleggen.

het gehele interieur geschilderd. Niet alleen de wanden opnieuw gewit. Ook de houtdelen (deurkozijnen, deuren en deur- en wandpanelen) in diverse soorten groen tinten heeft hij onderhanden genomen. Alhoewel hij daartoe conform de huurovereenkomst zelf verantwoordelijk voor is, hebben de stichting en de vereniging besloten hem daar financieel in tegemoet te komen. Niet alleen met de vergoeding van de materiaalkosten maar ook een tegemoetkoming in de verrichte werkzaamheden. Dit uiteraard specifiek vanwege de huidige crisis en de daarmee ontstane uitzonderlijke

situatie. Daarmee duidelijk onderschrijvend dat dit eenmalig afwijkend is van hetgeen in de huur-overeenkomst is opgenomen.

EEN HART ONDER DE RIEM

*Geachte redactie,
Als buitenlid vertoevende in Frankrijk, zijn de nieuwsbrief en de website mijn enige contact met het reilen en zeilen van mijn geliefde sociëteit waar ik jarenlang zoveel genoeglijke momenten heb mogen doorbrengen. Door Corona zijn de enkele keren dat ik nog aan een feestelijk evenement (zoals de jaarlijkse Diesviering) kon deelnemen zelfs in de knel gekomen. Maar ik kan gelukkig op afstand nog meegenieten. Ik heb de afgelopen tijd met bewondering gekeken naar de plannen voor de nieuwbouw. Wat een klus om dat alles te organiseren (en te financieren). Het resultaat is geweldig, En dat voor een club van een 120-tal leden (?) Chapeau zeggen ze hier dan... Ook de nieuwe website oogst bewondering. Als ontwerper van de allereerste website (het wachtwoord komt uit mijn koker), kan ik me wel een idee vormen van het werk dat daar is verricht! Complimenten zijn op zijn plaats.
Gaat zo voort, ik volg alles graag (op afstand) en hoop zodra het leven weer zijn normale ritme heeft teruggevonden, weer gauw van de partij te kunnen zijn.*

Groet Bouke van der Kooij

NIEUWE WEBSITE

Op 1 juli ging de nieuwe website van Vereniging de Groote Sociëteit online.

Ruim 12 jaar geleden werd de site van onze vereniging door oud-secretaris Gé ten Bokum ontworpen en al die tijd onderhouden: een prestatie van formaat.

In het jaar van de ingebruikname van het vernieuwde J.W. Racerhuis en de nieuwe serre én voorafgaand aan het komende lustrumjaar is er achter de schermen flink gewerkt aan een geheel nieuwe website.

BUITENDAG VAN 2020

De buitendag van 2020 was zo goed bevallen dat dit jaar wederom het vervoermiddel de fiets favoriet was bij de leden. Wel zo milieuvriendelijk en duurzaam. De dag startte met een ontbijt in de sociëteit. Exact 9.30 uur vertrok het gezelschap richting Bad Bentheim na geïnstrueerd te zijn door 'reisleader' Koos Fahner. Indachtig de klimaatdiscussies attendeerde Koos de deelnemers op mogelijke wateroverlast tijdens de route. De dag ervoor was Twente rijkelijk bedeed met regenwater en Koos voorzag dat

sommige niet verharde delen van de route wel eens problemen zouden kunnen opleveren. Maar met flink doortrappen en hoge versnellingen op de E-bike kom je ver. Doch een van de deelnemers werd het slachtoffer van voortschrijdende klimaatverslechteringen. Hij werd nog net niet verzwolgen door de modderstromen maar gaf zich gewonnen en ging een eind te voet verder om daarna veilig huiswaarts te keren. Want je weet niet wat voor waterellende nog kan komen. Dat viel gelukkig mee. De koffie bij de Dreiländersee smaakte uitstekend. Bij een aantal deelnemers begon zadelpijn op te treden. De reis werd voortgezet naar Bad Bentheim voor de lunch die iedereen zich wel liet smaken. Aangezien de coronamaatregelen nogal streng waren was een bezoek aan het kasteel niet mogelijk. Een zeer geslaagd alternatief was een wandeling rond het kasteel gelardeerd met voorvallen. Kasteel Bad Bentheim was een van de plaatsen waar delen van de film 'De Beentjes van St. Hildegard' opgenomen zijn. Het café waar hoofdrolspeler Herman Finkers zijn verhaal deed, verder de plaats waar schoonvader Arend van Jan (Herman Finkers in de film) zijn laatste adem uitblies. Een saillante mededeling van verhalenverteller was dat het stationsgebouw Bad Bentheim een tijdlang Nederlands bezit is geweest. Het verhaal gaat dat het koninklijk huis in de persoon van koningin Emma daar de hand in gehad zou hebben. Ze wilde er zeker van zijn dat ze met de trein naar Bad Bentheim kon reizen en niet vanaf Oldenzaal in een koets over hobbelige wegen naar Bentheim

KLAAR VOOR DE START

BUITENDAG LUNCH IN BENTHEIM

BUITENDAG RUSTPAUZE KOOS FAHNER, GÉ TEN BOKUM EN MICHIEL BLOEMEN

zou moeten. Haar zus Pauline was woonachtig op het kasteel na haar huwelijk met Alexis Carl Ernst Lodewijk Ferdinand Eugenius Bernhard van Bentheim-Steinfurt. Of het verhaal

waar is is niet duidelijk maar we kennen de verhalen van Bernhard sr. en jr. aangaande hun bemoeienissen met circuit van Zandvoort. Na de rondleiding ging het huiswaarts met een

BUITENDAG KOOS FAHNER ALS REISLEIDER

BUITENDAG GIDS, DICK BOLLEN, HARRIE VAN BENTHEM, CEES VAN BEIJMERWERDT, ALWY SEMMEKROT

BUITENDAG AFSLUITENDE MAALTIJD EYTE DE VRIES, WIM REEF, HARRIE BEERLAGE, ALBERTJAN PETERS, CEES VAN BEIJMERWERDT EN GERARD STEGHUIS

tussenstop bij de Twentse Nar op de grens van Nederland - Duitsland. De dag werd afgesloten met een diner in de Sociëteit.

EERSTE BIJeenKOMST

In september was de eerste bijeenkomst van de filosofie-club. Vanwege de coronapandemie was dat een jaar later dan gepland in 2020. Bij aanvang van deze nieuwe activiteit hadden zich 15 leden aangemeld: Harrie Beerlage, Nick Boelen, Hans Christenhusz, Eyte de Vries, Ivo Groot, Helmuth Heystek, Kees van

Beijmerwerdt, Bob Looijestein, Jan Mistrat Haarhuis, Pieter Nieuwenhuis, Albertjan Peters, Simon Schutte, Harrie Tossaint, Jan Weierink en Pieter Windt.

De eerste sessie, voorbereid door Eyte de Vries en Jan Mistrat Haarhuis, verliep zeer geanimeerd rond het thema "Wat is geluk" en smaakte naar meer.

FILOSOFIECLUB EYTE DE VRIES

FILOSOFIECLUB
HELMUTH
HEYTEK, HANS
CHRISTENHUSZ EN
JAN WEIERINK

EXPERIMENT

Het is goed gebruik om op de vijfde donderdag van de maand een activiteit te plannen. Dit jaar was dat een experiment, nl. een bockbieravond. Koos Fahner had een zestal bockbieren uitgezocht welke hij ons ter keuring aanbood.

PLACEMATS

De jachtmaaltijd van dit jaar was zoals vanouds weer uitstekend. De deelnemers waren getuige van een primeur. Na de placemats voor Aspergemaaltijden en Bouillabaisse waren de tafels nu voorzien van placemats met jachttaferelen. Een bewijs dat deze maaltijd zijn plaats vastgelegd ziet op de activiteitenkalender.

FILOSOFIECLUB
CEES VAN BEIJMERWERDT, HARRIE
TOSSAINT EN ALBERTJAN PETERS

FILOSOFIECLUB
SIMON SCHUTTE EN BOB LOOIJESTEIN

GEANNULEERD

Voor de tweede keer werd de 124e dies geannuleerd. De corona-maartregelen van december waren daar debet aan. Een zeldzaamheid binnen de geschiedenis van onze vereniging.

GEEN DOORGANG

De pandemie woekerde ook in januari nog steeds voort met als gevolg dat de nieuwjaarsbijeenkomst van dit jaar op 6 januari geen doorgang kon vinden.

TRADITIONELE WINTERWANDELING

Was het een winterwandeling, deze eerste activiteit van het jaar? Uiteindelijk wel, toen de hagel neerviel op de deelnemers en gewandeld werd over de Es bij de Tankenberg met een straffe koude westenwind van stuurboordzijde. Het begon zo mooi en het Kalheupinkpark waar Koos Fahner ons welkom heette en het woord gaf aan parkbeheerder Ton Schopman. Hij vertelde over het ontstaan, ontwerp en de geschiedenis van het park, in de volksmond ook wel Engelse tuin genoemd en de kunstwerken in het park. Na zo'n twintig minuten kon de wandeling van start en langs de tennisbaan van OLTC Ready de Daminksweg in. Waar het in het begin goed lopen was werd het pad allengs modderiger door de regen van de laatste dagen. Iedereen deed zijn uiterste best om op de been te blijven, echter één deelnemer ging toch onverhoeds onderuit. Met vereende krachten werd hij uit de modder getrokken en kon zijn weg vervolgen. De oversteek van de Bentheimerstraat verliep zonder noemenswaardige problemen. Waar meerdere wandelaars verwachtten zo door te kunnen lopen naar het

WINTERWANDELING ›
GEEN BARRIÈRE TE GROOT!

Koepeltje werd de afslag achter het Rookhuis ingeslagen. Het, ook hier, modderige pad leidde ons naar de eerste fourageplaats Erve Middelkamp (). Net als andere jaren verzorgde Koos de victualiën die hij in een rugzak bij zich had. De wandelaars genoten van kaas, worst en een flesje met warmmakende inhoud. Over het Dassen Hendrik pad werd de mooie route vervolgd en daarna de Brandsweg omhoog naar het Koepeltje voor alweer een prettige stop. Wat een mooi uitzicht heb je vanaf hier richting Ootmarsum en Duitsland nu de zichtlijnen door het verwijderen van struikgewas zijn verbeterd. Het laatste deel van de wandeling ging over landgoed

WINTERWANDELING OOK DE SECRETARIS WAS PRESENT

Egheria, langs de waterkelders van Vitens Tankenberg Hoog (bekend van een besmettingsgevalletje in Losser) terug naar fiets of auto.

TJALLE VAN DER SLUIS

Op 17 augustus jl. overleed na een lang en ontluisterend ziekbed ons gewaardeerd lid Tjalle van der Sluis. Hij werd 76 jaar en was sedert 1989 lid. In zijn professionele leven was hij een drukbezet mens, zeker ook toen hij defensie-chirurg werd, met de daarbij horende uitzendingen. Hierdoor was hij zeker niet wekelijks aanwezig, maar was Tjalle er dan genoot hij ervan, samen met de dan aanwezigen. De laatste keer dat hij aanwezig kon zijn was bij de officiële opening van de nieuwe serre. Over zijn marine loopbaan was hij bescheiden, maar hij was wel lang de hoogste in rang.

MR. J.W. RACER PRIJS

Onder grote belangstelling van genodigden en leden van de Groote Sociëteit te Oldenzaal met partners werd donderdag 8 september 2022 de mr. J.W. Racer Prijs uitgereikt. Locatie was de Hofkerk in Oldenzaal waar de gasten zich in de middag verzamelden onder muzikale begeleiding van Geert Christenhusz op de vleugel. Exact 15:00 uur nam de voorzitter van de stichting mr. J.W. Racerprijs, drs. Theo Schouten, het woord en heette alle aanwezigen welkom. Speciaal de winnaar van de prijs die aanwezig was, echter hij wilde de naam nog niet noemen. De voorzitter van de vereniging de Groote Sociëteit, dr. Albertjan Peters, kreeg

vervolgens de microfoon en sprak over het ontstaan en belang van deze prestigieuze prijs. Vervolgens zong het Groote Sociëteitskoor "Da unten im Tale", een volkslied uit Schwaben van Johannes Brahms en bewerkt door Geert Christenhusz, tevens dirigent van het koor. Deze uitvoering werd begeleid door het IRIS kwartet: musici uit Oekraïne die vanwege de oorlog aldaar in het Iris-huis in Deventer tijdelijk zijn gehuisvest. Na dit mooi vertolkte stuk speelde de dirigent een solo op de vleugel. Nu werd het dan toch tijd om de prijswinnaar bekend te maken en de voorzitter van de jury van de Racer Prijs, Prof. mr. dr. Sebastiaan Roes, kwam op het podium. Hij speechte op een ontspannen wijze, benoemde de voorwaarden waaraan de prijswinnaar moet voldoen en las het juryrapport voor. De prijs ging, na enig tromgeroffel van prof. Roes, naar drs. Jan ten Hove (Kampen, 1960). Voordat de prijs werd overhandigd werden enkele muziekstukken gespeeld en gezongen door het IRIS kwartet en sopraan Maria Knihnytska, verbonden aan het Opera Theater van Dnjipro. De uitvoering was prachtig en menigeen werd er emotioneel van. Een groot applaus was haar deel. De uitreiking van de mr. J.W. Racer Prijs werd verricht door drs. Patrick Welman, burgemeester van de stad Oldenzaal. Hij hield, voorafgaand aan het overhandigen van een kleine kopie van het Racer Beeld, vervaardigd door emeritus-hoogleraar beeldende kunst Eric Claus, dat naast de Hofkerk staat en de bijbehorende oorkonde, een betoog over het belang van J.W. Racer die in zijn tijd opkwam voor de

verdrukten en over de vrijheid die hij bewerkstelligde voor de boeren. Een zaak die heden ten dage weer actueel is. Onder luid applaus werd de prijs en oorkonde overhandigd waarna de laureaat het dankwoord uitsprak. Onder meer over de totstandkoming van zijn boek: " 't is doan. 600 jaar boerenleven in Twente". Er volgde een muzikaal intermezzo van het IRIS kwartet en sopraan Maria Knihnytska die een staande ovatie ten deel viel. Het Groote Sociëteitskoor begeleid door het IRIS kwartet sloot af met het nieuwe Racer lied, naar Leonhart Schröder en bewerkt door Geert Christenhusz en, als eerder, het Twents Volkslied. Bij gelegenheid van de uitreiking aan de derde J.W. Racerprijs wijdde de Tubantia een uitgebreid artikel aan Racer. Hans Krakers was bereid daaraan zijn waardevolle bijdrage te leveren.

DE DIES VAN 2021 SAMEN MET NIEUWJAARSBIJEENKOMST

Voor het eerst in de geschiedenis van

de vereniging werd de dies van 2021 samen met nieuwjaarsbijeenkomst 2022 gehouden en wel op drie februari.

SCHILDERIJEN

Elf jaar nadat het eerste idee is ontstaan zijn de schilderijen van Jan Willem Racer en zijn vrouw Anna Jacoba Wilhelmina Wernldy opgehangen in de sociëteit. Ons lid Hans Krakers heeft zich hiervoor jarenlang ingespannen en nu zijn de, uit resp. 1788 en 1794 stammende schilderijen, weer op de plek waar ze waarschijnlijk tweehonderd jaar geleden hebben gehangen: de woonkamer van hun huis aan de Marktstraat, nu de bitterkamer.

GLAS IN LOODRAAM

Enkele dagen hierna werd door Pieter Essink, namens de Familie Essink, een familiestuk, zijnde een glas in loodraam aan Vereeniging de Groote Sociëteit aangeboden. Het was een geanimeerde bijeenkomst met familieleden Essink waarin onze

DE UITREIKING VAN DE MR. J.W. RACERPRIJS AAN DRS. JAN TEN HOVE WERD VERRICHT DOOR DRS. PATRICK WELMAN

voorzitter memoreerde van zijn tijd waarin hij bij het Glasmuseum betrokken was, ons lid Pieter Essink over de achtergrond van het glas in loodraam verhaalde en zijn oudste zoon, Gijs Essink, meer uit de doeken deed over het verhaal van het familiestuk.

MOBIEL TV-SCHERM

In maart kon de algemene ledenvergadering weer als vanouds gehouden worden. Dit jaar was de serre de plaats waar de afgelopen periode inhoudelijk en financieel aan de orde gesteld werd. Maar voorafgaand hieraan werd de vereniging bij monde van Gerald Segerink van de beleggingsclub, die gebruik maakt van onze locatie, een mobiel tv-scherm aangeboden voor de serre. In de biljartzaal konden via een uitschuifbaar scherm TV-programma's zoals voetbal gevolgd worden. Nu kan dat ook in de serre. Naast de gebruikelijke agendapunten werd in deze vergadering een vijftal leden voorgedragen voor het lidmaatschap van verdienste. Ze hadden allen nauwe betrokkenheid bij onderhoud, restauratie en nieuwbouw van onze accommodatie. De gelukkigen waren Wim Reef, Hans Schlichter, Paul Deursen, Ed Kosterink en Marcel Trienen.

EERSTE BESTUURSLEDEN

Eveneens werd goedkeuring gegeven

aan de oprichting van het bestuur Stichting mr. J.W. Racerprijs. Deze heeft als doel het onderhouden en uitdragen van het gedachtegoed van J.W. Racer. O.a. door het periodiek uitreiken van een prijs ter ere van Jan Willem Racer. Als eerste bestuursleden zijn benoemd Theo Schouten (voorzitter), Michiel Bloemen (secretaris/penningmeester), Jan Weierink (penningmeester), Alwy Semmekrot (bestuurder) en Jan Mistrate Haarhuis (bestuurder).

GERRIT ZILVOLD

In maart overleed Gerrit Zilvold. Hij was nog niet zo lang lid maar had zich een plaats verworven in ons midden. Een aangenaam causeur zou je kunnen zeggen. Hij was in zijn arbeidzame leven directeur van het revalidatiecentrum 't Roessingh. Als revalidatiearts, leider en marktkoopman heeft hij deze gezondheidszorginstelling een niet te missen plaats gegeven in gezondheidszorg Nederland en in het bijzonder Twente.

AANDACHTIG GEHOOR IN KOETSHUIS

JAAP INDEN

Op 14 april 2022 is overleden ons lid Jaap Inden. Jaap was vanaf november 1981 lid van onze sociëteit. Naast zijn beroep als advocaat en procureur te Oldenzaal, vervolgens als plaatsvervangend rechter bij het Kantongerecht en later vicepresident van de Rechtbank te Almelo was Jaap o.a. actief als lid en oud-voorzitter van de Rotaryclub Oldenzaal en van 1999 tot 2011 lid van het bestuur van de Gelderman Stichting. Daarnaast heeft Jaap talloze nevenfuncties bekleed w.o. voorzitter van de Stichting De Twentse Beiaard en Vereniging Oldenzaalse

HYLKE BANNING
MET DE NIEUWE
KLOK

Grachtenhuizen, secretaris van de Schaakvereniging Ons Genoegen en de stichting Vrienden van het Stift Weerselo alsmede lid financiële commissie van De Kadolstermennekes. Jaap was een onderhoudend vriendelijk en sportief persoon vol droge humor maar serieus in zijn werk. Hij hield van een goed glas wijn met stevige sigaar. Wij zullen Jaap missen als persoon en lid van onze vereniging.

ANTOON REEF

De beklimming van de Plechelmus-toren in april was een wel zeer geslaagd evenement. Maar liefst 28 leden, 2 gidsen en Hylke Banning

bestegen de Bentheimer zandstenen- en ijzeren trappen tot aan het Lood'n Bönneke. Onderweg werd veel informatie gegeven over de nieuwe Plechelmusklok en het plaatsen ervan. Nadien werd door Guus Goorhuis vanaf en op het koor het nodige verteld over het orgel en werd dit kort door hem bespeeld. De lezing over het gieten van de Plechelmusklok door Hylke Banning nadien in de Sociëteit, met filmpjes en uitleg was meer dan interessant. De Plechelmusklok is in 2020 aangeboden door de erven van Antoon Reef verenigd in Stichting Scholtenhaer.

NAAR OLDENZAAL

Tijdens de aspergemaaltijd maakte Hans Krakers ons deelgenoot van de inspanningen om de schilderijen van Racer en zijn vrouw naar Oldenzaal te krijgen. En dat is gelukt. In het hoofdstuk over Racer staat de

toespraak aangegeven die Hans bij die gelegenheid gehouden heeft.

LEZING DICK BERLIJN

In mei waren 63 leden getuige van een heldere inleiding over de oorlog in de Oekraïne.

“MAATJESAVOND”

Sinds enkele jaren houden we in juni een haringavond. Als eerbetoon aan de initiator hiervan zal deze avond voortaan als de Hans Visschers 's Maatjesavond de boeken ingaan.

GOLFTOERNOOI

Vrijdag 2 september, een prachtige zomerse dag, werd het 3de lustrum Golftoernooi van de Vereniging de Groote Sociëteit gespeeld op Golfbaan Het Rijk van Sybrook. Dit bijzondere toernooi, gehouden in het 125ste jubileumjaar van de Vereniging de Groote Sociëteit, werd

DICK BERLIJN

voor de 15de en tevens de laatste keer georganiseerd door Frank Wuite en Aart de With. De winnaar was Ed Kosterink.

FONS PLATVOET

Op 24 oktober 2022 is Fons Platvoet overleden. Fons Platvoet werd lid van onze Sociëteit op 1 maart 2020. Fons genoot van de sociëteit. Hij was er regelmatig, vaak luisterend, soms met scherpe observaties en droge humor. Hij was een selfmade man. Begonnen als automonteur maar daarnaast gezegend met veel zakelijk inzicht. En een zeer brede culturele belangstelling.

PATRICK WELMAN

In de aanloop naar het jubileum is een aantal bijzondere activiteiten gepland. Na de bouillabaisse van oktober vergastte Patrick Welman de aanwezigen op zijn inleiding met als titel 'Burgemeester Tegel'. In november maakte Philip Gelderman ons deelgenoot van zijn verhaal over 'De sociaaleconomische geschiedenis Twentse Textielindustrie en Gelderman'. Guus Goorhuis nam ons mee in de geschiedenis van Oldenzaal met zijn inleiding over 'Stedelijke vorming en stadsrecht van Oldenzaal'; enige aspecten'.

Op 28 december 2022 vierde
de Vereniging De Groote Sociëteit
haar 125-jarig bestaan

GROEPSFOTO TIJDENS MIDDAGRECEPTIE

De jubileumcommissie, bestaande uit bestuurslid Alwy Semmekrot en de leden Gerard Steghuis, Bob Looijestijn, Gerard Kockmann en Paul Kienhuis begon medio 2021 samen met het bestuur hiervoor de kaders uit te zetten.

Belangrijk hierbij was dat niet mocht uitlekken op welke locatie het feest gehouden zou worden. Het werd uiteindelijk de Hofkerk omdat die op zo korte afstand van onze Sociëteit gelegen is.

BOB LOOIJESTEIN
ALS BEGELEIDER
VAN HET MIDDAG-
PROGRAMMA

HET MIDDAGPROGRAMMA BEGON MET
GELUKWENSEN AAN HET BESTUUR

GÉ TEN BOKUM
ONTVANGT DE
RACERSPELD

Daarna bestond het grotendeels uit formele ceremoniële handelingen. Het bestuur besloot namelijk in het kader van het lustrum de ereleden en de leden van verdienste te decoreren met een gouden of zilveren speld met de beeltenis van J.W. Racer.

Na een toespraak van voorzitter Albertjan Peters reikten de bestuursleden deze uit. Daarna werd een nieuwe sociëteitsvlag aan vlaggenist Gé ten Bokum aangeboden die deze vervolgens officieel in de vlaggenmast hees.

NIEUWE VLAG WORDT GEHESEN DOOR ED KOSTERINK,
KOOS FAHNER EN GÉ TEN BOKUM

HANS SCHLICHTER WORD
ONDSCHIEDEN MET DE RACERSPELD
DOOR KOOS FAHNER

DE RACERSPELD

Nadat een groepsfoto van de aanwezige leden was gemaakt was er wat ruimte voor ontspanning met het duo Sylvia en Frans, alias Laurens-Jan en Therese.

MIDDAGRECEPTIE

Na het aanbieden van hun felicitaties bleek het duo een verborgen agenda te hebben. Ze waren op zoek naar een mantelzorger. Belangstellend en begerig spiedend lieten ze hun ogen rondgaan over het gezelschap. Doch helaas, de heren gaven geen krimp. Vervolgens kondigde dagpraeses

INWENDIGE MENS
WERD NIET
VERGETEN

MIDDAGRECEPTIE MET GEERT CHRISTENHUSZ,
WIM REEF EN HARRY BEERLAGE

LAURENS-JAN EN
THERESE

LAURENS-JAN
CITEERT DE MORES

Bob Looijestijn aan dat burgemeester Patrick Welman nog een verrassing voor de vereniging had. Gekleed in het ambtskostuum van een Burgemeester ten tijde van de oprichting van de Sociëteit, bood hij ons namens Zijne Hoogheid Koning Willem Alexander de koninklijke erepenning aan.

PATRICK WELMAN MET
TWEDE OUD-BURGEMEESTERS

PATRICK WELMAN
IN HISTORISCH
BURGEMEESTERS-
KOSTUUM

PATRICK WELMAN
TIJDENS
AANBIEDING
KONINKLIJKE
EREPENNING

OVERHANDIGING EREPENNING

EREPENNING MET OORKONDE

Het middagprogramma werd afgesloten met een spetterend optreden van het Strooat Ensemble. De leden gingen vervolgens huiswaarts om zich in Black tie te kleden, hun partners op te halen en terug te keren naar de Sociëteit om het feestelijke avondprogramma te gaan bijwonen.
's Avonds stond het bestuur in de Sociëteit klaar om de felicitaties door de leden en partners in ontvangst te

STROOAT-ENSEMBLE

PIPEBAND OP
WEG NAAR
HOFKERK

nemen. Vervolgens ging de Lowland Brigade Pipeband uit Zwolle de genodigden voor langs een met fakkels verlicht pad om bij de Hofkerk uit te komen.

Groot was de verrassing toen men de feestzaal betrad. Deze was mede met behulp van enkele bestuurs- en feestcommissieleden omgetoverd tot een chique banquet hall. De aanwezige 150 leden met hun

partners werden daar vergast op een uitstekend vier- gangen menu geheel verzorgd door Bernard Luttikhuis.

Tussen de gangen door had de jubileumcommissie een gevarieerd programma samengesteld. Er was de officiële openingstoespraak door de voorzitter en een indrukwekkende diesrede door Eyte de Vries.

Maar ook was er ruimte voor de nodige ontspanning met een optreden van het Sociëteitskoor onder leiding van Geert Christenhusz, het voordragen van een gedicht door Bob Looijestijn. Het vertonen van een film waarin te zien was wat de Sociëteit zoal te bieden heeft en een optreden van cabaretgroep De Blauwe Vinkjes.

Omstreeks half elf vertrok iedereen weer naar de Sociëteit voor het nagerecht en de afterparty. Chris van de Heuvel zorgde daar voor de muziek. Kortom een zeer geslaagd jubileum feest waar we trots op mogen zijn.

PIPEBAND IN
HOFKERK

OPENINGSTOESPRAAK
DOOR DE VOORZITTER

DINER IN DE
HOFKERK

EYTE DE VRIES TIJDENS
UITSPREKEN DIESREDE

“De toestand in de Wereld”

Mijn naam is Eyte de Vries en vandaag heb ik de eer om de diës-rede voor U uit te spreken op deze speciale dag ter ere van het 125 jarige jubileum van onze vereniging.

Toen Albert Jan mij voor deze gelegenheid vroeg, heb ik toch eerst wel mijn bedenkingen gehad of ik dit uiteindelijk zou doen. Want welke onderwerpen zou ik ter tafel willen brengen in deze roerige en onzekere tijd vol tegenstellingen. Het zou in mijn ogen een rede moeten zijn, die bepaalde pijnpunten niet verdoezelt, maar vooral ook hoop geeft voor de toekomst.

Die toekomst voor iedereen wordt voor een groot gedeelte bepaald door de plek waar je wieg heeft gestaan. En daarnaast vind ik dat je je afkomst nooit

moet verloochenen en dicht bij jezelf moet blijven. Nou mijn wieg stond in een Zuid fries dorp; een klein gehucht van toentertijd 1100 inwoners, onderdeel van de gemeente Weststellingwerf met als hoofdplaats Wolvega. De Stellingwarfen een gebied met een eigen taal en historie. In het verre verleden voortdurend bezet gebied geweest door de bisschop van Utrecht of overheerst door de vrije Friezen op strooptocht als Likedellers; iedereen kreeg een gelijk deel van de buit.

Hierdoor ontwikkelde zich in deze streken een gemeenschap die weinig op had met gezag en een mentaliteit ontwikkelde van: “We moeten onszelf redden”. Een gebied waarin ik als kleine jongen

ben opgegroeid met de natuur. Waar je de reeënpaadjes in het moeras bewandelde, omdat je dan wist dat je daar niet vastgezogen zou worden in de modder. Waar je opgroeide met jongens en meiden van verschillende geloven en politieke stromingen: Gereformeerd, Hervormd, Doopsgezind, Katholiek, gelovig, ongelovig, Socialist of ..... noem maar op. Dus diversiteit was, weliswaar in een witte, blanke omgeving, in optima forma aanwezig. Ik moet mijzelf hierbij wel even corrigeren, want er waren ook nog twee geadopteerde Ambonese jongeren genaamd Herman en Stef; niet direct Ambonese namen zou ik willen zeggen; waarschijnlijk vernoemd naar de ouders van het kinderloze echtpaar. Twee prima timmerlieden,

die bij de plaatselijke aannemer een plek hadden gekregen.

Een gemeenschap op het dorp, waar je elkaar nodig had om de voorzieningen in stand te houden. Je kon moeilijk voetballen, handballen of korfballen met 5 leeftijdsgenoten van hetzelfde geloof. Je had elkaar nodig, respecteerde elkaar, overlegde met elkaar om de gemeenschappelijke voorzieningen in stand te houden. De gemeenschap of “Mienskip” was belangrijk.

In dorpen of steden waar één enkele geloofsovertuiging of politieke stroming ruimschoots de overhand had ....., werd en wordt zelfs tot nu toe vaak de doctrine van deze heersende partij uitgevoerd.

De minderheid had en heeft niet zoveel in te brengen en is overgeleverd aan de grillen en toegeeflijkheid van de heersende partij.

Die simpele witte wereld bestaat niet meer!

De wereld heeft problemen:

- Klimaat, opwarming van de aarde, ontbossing.
- Oprukkende woestijnen
- Grote tegenstellingen tussen de wereldmachten
- Oorlogen en opstanden in Oekraïne landen in Afrika
- Dictatoriale regimes

Veel mensen op drift door oorlog, overstroming, armoede en droogte op zoek naar veiligheid, woning en warmte, maar vooral een eigen plek. Ik .....ik zou niet weten wat ik

ermee aan moet, als ik de wereld zo bekijk.
“IK BEN .....MACHTELOOS” !!!!!!!!

Probeer de ROC student uit Eritrea, die 5 á 6000 km gelopen heeft om hier te komen, die zijn medevluchteling, een alleenstaande moeder met twee kinderen, in de Middellandse Zee heeft zien verdrinken, die de stokslagen van de Italiaanse douane nog elke dag op zijn huid voelt.
Die eindelijk hier in Oldenzaal een thuis heeft gevonden; die probeer ik te begeleiden met zijn studie, zijn inburgering, zijn werk.

Uiteindelijk een onmogelijke klus, omdat hij nu zoveel mogelijkheden heeft waaruit hij kan kiezen, waardoor hij aan alles even ruikt, maar uiteindelijk niet kan kiezen en verdwaalt in de mogelijkheden die hem geboden worden.

Als de wereldproblemen te groot zijn, moetje ze opsplitsen en verkleinen. Ik verklein ze dan naar de BV Nederland.

Ik zal maar niet de oproep van sneldichter Willy Alfredo herhalen: “Roept U maar”

Want de problemen buitelen over elkaar. Allerlei geleerde mannen en vrouwen hebben er naar gekeken, commissie ingesteld, verontrustende rapporten geschreven. Hele of halve oplossingen voortgebracht. Maar inmiddels tikt de tijd door en nemen we geen of onvoldoende afstand van onze vervuilende leef - en productiewijze.
U en ik weten eigenlijk allemaal wel

wat er aan de hand is en we kruipen steeds verder tegen de deadline aan. De Internationale Unie van Natuurbescherming de IUCN hield onlangs een conferentie over biodiversiteit in Montreal. Het zijn conferenties, die gaan over afspraken die we in 1992 ,“Biologische Diversiteit” en in 1994 “Klimaatverdrag tegen Woestijnvorming” al op de agenda hadden staan. We hebben te lang niet ingegrepen. Niet alleen bij de stikstof, maar ook bij het waterbeheer. Al die crises hangen samen en zijn het gevolg van een economie en consumptie gedrag, die in onze leefomgeving ernstige, niet repareerbare schade aanbrengt.

We kijken in Nederland teveel naar de mogelijkheden van de techniek en investeren nauwelijks in behoud en herstel van de natuur.

De terugkeer van de wolf (even buiten alle discussie om of dit verstandig was), de bever en de zeearend laat zien dat natuurbescherming werkt. We zouden 0,7 tot 1,0 % van ons Bruto Nationaal Product voor dit doel moeten en kunnen gebruiken. De overheid en de koplopers in ons bedrijfsleven weten wat er moet gebeuren. Daarnaast heeft de Europese Unie op het gebied van Biodiversiteit wet - en regelgeving aangenomen waar ook wij, de BV Nederland, ons aan moeten houden. Als de oplossingen van ons land niet direct binnen de mogelijkheden liggen, zal ik dichterbij huis blijven.

Waardeer ik de kleinschaligheid en wellicht voor enkelen de truttigheid en bekrompenheid van een kleine historische stad.

- Waar geen Bergkamp - Arib gevechten plaatsvinden in de gemeenteraad
- Waar geen duidelijke achterstandswijken te vinden zijn
- Waar de Oekraïners en Vluchtelingen zonder veel problemen en demonstraties zijn opgevangen
- Waar de Voedselbank met zijn vele vrijwilligers binnen 2 dagen voor meer dan 3 maand houdbare voedselproducten wist binnen te halen.
- Waar Quick '20 in samenwerking met SNOR en klinkende revue op poten weet te zetten

En zo kan ik nog wel even doorgaan!!!!

Maar wat kunnen wij samen doen in

Oldenzaal, heel praktisch en dichtbij huis?

Vele kleine dingen, die zich als een olievlek kunnen verspreiden en grote gevolgen hebben:

- De regenton koppelen aan de hemelwater afvoeren hiermee kostbaar drinkwater besparen.
- De vele tuintegels lichten en vervangen door meer groen. Goed voor de grondwaterstand
- Je sociaal opstellen, begaan zijn met de ander, rekening houden met elkaar, respect tonen voor onze medemens.
- Het afval correct scheiden.
- De thermometer van de verwarming op 19 graden zetten.
- Een eerlijke prijs betalen voor onze lokale producten.

Als ieder van ons deze kleine dingen iedere dag in Oldenzaal zou

toepassen. Dan verschijnt er bij mij en vele anderen:

“ Een glimlach op het Gezicht”
De Glimlach van Twente

Als stemmen verstommen
De naaste niet meer wordt gehoord
Als het dreigen in klanken
De redelijkheid vermoord

Als ieder voor zich solist wil zijn
En alleen zichzelf nog hoort
En de waarheid in het midden
In stilte wordt vermoord

Zwijg dan niet voor vrede
Maar laat steeds weer horen
Dat alleen met luisteren naar elkaar
De vrede wordt geboren

VOLLE AANDACHT VOOR DE SPREKERS

SOCIËTEITSKOOR

DIRIGENT GEERT CHRISTENHUSZ

BLAUWE VINKJES

PASSEND NAGERECHT

Bij een jubileum hoort een passend gedicht.
Aan die traditie hechten we grote waarde.

De Soos

gedicht ter gelegenheid van

het 125 jarig bestaan

*Thuis heb ik dat boek bewaard
Oogt als een oude ansichtkaart
Waarin de mores staan vermeld*

*We dragen daar nog steeds een das
En bij voorkeur ook een jas
Dat heeft Jan Prick mij ooit verteld*

*De Soos
Het is daar altijd lekker warm
Al ben je rijk al ben je arm
Het voelt er aan als thuis gekomen*

*Een plek waar iedereen je kent
Je voelt je er een echte vent
Daar wil toch elke man van dromen*

*Als ik langs de Marktstraat jou weer nader
En ik zie het beeld van Racer staan
Ik voel me thuis en weet niet beter
Dan dat dit nooit voorbij zal gaan*

*De bittertafel, het biljart
De kegelbaan en ook Bernard
Zorgt voor de perfecte smaak*

*Bij onze Koninklijke soos
En dankzij de club van Koos
Is er altijd rijkelijk vermaak*

*Steeds meer voelen zich er thuis
Blijven langer weg van huis
Kun je aan Moniek wel overlaten*

*De bitterballen de soufflé
Zij weet daar haar weg wel mee
Blijf je nog jaren over praten*

*Als ik langs de Marktstraat jou weer nader
En ik zie het beeld van Racer staan
Ik voel me thuis en weet niet beter
Dan dat dit nooit voorbij zal gaan*

*We zitten hier nu bij elkaar
Al 125 jaar
En Vieren daarom ook dit feest*

*Het aantal leden groeit gestaag
Dat zie je hier nu ook vandaag
Zo vol is het nog nooit geweest*

*Er staat nog steeds een goed bestuur
De contributie is niet duur
Wie wil zo'n club nou ooit verlaten*

*Ik blijf de Soos dus eeuwig trouw
Dat is de sfeer waar ik van hou
Dat heeft u nu wel in de gaten*

*Als ik langs de Marktstraat jou weer nader
En ik zie het beeld van Racer staan
Ik voel me thuis en weet niet beter
Dan dat dit nooit voorbij zal gaan.*

HOOFDSTUK 2

EN VERDER

1997 Toon en Karel Borghuis hebben

beiden een stevige basis gelegd voor een muzikaal klimaat in Oldenzaal. Vader en zoon hebben op eigen wijze een stempel gedrukt op het culturele leven en de muziek in Oldenzaal en Twente. Na Karels overlijden in 1992 heeft een groepje Oldenzalers onder leiding van Jan Kormelink besloten een monument op te richten voor beide musici. Ze zijn vereeuwigd door Frank Letterie in 1997. In dit jaar werd Cammaert benoemd tot burgemeester van Oldenzaal.

Mariahof en Scholtenhof gingen gezamenlijk verder onder de naam Zorgfederatie Oldenzaal.

1998 In mei 1998 werd begonnen met

het sloopwerk van een uniek en oud stukje Oldenzaal: het terrein waarop onder meer de oude Radboud-mavo is gebouwd. Hier stond in vroegere eeuwen het Agnesklooster (De ontstaansgeschiedenis hiervan gaat terug tot 1380; tijdens de jaren van de Beeldenstorm ging het klooster over in reformatorische handen en in 1870 werd het gesloopt). Tijdens de sloopwerkzaamheden stelden de vrijwilligers zoveel mogelijk restanten van het oude klooster veilig. Een deel hiervan is permanent geëxposeerd in museum Het Palthehuis. Een oude waterput bleef in de oude staat bewaard en is nog altijd te bewonderen in de parkeerkelder van De Driehoek.

De bouw van het overdekte winkelcentrum verliep voorspoedig. Het complex met ruim veertig winkelunits, ruime en hoge wandelpassages, appartementen en een immense parkeerkelder wordt ondersteund door meer dan 800 betonnen kolommen. Oldenzaal was destijds helemaal in de ban van De Driehoek. Dagelijks volgden tientallen belangstellenden de bouw. Een kolossale bouwkraan bepaalde maandenlang de skyline van Oldenzaal. In oktober 1999 volgde de opening van De Driehoek.

In mei overleed de voormalige Sociëteitsbeheerder Karel Kukken op de leeftijd van 58 jaar.

1999 Op 28 augustus overleed na een slopende ziek op de leeftijd van 58 jaar notaris Gerrit Schouten. Hij bekleedde talloze bestuursfuncties die met zorg en geestelijk leven te maken hadden.

Het laatste jaar voor de millennium-wissel. Doemdenkers volop. Op 31 december klokslag 00.00 uur zouden computers over hele wereld de kluts kwijtraken, de stroom zou uitvallen, bankrekeningen zouden

wegsmelten, vliegtuigen zouden stuurloos rondzwalken, het kon een apocalyptische puinhoop worden, dat begin van de nieuwe eeuw. Niemand wist wat er zou gebeuren in de kelders van, bijvoorbeeld, de banken en andere complexe organisaties. Voor het eerst ontstond onder het publiek een diepe zorg over een moderne techniek die niet meer te hanteren leek en die totaal uit de hand zou kunnen lopen. In banken, ministeries, ambassades, overal zaten die nacht crisisteams klaar, je wist maar nooit.

2000 In zijn eerste verslag van 2000 constateerde de toenmalige secretaris Frans Speekenbrink dat zijn computer niet aangevallen was en het millennium-virus had zijn onmisbare werkpaard niet aangetast. Dat betekende dat in 2000 regelmatig artikelen van zijn hand verschenen.

Albert Kip hield als prins carnaval de eer van Oldenzaal hoog.

STADSPRINS ALBERT KIP

JAAP INDEN IN IJZIGE KOU

Ons lid Jaap Inden hield in december in "ijzige" vrieskou een rechtszitting in buurtschap Marle bij Hellendoorn. Hij nam poolshoogte op een plek waar een jaar eerder twee mannen het leven lieten.

2001 Maandenlang stond de wereld op zijn kop na de aanslagen in New York op de Twin Towers. Er vielen op 11 september bijna 3000 doden. Alleen tijdens de tweede wereldoorlog kwamen op een gemiddelde dag zo'n 17.000 mensen om, bijna zes keer zoveel en die oorlog heeft zes jaar geduurd. In totaal bijna 40 miljoen doden. Tijdens de eerste Wereldoorlog vielen in Verdun binnen drie maanden meer Fransen dan er ooit Amerikanen zijn omgekomen in alle buitenlandse oorlogen bij elkaar.

Hier volgt de impressie van Dick Berlijn van die dagen.

11 september 2001. Ik denk dat iedereen nog weet waar hij of zij toen

was. Ik zat in een vergadering op de luchtmachtstaf in Den Haag. Eerst dachten we nog dat het om een ongeluk ging van een klein vliegtuigje dat tegen één van de torens was gebotst. Al snel werd echter

duidelijk dat het om een aanslag ging. Het markeerde voor veel zaken het grote omslagpunt. Er is een tijd ervóór en een tijd erna. Defensie had zich tot die tijd beziggehouden met duidelijk aanwijsbare tegenstanders. Haast altijd statelijke actoren. Of het nu - in het wat verdere verleden - om het Oostblok ging of wat minder lang geleden, om bijvoorbeeld Milosovic, die zich niet kon neerleggen bij het uiteenvallen van het voormalig Joegoslavië. Na 11 september 2001 zou het echter om een andere vijand gaan. Een vijand die geen regulier leger had, noch aanspraak kon maken op een eigen land. Een vijand die niet met tanks en vliegtuigen het gevecht opzocht, maar een vijand die zich onder de bevolking begaf, indirect het gevecht aanging en op een andere manier moest worden bestreden. Door de "failed state" Afghanistan, kon Al Qaida in dat land trainingskampen inrichten en van daaruit de aanvallen op de VS-plannen en voorbereiden. Het eerste wat de VS deed was te zien als een "Knee jerk reaction". "Ze vallen ons aan, dus slaan we

terug". Wat volgde waren hevige bombardementen op de vermeende verblijfplaatsen van Al Qaida. Operation Enduring Freedom. Na deze bombardementen was Al Qaida wellicht verzwakt, maar voor de "failed state" was niets veranderd. Als dat niet zou worden aangepakt bleven de omstandigheden, die hadden bijgedragen aan het kunnen groeien van Al Qaida, nog steeds aanwezig. Die "root cause" moest worden geadresseerd. De VS hebben toen de bondgenoten gevraagd bij te dragen aan die inspanning, de International Security Assistance Force (ISAF), die ervoor moest gaan zorgen dat Afghanistan zelf voor de veiligheid van de burgers zou gaan zorgen en het voor Al Qaida geen vrijplaats meer zou zijn. Meer dan 40 landen, waaronder Nederland, hebben aan die operatie deelgenomen. ISAF had als missie ervoor te zorgen dat het land stabiel werd en de legitieme regering zelf voor de veiligheid in het land ging zorgen. Het ging ISAF, in de eerste plaats, er dus niet om een vijand te verslaan maar om condities te bewerkstelligen waardoor het land niet meer aangemerkt ging worden als een failed state. Hoe doe je dat? Leidend hierbij was de gedachte dat langdurige stabiliteit niet wordt bewerkstelligd door de omvang van het leger maar door een goed functionerend landsbestuur, waarbij er sprake is van betrokkenheid van de burgers, voldoende werkgelegenheid, tegengaan van corruptie, een functionerend justitieel apparaat, vrije pers, goede gezondheidszorg etc. Hoe beter het landsbestuur tegemoet komt

aan de noden van de bevolking, des te groter de kans dat partijen als AL Qaida (en de Taliban) geen grip meer zouden hebben op de bevolking. Dit soort operaties vragen dus om een geheel andere aanpak. Dat was het grote omslagpunt, ook voor de Nederlandse Defensie. Dat omslagpunt betekende overigens niet dat de gereedchapskist van Defensie - schepen, gevechtsvoertuigen en vliegtuigen - ineens bij het oud vuil moest komen te staan. Ja, die kist moest met lichtere middelen worden aangepast, maar Defensie moest ook in staat blijven het conventionele gevecht te kunnen voeren. Een tegenstander pakt je aan op je zwakste kanten. Het gaat er dus om geen zwakke kanten te laten ontstaan. En daarom heeft Defensie naast capaciteiten die het in staat stelt effectief stabilisatie operaties te kunnen uitvoeren, ook de (zwaardere) middelen behouden om in NAVO verband de bescherming en verdediging van ons grondgebied veilig te stellen.

Dick Berlijn

Frans van Hilst, voorzitter van de Geldermanstichting, schakelde leerlingen van het Carmelcollege in om een pagode te timmeren voor Engelse tuin.

2002 Op de eerste zaterdag van 2002 kwamen er eurobiljetten uit de geldautomaten. We moesten eraan wennen. Onze eigen 'kwartjes', 'dubbeltjes' en

FRANS VAN HILST,
VOORZITTER VAN
GELDERMAN-
STICHTING

stuivers' om maar te zwijgen van de moderne 'snippen' en de oude 'geeltjes', ze bestonden niet meer.

Er ontstond de nodige commotie toen bekend werd dat het Boeskoolmenneke bruut van zijn sokkel gerukt was.

2003 Een bekende Twentenaar vertrok naar de eeuwige jachtvelden, Willem Wilpink. Hij heeft met zijn werk Twente wat beter op de kaart gezet.

In Oldenzaal raakte Threes Anna gevoelige snaren. Niets bleef heilig. Volgens haar werd Oldenzaal geregeerd door een ondernemerskliek. Ze hield Oldenzalers een spiegel voor. Sommigen dweepten met haar geschrijf, anderen zagen in haar een bemoeizuchtig wijf die meende ons de les te moeten lezen. Gelukkig was haar rondzwerven in de stad van korte duur.

Bij zijn vertrek als burgemeester ontving Cammaert het ereburger-schap van Oldenzaal.

De gemoederen in Oldenzaal bij tegenstanders liepen hoog op over het plan een crematorium te realiseren. Maar ook bleek dat de nieuwe begraafplaats niet helemaal goed was aangelegd. Wateroverlast op de begraafplaats. Zonder dat Oldenzaal er om gevraagd had was een zeemansgraf al mogelijk.

Europa werd in 2003 geteisterd door de heetste zomer in vijfhonderd jaar. In Frankrijk vielen naar schatting vijftienduizend hittedoden.

2004 Dit jaar moesten we afscheid nemen van twee personen die de leden iedere donderdagavond gezelschap hielden. Vanaf de wand volgden Juliana en Bernhard onze conversaties en activiteiten. Met hun overlijden kwam een einde aan een tijdperk, zij het met enige weemoed. Maar het klokgebeier na de bijzetting van Bernhard klonk nog na in de oren of hij liet alweer van zich horen. Beatrix had amper de grafkelder verlaten of het bleek dat er ergens nog twee

zussen zaten. Hij had heel Nederland weer te pakken.

Politie-man Jan Wind wordt in Enschede door een drugsdealer doodgeschoten, Oldenzaal werd opgeschrikt door een afrekening binnen een Turkse familie. Theo van Gogh wordt vermoord. En In Azië voltrok zich in december een onvoorstelbare tsunami-ramp met waarschijnlijk meer dan 200.000 doden.

2005 Top Craft verkeerde in zwaar weer. Medewerkers protesteerden. Notaris Gaalman probeerde te bemiddelen maar helaas.

Op 25 november was het witte vrijdag. Een chaos, niets meer of minder. Dat was het die dag in de hele regio. Verkeer op de snelweg dat muurvast stond, enorme stroomstoringen, en duizenden Tukkers en Achterhoekers op 'overlevingstocht' naar huis. Behalve chaos, gevaarlijk en vervelend was het die vrijdag óók een heel mooie dag. Zelden kleurde de regio zo massaal wit. Mensen liepen tot aan de knieën in de sneeuw.

In ons land werd een volksraadpleging gehouden over een concept Europese Grondwet. De burgers van Nederland en Frankrijk stemden tegen.

2006 De optocht-commissie van de

Kadolstermennekes verklaarde Mohammed taboe in de carnavalsoptocht. Vrijheid van meningsuiting kan niet altijd tot elke prijs, bewuste zelfbeheersing is ook wel eens wijs.

Bij gemeenteraadsverkiezingen ging WG van 12 naar 8 zetels, een politieke revolutie. Politiek Oldenzaal werd overhoop gehaald en menigeen heeft daarvan gebaald. Na zestien bewogen jaren nam Jan Lempsink afscheid als wethouder. Voor zijn verdiensten ontving hij de gouden legpenning van de stad Oldenzaal.

ENDE OP ENEN DACH CREGEN SY EWICH RUST

Negen nonnen woonachtig geweest in 't Agnesklooster zijn herbegraven in Oldenzaal. Hun stoffelijke resten werden zichtbaar bij opgravingen ten behoeve van nieuwbouw.

2007 Tjalle van der Sluis was een van de personen die onderscheiden werd

voor zijn werk tijdens uitzending naar voormalig Joegoslavië.

2008 Het jaar 2008 werd het jaar van de grote economische crisis. Het was een scharnierpunt in de Europese geschiedenis. Op 15 september moest de Amerikaanse bank Lehman Brothers surseance van betaling aanvragen. Het was het begin van de grote bankencrisis. Veertien dagen later werd bekend gemaakt dat België, Nederland en Luxemburg, om de crisis te bezweren, de helft van de Fortis-bank overnamen.

Frans van Hilst neemt na 25 jaar als voorzitter afscheid van de Geldermanstichting en wordt opgevolgd door Henk Hekman. Bij die gelegenheid ontving Frans een koninklijke onderscheiding in de sociëteit, de plaats waar meerdere Geldermannen een belangrijke rol en plaats hebben gehad en last but not least aanwezig waren op een "heilige" avond, nl. de sociëteitsavond op donderdag.

TWEEDE VAN
LINKS TJALLE VAN
DE SLUIS

In dit jaar kwam een eind aan een familietraditie van 105 jaar. Het bedrijf Verhaag werd overgenomen.

De Culturele Raad van Oldenzaal organiseerde van 16 augustus tot 10 november een tentoonstelling van schilderijen en literair werk van Lucebert teneinde het literaire en culturele niveau van Oldenzaal wat op te krikken.

2008 de bankencrisis en de gevolgen voor de Nederlandse banken door Ivo Groot:

Een kleine 15 jaar geleden werden we opgeschrikt door een crisis op de financiële markten. In de zomer van 2007 ontstond de zgn. kredietcrisis of bankencrisis. Deze bereikte in 2008 haar hoogtepunt en liep uiteindelijk pas in 2011 af. Een sterke groei van de huizenmarkt in de Verenigde Staten is feitelijk de oorzaak van deze crisis. Innovaties op de financiële markten. Door de genoemde groei stegen de huizenprijzen extreem. De hypotheken werden wel traditioneel verstrekt door banken. Uit de bij hen ingelegde spaargelden. Maar die banken bundelden de verstrekte hypothecaire leningen in pakketten, die ze vervolgens doorverkochten aan daarvoor specifiek opgerichte rechtspersonen. Om die pakketten te betalen gaven deze rechtspersonen obligaties uit. Aan die obligaties werd een zgn. risicoklasse toegekend. Vanaf het moment dat de huizenmarkt begon te stagneren daalde het vertrouwen van de beleggers in deze obligaties.

Uiteindelijk leidde dit tot een daling van het vertrouwen in de bancaire sector en daarna van het vertrouwen in het gehele financiële systeem. Er moest voor honderden miljarden worden afgeschreven op dergelijke obligaties. Doordat onduidelijk was welke instellingen hierdoor in de problemen zouden komen, droogde de interbancaire geldmarkt op, banken leenden elkaar geen geld meer. Het internationale financiële systeem was niet meer in staat ongestoord te functioneren. Ingrijpen van nagenoeg alle centrale banken bleek noodzakelijk. Vanaf oktober 2008 namen diverse overheden op grote schaal rechtstreeks deel in het risicodragend kapitaal van banken. Twee grote hypotheekbanken in Amerika stonden op het randje van faillissement wegens wanbetalingen van hun klanten. Het was het begin van een domino-effect met gevolgen voor landen over de gehele wereld. Wereldwijd hebben banken en financiële instellingen als gevolg van de kredietcrisis honderden miljarden dollars verloren. Toen tijdens de crisis bleek dat voor veel systeembanken, als gevolg van ‘slechte leningen’, een faillissement dreigde, hebben overheden over de hele wereld systeembanken overeind gehouden. In Amerika zijn een groot aantal banken met miljardenleningen door de staat overeind gehouden. Zo is Goldman Sachs gered van faillissement door een miljardeninjectie en zijn Freddy Mac en Fanny Mae overgenomen door de staat. In Europa is door overheden meer dan

€ 1,6 biljoen in banken gestopt die dreigden om te vallen.

Bankencrisis in Nederland
Na een lange periode van economische voorspoed waarin banken hebben gefloreerd beleefde de financiële wereld in Nederland in een tijdsbestek van drie jaar een kentering. De kredietcrisis van 2007 tot 2009 leidde tot een dramatische verslechtering van de balansen van de Nederlandse banken. ABN AMRO, de bank waar ik destijds zelf werkte, werd verdeeld onder 3 partijen. Hoewel de toenmalige raad van bestuur van ABN Amro de bank wilde laten fuseren met de Britse bank Barclays, zetten aandeelhouders, onder leiding van hedgefonds The Children's Investment (TCI), begin 2007 bestuursvoorzitter Rijkman Groenink zodanig onder druk dat een opsplitsing niet meer kon worden voorkomen. De Royal Bank of Scotland, het Spaanse Santander en de Fortis Bank kwamen met een hoger bod. Wat de aandeelhouders van ABN Amro beter beviel. Zo werd “de Bank” opgeknipt in 3 stukken. Uiteindelijk was Santander de meest gelukkige koper, van de zuid Europese en zuid Amerikaanse delen van ABN Amro. Fortis Bank trok, vooral ook door eisen van de Europese commissie, aan het kortste eind. De combinatie dreigde te groot te worden en moest na lange discussies enkele onderdelen overdragen aan Deutsche Bank. Op 29 september 2008 meldde Fortis, dat door de kredietcrisis in zwaar weer was gekomen, dat ze

haar aandeel ging verkopen aan de Nederlandse Staat. Het nieuwe ABN AMRO werd genationaliseerd. Ook ING, AEGON en SNS moesten met staatsteun overeind worden gehouden. Daarnaast ging DSB failliet en leidde het Icesave drama tot veel wantrouwen van consumenten in de financiële wereld. Als gevolg van de financiële crisis is een maatschappelijk discussie op gang gekomen over het functioneren van de banken. Door de crisis is het vertrouwen in de banken geschaad. Om het vertrouwen in banken te herstellen hebben banken onderling gedragscodes opgesteld en zijn wet- en regelgeving door de overheid aangescherpt. De overheid heeft een pakket van 40 maatregelen opgesteld die de problemen en kwetsbaarheden in de financiële sector moet aanpakken. Deze aanpak richt zich met name op het beschermen van de consument en het centraal stellen van hun belangen, het stabielere maken van de financiële instellingen en het versterken van het toezicht op de financiële sector. Andere maatregelen zijn het verhogen van de kapitaaleisen, het verplicht afstoten van bankonderdelen, wet bankenbelasting.

Ivo Groot

2009 In januari 2009 werd Barack Obama als 44e president beëdigd. Hij was de eerste zwarte president in de VS.

Helmuth Heijstek was de initiator van

een tentoonstelling van schilderijen van Kees Verwey in museum het Palthehuis van 12 september tot 8 november.

2010 Kabinet-Balkenende IV valt over de kwestie van wel of niet verlengen van de Nederlandse missie in Afghanistan. Voetbalclub FC Twente wint in de Eredivisie van NAC Breda en behaalt zo zijn eerste landskampioenschap in de geschiedenis. De Nederlandse Eerste Kamer gaat akkoord met de Voetbalwet, die burgemeesters meer bevoegdheden geeft om op te treden tegen supportersgeweld. D66 en GroenLinks zijn tegen. In Nederland treedt het kraakverbod in werking.

2011 In de zomer van dit jaar zaaide de ultrarechtse Noor Anders Breivik in zijn eentje dood en verderf in Oslo en een schietpartij op de jongens en meisjes van een sociaaldemocratisch jeugdkamp op het eilandje Utöya.

2012 De Duitse bondspresident Christian Wulff treedt af na te zijn beschuldigd van corruptie. Het gratis Nederlandse dagblad De Pers brengt zijn laatste editie uit. Dit vanwege structureel tegenvallende advertentie-inkomsten. In Nederland valt het kabinet-Rutte.

In Nederland worden Tweede Kamer-verkiezingen gehouden. De VVD wordt met 41 zetels de grootste partij en de PvdA wordt tweede met 38 zetels. Beide partijen behalen een forse zetelwinst ten koste van vooral het CDA, de PVV en GroenLinks. Op het veld van de voetbalvereniging SC Buitenboys te Almere wordt grensrechter Richard Nieuwenhuizen door spelers van SV Nieuw Sloten zo toegetakeld dat hij de volgende dag overlijdt.

2013 Beatrix treedt af als koningin. Barack Obama begint aan tweede ambtstermijn. Prins Friso overlijdt. Een zware storm raast over Nederland en West-Europa. Op Vlieland wordt orkaankracht gemeten en bij Lauwersoog de zwaarste windstoot.

2014 Het lichaam van de Nederlandse oud-minister Els Borst wordt gevonden in de garage bij haar woning in Bilthoven. Uit onderzoek blijkt dat zij door een misdrijf om het leven is gebracht. In Nederland zijn het paspoort en de ID-kaart voortaan 10 jaar geldig. Bovendien zijn voor een ID-kaart geen vingerafdrukken meer nodig. In Nederland wordt het papieren treinkaartje afgeschaft. Nationale herdenking slachtoffers Malaysia Airlines-vlucht 17 in de RAI Amsterdam.

2015

Terrorisme vanuit Europa.

Op 7 januari 2015 waren het twee Franse jihadisten die in Parijs een weerzinwekkende moordpartij aanrichtten op de redactie van het satirische weekblad Charlie Hebdo.

DE MARATHON VAN NOORD KOREA, EEN BIZARRE BELEVENIS VOOR SOCIËTEITSLEDEN HENK SUELMANN EN BOB LOOIJESTIJN

Pyongyang: **geen** winkels, geen straatverlichting, geen honden, geen neonreclames, geen vogels, geen kleurrijk geklede mensen, geen mogelijkheid om contact met de Koreaanse bevolking te krijgen, **wel** harde marsmuziek, wel beelden van militaire parades en vechtende soldaten, wel veel beelden en affiches van de overleden staatshoofden, wel massa's mensen in dezelfde kleren en hetzelfde kapsel en allen in dezelfde loophouding, wel gigantische verering van de staatshoofden, wel de indruk

TWEE SOCIËTEITSLEDEN LIEPEN DE MARATHON IN NOORD-KOREA. HUN BELEVENISSEN ZIJN HIER VERWOORD.

van een behoorlijke indoctrinatie en vele zichtbare sancties in het meest geïsoleerde land ter wereld.

We zochten 2015 een hoofdstad, waar ook ter wereld, waar een marathon werd georganiseerd die nog maar weinig westerse mensen hadden gelopen.

Bij toeval stuitten we via Google op een Engelse organisatie die met een beperkt aantal mensen wilden deelnemen aan de Marathon van Pyongyang, de hoofdstad van Noord-Korea.

Nadat we in de Tubantia onze plannen hadden kenbaar gemaakt volgde er meer media- aandacht. We werden zelfs door Mathijs van Nieuwkerk voor DWDD uitgenodigd. We vreesden echter vooraf al in de gaten te worden gehouden door de Noord-Koreaanse “Stasi” en dat ons visum dan niet meer geldig zou zijn en durfden we dit niet aan. Daar hebben we achteraf wel spijt van gehad. We ontdekten later dat de Zuid-Koreaanse geheime politie dit van al die potentiële deelnemers aan de marathon natuurlijk nooit allemaal konden controleren.

Na een lange vlucht van Brussel naar Beijing en een 2 daags verblijf in Beijing vlogen wij op 31 maart 2015 eindelijk met Korean Airways van Peking naar Pyongyang. Direct werd in het vliegtuig de indoctrinatie door het regime van Kim Jong Un merkbaar. De hele 2 uur durende vlucht werden er op monitors beelden van parades en

vechtende soldaten tijdens de laatste Koreaanse oorlog getoond, alles met luide marsmuziek. Met deze beelden zouden we gedurende ons hele verblijf geregeld geconfronteerd worden.

Op het vliegveld op Pyongyang moesten we onze telefoons en gps-horloges inleveren tot we weer zouden vertrekken naar Beijing. Daarmee was het contact met het thuisfront ook definitief geblokkeerd. Met een bus werden we naar ons hotel gebracht dwars door de miljoenenstad die echter s 'avonds onverlicht en compleet uitgestorven was. Er waren nauwelijks straatlantaarns en al helemaal geen Neonreclames. We passeerden wel steeds fel verlichte enorme portretten van de Grote Leiders Kim Il Sung en Kim Jong Il, de vader en opa van de huidige leider. Ons hotel lag op een schiereiland midden in de stad. Het voelde aan als een soort Alcatraz. Tijdens ons gehele verblijf mocht niemand zonder gids het Hotel verlaten. Het eten was uiterst sober. Veel witte rijst met ei en soms wat fruit. Kortom een slechte basis voor het lopen van een marathon. Reden waarom we, samen met de meerderheid van ons gezelschap alsnog kozen voor de halve marathon.

Het parcours bleek te bestaan uit 4 stukken rechte weg van 2,5 km wat 4 keer moest worden afgelegd. De deelnemers konden daardoor goed in de gaten worden gehouden door de enorme hoeveelheid politiemensen langs het parcours. In het stadion werden we verrast door de aanwezigheid van 55.000

uitzinnige toeschouwers, opgezweept door voorgangers. En dat allemaal voor ons eenvoudige amateurlopers. Later bleek de wedstrijd voor deze zorgvuldig geselecteerde inwoners van de stad een beloning te zijn om uit de dagelijkse sleur te kunnen geraken.

In ons reisprogramma waren ook enkele excursies opgenomen. Zoals een bezoek aan het Oorlogsmuseum, een model kleuter- en een muziekschool, de enorme standbeelden van de 2 voorgaande Grote Leiders, waarvoor we diepe buigingen moesten maken en bloemen moesten neerleggen, het Mausoleum met de gebalsemden lichamen van de Grote Leiders en natuurlijk de grenspost tussen Noord- en Zuid-Korea. Jaren later zagen we op televisie een kopie van dit programma terug bij de reisverslagen aan Noord-Korea van Floortje Dessing en van de Belgische journalist/schrijver Tom Waes. Iedere toerist krijgt alleen de goede kant van het land te zien en de ellende wordt zorgvuldig buiten beeld gehouden.

De volstrekt emotionele houding van de mensen die we op straat passeerden en die we vanuit de bus op het land en in de stad aan het werk zagen konden ze toch niet voor ons verborgen houden. Afgezien van de compleet geïndoctrineerde hoofdgids, met zijn ingestudeerde antwoorden, konden we geen enkel contact maken met de bewoners, zelfs geen oogcontact. Men liep als een soort robot over straat zonder met elkaar te praten en schijnbaar zonder

doel. Auto's reden er nauwelijks op de brede boulevards, al stond er een politieagent op iedere kruising voor de auto, bus of vrachtwagen die eens in het kwartier langs reed. Foto's mochten we alleen maken met toestemming van de gids.

Bij ons afscheid van de gids na 7 dagen overhandigden we hem als dank een nog van huis meegenomen verrekijker. Dit bleek echter een domme fout. Hij schrok duidelijk zichtbaar en moest deze direct inleveren. Een verrekijker werd daar beschouwd als een spionage-wapen dat alleen in het bezit mocht zijn van militairen. Bijna had dit binnensmokkelen van een “wapen” ons alsnog een langduriger verblijf gekost in dit doodge Korea”.

Henk Suellmann en Bob Looijestijn

2016 In september bracht het koninklijk paar een bezoek aan Twente. Na aankomst in Oldenzaal volgde een wandeling rond de Plechelmusbasiliek

om vervolgens via de Kerkstraat en Markstraat uit te komen bij het J.W. Racerhuis. Op de plaats waar doorgaans de leden van de Sociëteit samen komen stond nu een rondetafelgesprek op het programma over de ontwikkelingen in Noordoost-Twente. Tussendoor werd aan de inwendige mens gedacht. Bernard Luttkhuis is verantwoordelijk voor een walking diner voor de koning, koningin en de rest van het twintig koppen tellende gezelschap. Tijdens de sociëteitsavond van die dag konden de leden zich te goed doen aan de overgebleven hapjes en gerechten. En die mochten er zijn.

Ons lid Bill Engbers nam in december afscheid als penningmeester van de Stichting tot Steun van de dr. Reijntjes Dovenschool in Sri Lanka. Hij was meer dan 27 jaar penningmeester van de stichting die zich inzet voor de school voor kansarme doven in Sri Lanka. De school kon zich ontwikkelen van 6 kinderen in 1984 tot een volwaardig internaat met ongeveer 100 kinderen in de leeftijd van 4 tot 16 jaar. Hij werd hiervoor koninklijk onderscheiden.

In november werd Donald Trump gekozen tot president van de VS.

2016 VORSTENPAAR

2017 In maart 2017 overhandigde de Britse ambassadeur bij de EU een brief waarmee de scheidingsprocedure in gang werd gezet. Het Verenigd Koninkrijk marcheerde in een roes van persoonlijke ambities, partijpolitiek en grootheidswaan onverschrokken de chaos tegemoet.

2018 Verschijnen van boek Oldenzaal als spoorwegstad 1865-2018. Tien minuten doet de trein er tegenwoordig over om van Hengelo naar Oldenzaal te rijden. Ooit had Oldenzaal niet één, maar drie stations: aan de lijn van Hengelo naar Salzbergen (AS) in Duitsland, en aan de lokaalspoorlijnen naar Enschede (EO) en van Denekamp naar Gronau, die werd gebouwd door de Nederlandsch-Westfaalsche Stoomtram-Maatschappij (NWSM). Industriëlen stonden aan de bakermat van het spoor in Twente. Zij hadden baat bij goede verbindingen, voor het vervoer van grondstoffen en eindproducten. Bovendien maakten hun arbeiders gebruik van de trein. In de vroegste Twentse spoorannalen duiken dan ook de gebruikelijke namen op: Gelderman, Blijdenstein, Salomonson, Van Heek, Jannink, Stork. Cruciaal was het aannemen in 1878 door de Tweede Kamer van de zogenaamde ‘Locaalspoorweg’, die het makkelijker en vooral veel goedkoper maakte om een spoorlijn aan te leggen. Oldenzaal heeft er twee

van zijn drie spoorverbindingen aan te danken. Die bleven tot de jaren dertig in vol bedrijf en gingen toen met wat stuiptrekkingen ten onder.

2019 In Eindhoven wordt een temperatuur van 39,3°C gemeten, waarmee het Nederlands warmterecord uit 1944 na bijna 75 jaar werd verbroken.

In het kader van de Week tegen Ondernijning werd op zaterdag 2 november een groot drugslab aangetroffen, waarbij ook één aanhouding werd gedaan. Deze locatie in Oldenzaal werd gecontroleerd tijdens een al langer lopend integraal onderzoek, waarbij verschillende overheidspartners nauw samenwerken.

2020 De eerste twee weken van het jaar 2020 gingen voorbij zonder dat er een moord gepleegd werd in ons land. Nederland wond zich op over de ‘moorkop’ die vanwege racistische associatie werd omgedoopt tot ‘chocoladebol’, ‘roodkop’ of ‘slagroombol met allochtone achtergrond’.

Op 2 oktober nam ons lid Henk Hekman afscheid van de 100-jarige Geldermanstichting waarvan 25 jaar lid en 12 jaar voorzitter. Vele organisaties hebben van zijn financiële kennis gebruik mogen maken. Maar in een bijdrage in de regionale krant liet hij merken wat hij van de wereld

en Oldenzaal dacht. Hij ergerde zich bijvoorbeeld aan mensen die nooit kunnen leven volgens afspraken die gemaakt zijn. Ook sprak hij zich kritisch uit over de levendigheid van de binnenstad van Oldenzaal. Er wordt bijna alleen maar gekeken naar de Groote Markt en onvoldoende naar de rest.

Ons lid Matthijs Wanrooij markeerde zijn 80ste verjaardag met de uitgifte van een boek en de plaatsing van drie verloren gewaande glas-in-loodramen in huize Breckelenkamp. Het boek ‘de Glasarena’ handelt over de toekomst van de mens. Voor hem horen het restaureren van Huize Breckelenkamp en het werken in de wereld van de techniek bij elkaar. Geloof in de mogelijkheden van de techniek heeft hij van huis uit meegekregen. Het aanschouwen van de grote kathedralen in Frankrijk stemde hem optimistisch. Techniek, mits goed gebruikt, brengt ons verder en leidt ook tot schoonheid. De wereldkampioen schaken Max Euwe was hoogleraar en als zodanig sprak Euwe over de revolutionaire mogelijkheden van de computer. Matthijs heeft zijn colleges met grote gretigheid gevolgd. Ze hebben hem de ogen geopend. Reeds in 1967 is hij een bedrijf begonnen. In zijn tweede boek wil hij geen profeet maar eerder een rapporteur zijn die opschrijft wat we op dit moment moeten weten. Dat verdere afhankelijkheid van techniek gevaarlijke kanten heeft ontkent Matthijs Wanrooij niet. Maar zoals hij zegt, ‘we hebben geen andere keus’. We lopen vast in onze samenleving. De mens is steeds meer het slachtoffer

van zijn eigen beperkingen. Hij bedenkt uiteindelijk oplossingen die geen oplossing zijn. De enige stap die de mens uit zijn onvolkomenheid kan redden is de techniek. Kunstmatige intelligentie en robotisering stellen hem in staat zijn beperkingen te overwinnen en een nieuwe fase in de evolutie binnen te treden. Wat nu futuristisch klinkt is straks doodnormaal. De grootste dreiging daarbij is het misbruik van die kennis.

IMPACT CORONA

Als Goedheiligman werd er voor hem in 2020 in Oldenzaal geen intocht gehouden: „Helaas mag ik wel zeggen”, aldus de Oldenzaalse Sinterklaas Jan Lempsink. „Ik heb nu welgeteld één sinterklaasactiviteit in m’n agenda staan, die normaal vol staat met sinterklaas-zijn. Het is een raar gevoel. Je leeft ernaartoe, bouwt een bepaalde spanning op. Daar is nu geen sprake van, jammer.”

Cafés en restaurants gingen per decreet dicht, open en weer dicht. Ze probeerden een faillissement af te wenden met afhaalboxen. Bij het opendoen waaide de geur van uitzichtloosheid je tegemoet. Kinderen moesten thuisblijven van school. Kinderen behaalden hun zwemdiploma A zonder de toejuichingen van hun ouders, die niet plaats mochten nemen in de klamme en vochtige zwembaden. Studenten werden gedwongen tot colleges via schermen. De nertsenhouder, hij fokte voort. Voetbalpubliek kreeg collectief stadionverbod, concerten werden

afgeblazen. Theaters gesloten. Het land leefde van persconferentie naar persconferentie. Op 9 november ging er een zucht van verlichting door het land en de wereld bij de aankondiging dat een vaccin ontwikkeld was door farmaceut Pfizer dat voor 90% werkte. Beurskoersen vlogen omhoog. Een week later kwam een tweede bedrijf met een vaccin dat zelfs voor 95% effectief was.

2021 Meer dan 100 jaar geleden waren ze verdwenen, de eeuwenoude glas-in-loodramen uit de grote zaal van het Huis Breckelenkamp. Matthijs Wanrooy, de huidige bewoner en ons lid, vond ze bij toeval terug op de zolder van kasteel Twickel. Na een ingrijpende restauratie werden ze in februari teruggeplaatst. De ramen stammen uit de 17de eeuw. Everhard Bentinck kreeg ze cadeau nadat hij een groep adellijke juffers uit het klooster van Wietmarschen onderdak had geboden tegen plunderende Zweedse troepen in de Tachtigjarige oorlog. De ramen bevatten de wapens van al die adellijke geslachten en vertellen het verhaal van het huis. Tot het eind van de 19de eeuw zaten ze op hun plek. Het was de baron van Twickel die er vervolgens in slaagde de toenmalige bewoners over te halen om de ramen af te staan voor een tentoonstelling. Het huis was toen een bouwval. De ramen waren er slecht aan toe en hij wist wel iets beters. Door allerlei omstandigheden zijn de oorspronkelijke ramen toen op de zolder van Twickel terecht gekomen.

In honderden stukken. Niemand wist meer dat ze er lagen.

DE GEBRANDSCHILDERDE RAMEN VAN HET HUIS TE BRECKELINKAMP

In het jaar 1638, tijdens de Dertigjarige oorlog hielden de Zweden huis in de graafschap Bentheim. Onder andere Wietmarschen werd door hen geplunderd en gebrandschat en het klooster werd bedreigd. Nog net op tijd konden de abdisin en de stiftsjuffers ontkomen, ze vluchtten in het holst van de nacht naar het nabije Twente, waar Everhard Bentinck hun onderdak bood in het Huis te Breckelenkamp. Als dank schonken ze het Huis de bijzondere ramen. Bijzonder omdat het niet de gewone in die tijd als geschenk gebruikelijke bierruitjes waren, maar ware kunstwerken, gemaakt door een meester in de glaskunst. De kunstwerken zijn in de 18e en in de 19e eeuw in detail beschreven door ooggetuigen. Bijna tweeëneenhalve eeuw sierden de ramen de grote zaal, maar in 1882 kwam daar een einde aan. In dat jaar hield de Vereeniging tot Beoefening van Overijsselsch Regt en Geschiedenis de “Geschiedkundig-Overijsselsche Tentoonstelling”, naar aanleiding van haar vijftienvigjarig bestaan. Duizenden typisch Overijsselse voorwerpen werden door particulieren en instellingen ingebracht. Onder nummer 2603 vermeldde de catalogus: ‘Tien ramen geschilderd glas, afkomstig uit het kasteel Breckelenkamp onder Lage, anno 1638, waarop voorkomen de wapens van Alida van Twickelo, vrouw

Walburg van Munster, Anna Maria Grubbe en van het geslacht Bentinck'. Georg van Heeckeren van Twickel is de inbrenger. Hij had de ramen van de toenmalige bewoners, de weduwe Heloise Zegers en haar bejaarde moeder, verkregen in ruil voor 'Engelse' ramen. De wapenglazen moeten een vreemde indruk op de bezoekers hebben gemaakt. Ze waren, zoals veel later bleek, bij het uitnemen in stukken uiteengevallen en daarna door een glaszetter inderhaast, maar compleet verkeerd, weer in elkaar gezet. Na de tentoonstelling bleken ze verdwenen, waarna allerlei verhalen de ronde gingen doen. In 1911 schreef G.J. ter Kuile: 'Te kwader ure liet zij [Heloise] zich overreden de talrijke in lood gevatte gebrande ruitjes van de hand te doen en te vervangen door moderne. Tien ramen geschilderd glas uit het jaar 1638 met de wapens en de namen der vroegere jonkers en hunne eheliefsten, werden in 1882 door den gelukkigen bezitter ter opluistering gezonden naar de Tentoonstelling te Zwolle; maar helaas, in duizend stukken keerden zij terug!' Hoe Ter Kuile wist dat de ramen in duizend stukken waren gebroken is onbekend, maar zijn laatste mededeling klopt niet: de ramen zijn na de tentoonstelling niet teruggekeerd. Ondanks alle speculaties en enkele onderzoeken bleef het lot van de ramen een mysterie. Tot november 2017. Laat in die maand belde Rob Bloemendal, de nieuwe beheerder van Twickel, mij op en vroeg mij of ik direct kon komen. Het was al donker en behoorlijk koud, maar ik

was natuurlijk wel zeer nieuwsgierig. Een gebouw als Twickel is onder die omstandigheden weinig uitnodigend. We klommen naar de donkere vliering en daar stonden twee kisten. Al bijna 140 jaar, zoals later bleek. Toen Rob Bloemendal een van de kisten opende was onmiddellijk een scherf met een gedeelte van een tekst duidelijk zichtbaar: Anna van Twickel... (Anna van Twickelo, de 'o' was eraf). Ik wist dat de ramen gevonden waren. Alles was nog zoals het op de tentoonstelling te zien was, lukraak door een onwetende glaszetter in elkaar gezet. Het uitzoeken van de correcte samenstelling was een major project, waaraan in de periode december 2017 tot december 2020 meerdere deskundigen hebben meegewerkt. De herstelde ramen zijn een lust voor het oog en het vreemde is: nu al kunnen we ons de grote zaal nauwelijks voorstellen zonder de prachtige vormen en kleuren. Het lijkt wel of de ramen nooit zijn weggeweest. De grote zaal (Bloesemzaal) was al bijzonder met zijn 16e- en 17e-eeuwse interieurstukken. Maar nu lijkt hij helemaal af. Gerrie en ik willen alles graag laten zien, we wachten met smart op het einde van de coronabeperkingen. Matthijs Wanrooij, Breklenkamp, 23 februari 2021

Bij werkzaamheden aan de Deurningerstraat kwam een deel van de oude stadspoort /stadsmuur aan de oppervlakte. Archeologen spoedden zich naar de restanten in Oldenzaal en spraken van het Pompeï van Twente. Het kan verkeren.

Verenigd Koninkrijk verlaat de EU.

Strandstoel in Borne hakt vingerkootje van Ton eraf: 'Was blijkbaar niet om op te zitten' Een stoel is om op te zitten, maar niet iedere stoel is om op te zitten. Dat ondervond ons lid Ton ter Ellen. Toen hij zich in een promotioneel strandstoeltje bij een kledingwinkel in Borne liet zakken, klapte het ding in elkaar en verloor hij een vingerkootje. Aan het materiaal lag het niet, zo werd geconcludeerd na controle. De stoelen staan er nu gewoon weer.

Een streek die mooi is omdat het authentiek is. En dat moet vooral zo blijven, vinden Matthijs en Erik Wanrooij, vader en zoon, van landgoed Huis te Breckelenkamp, gelegen midden in de buurtschap. Want, zo vrezen ze, juist die authenticiteit staat op het spel, sinds de gemeente Dinkelland Breklenkamp en omgeving heeft aangewezen als een gebied met de status Lage Landschappelijke Waarde. Daardoor zijn er grootschalige ontwikkelingen mogelijk.

In 1920 begon de Geldermanstichting met een schenking van 100.000 guldens door H.P. Gelderman. In de laatste 25 jaar steunde Geldermanstichting met bijna een miljoen euro ongeveer 400 maatschappelijke initiatieven. Vrijdag 5 november mocht Henk Hekman voor de Geldermanstichting de Gouden Stadspenning in ontvangst nemen.

Ons lid Jan Weierink haalde met drie

andere Ootmarsummers de krant met hun plan om de toeristenstromen in Ootmarsum te kanaliseren.

De smaakmaker van vele carnavals-gala's vertrok op 97-jarige leeftijd naar de eeuwige jachtvelden. Hij had in het verleden zijn tekst voor zijn grafzerk al openbaar gemaakt. "Gait Bult, uitgeluld."

In november bezocht Nita de Jong - van Steenderen, 87 jaar, het huis waar ze tijdens de oorlog als jong meisje verbleef. Ze was door haar ouders uit het onveilige Rotterdam elders ondergebracht. Bedoeling was 8 weken, maar het werden twee jaar. Toenmalige bewoners van het huis aan de Wilhelminastraat waren Herman en Dorothea Kamerich. Ons lid Hans Dijkhuis, huidige bewoner, leidde Nita na bijna 80 jaar rond door het huis waar ze liefdevol opgevangen is.

2022 Ons lid Theo Brand hield in de Tubantia een vurig pleidooi voor het beschilderen van panden in de binnenstad. Hij had inspiratie opgedaan in de Franse stad Beziers waar het een zeer geslaagd experiment was geweest dat nu de aandacht trok van veel toeristen. Ons muzikale geweten, Helmuth Heijstek, hield een vurig pleidooi voor een Euregio-verbindingsconcert nl. de negende symfonie van Beethoven in de hal van ons stadhuis. Hiermee ondersteunde hij een initiatief van burgemeester Welman om van

stadhuis een echt huis van de stad te maken in samenwerking met de Euregio Noabers. Wat we niet voor mogelijk hadden gehouden anno 2022 dat een land een ander land militair binnenviel met desastreus bombardementen. De wereld maakte een pas op de plaats. Op 15 mei werd de Karmeliet Titus Brandsma heilig verklaard. In zijn leven heeft hij diverse keren Oldenzaal bezocht. Onder anderen in 1920 bij het oprichten van het Twents Carmellyceum in Oldenzaal, in samenwerking met de paters Carmelieten en G.H.P. Bloemen, de latere burgemeester van Oldenzaal. (zie Canon van Nederland). Er zullen beslist gezinnen in Oldenzaal zijn waar een opa of vader, oom de mis gediend heeft bij hem. Diverse plaatsen hebben een straat naar hem vernoemd, onder andere Oldenzaal,

Ootmarsum, Oss, Brunssum, Nijmegen en Rijswijk.

Ze zijn er nauwelijks, Twentenaren die een rol speelden in de geschiedenis van de Vereenigde Oostindische Compagnie (VOC). Maar het Jaarboek Twente 2023 brengt er twee: wereldreizigers Herman Hendriksz en Johan Nieuhoff. Christian Rijnberg en Matthijs Wanrooij volgden hun spoor. Een jongen uit Enschede in het 17de-eeuwse Batavia. Volkomen nieuw!"

De laatste NAM-woning zo karakteristiek voor Oldenzaal kwam in het nieuws. Helaas behoorde het niet tot Cultureel Erfgoed. Milieubewust was het niet gebouwd en aan duurzaamheidseisen voldeed het ook niet. Allemaal redenen voor Albertjan en Jeannette Peters om over te gaan tot rigoureuze herbouw van het pand.

MASTERPLAN 2019 BESTOND
UIT 3 FASES, TE WETEN:
- RENOVATIE VAN DE RECHTERVLEUGEL,
- NIEUWBOUW SERRE,
- HERINRICHTING TUIN.

1997 In dit jaar was de restauratie van

het gebouw een steeds terugkerend agendapunt in de bestuursvergadering. De totale kosten werden begroot op fl. 225.000. In december ontving de Stichting J.W. Racer huis 48.000 gulden van de gemeente Oldenzaal voor de restauratie van het oudste woonhuis van Oldenzaal. Het uit 1624 daterende pand was in 1995 in handen gekomen van de stichting die zich ten doel stelt het historisch erfgoed in een goede staat te behouden voor het nageslacht. De subsidie werd gebruikt voor een opknapbeurt van de entree van het gebouw. Verder werden alle kapotte dakpannen vervangen, het aangetaste metsel- en voegwerk daar waar nodig vernieuwd en de dorpels in goede staat gebracht. "Het bedrag was een zeer welkome bijdrage in een veelomvattend restauratieplan, waar enkele jaren terug een aanvang mee was gemaakt." aldus de heer W. Reef voorzitter van de stichting.

Van de Stichting DVR te Delft mocht de vereniging voor haar restauratie een bedrag van fl.15.000 ontvangen. DVR is een landelijke stichting die zich richt op behoud van monumentenzorg en natuurbehoud. Andere subsidiegevers hebben fl. 85.000 toegezegd.

2000 In dit jaar is de tuin aangepast. Oude bomen werden verwijderd en nieuwe werden geplant.

DICK BOOIJ ALS VOORZITTER GROOTE SOCIËTEIT EN WIM REEF ALS VOORZITTER STICHTING J.W. RACER HUIS

2001 Het Koetshuis is vanaf dit jaar als trouwlocatie van de gemeente aangemerkt. Een welkome uitbreiding

van trouwlocaties waar we graag aan meewerken.

2002 Een nieuwe lucht- verversings- installatie is aangebracht in het gebouw. De angst bij sommige leden dat het borrelglasje van tafel gezogen zou worden is niet bewaarheid. Het was ook niet nodig de zoom van de colbertjasjes te voorzien van loodkoord. Wel kwam van het bestuur een vingertje nl. dat de nieuwe installatie de rokers niet het recht gaf hun rookfrequentie en -intensiteit te verhogen.

2005 Begin dit jaar zijn elektravoor- zieningen aangepast en vernieuwd. Evenals een nieuwe vloer op de zolder. Ook is een beveiligings- en alarmsysteem aangebracht om inbraak zoveel mogelijk te voorkomen.

Uw huwelijk krijgt een extra dimensie als het wordt voltrokken in een van de oudste en fraaiste gebouwen van Oldenzaal.

Het Koetshuis is gelegen aan de historische Marktstraat tussen de mooie oude gevels van "de Groote Sociëteit" en museum "Het Palthehuis"

Het Koetshuis is enige jaren geleden geheel gerenoveerd.

Aan de unieke "trouwzaal" -met plaats voor plm. 75 personen- is zo weinig mogelijk gewijzigd waardoor het zijn karakteristieke sfeer behouden heeft.

Met speciale wensen ten aanzien van de verzorging van bruidspaar en gasten houden wij gaarne rekening en voor de muzikale omlijsting is een vleugel en een geluids- installatie aanwezig.

In de omgeving zijn voldoende (betaalde) parkeermogelijkheden.

In oktober startte het onderhoud aan de tuinen. Een grote opknapbeurt was nodig. De afgelopen 25 jaar was er geen onderhoud verricht. Het gevolg was een flinke wildgroei. De herinrichting van de tuin van het Racerhuis was feitelijk een eerste aanzet voor de beoogde realisering van de binnenstadstuinen. Het bestuur heeft zich daarbij laten adviseren door mevrouw van Voorst van Lynden die ook kasteel Twickel en huis Singraven van tuinadviezen voorzien heeft. Landschapsadviesbedrijf Welhuis nam het onderhoud voor zijn rekening. Samen met de Gemeente en het Palthehuis zijn de lelijke schuttingen aan de zijde van Paradijsstraat vervangen door een hekwerk, gemaakt door medewerkers van Top Craft. In de tuin bevond zich nog een oude grafzerk. Deze is overgedragen en geadopteerd door het Palthehuis en geplaatst naast het Koetshuis.

2006 In de leden- vergadering besloot men om vanuit de vereniging een bedrag van € 37.000 beschikbaar te

stellen voor restauratie en renovatie van het gebouw. Dat men hechtte aan een goed onderhouden gebouw en dat het wat mocht kosten leidde tot een bijna unanieme instemming met verhoging van de jaarlijkse bijdrage. Bijna, omdat een persoon de verhoging te weinig vond!!! Ook is een nieuwe voordeur geplaatst. Voorgenomen was restauratie maar de deur was zodanig aangetast dat dat niet meer mogelijk was. Maar historisch bewust als men is, is het oude deurbeslag gebruikt. Tot en met de kleine brievenbus toe. De deur kreeg bijna het karakter van een kluisdeur, maar hij moet dan ook weer jaren mee.

RESTAURATIE IN VOLLE GANG

2007 Op de rol voor restauratie staat:

- herstel oude situatie-voegwerk opnieuw
- verplaatsen leidingen
- overkapping fietsenstallingen sextant
- straat-en gangpad vernieuwen-
- tussen sextant en gebouw nieuweoverkapping-aanpassen zoldervloer (als compensatie van verlies van ruimte door weghalen 'duiventil')
- stukken voorgevel
- kozijnbetimmeringen verwijderen en nieuwe aanbrengen

2008 De dakkapel die in de jaren zestig is aangebracht wordt verwijderd. De rechtergevel van het pand stamt uit 1615 en is daarmee het oudste deel van het rijksmonument.

Ook de tekst boven de niendeur werd opgefrist. De tekst luidt: *Anno Domini 1617 Godt wil dit hvis bevrien vnd die inwoeners gebenedien. Want so*

Godt niet gift. Sin gvnst is al haer arbeit en waken umsunst.

VAKMANSCHAP IS MEESTERSCHAP BIJ
SCHILDERSBEDRIJF SCHOLTEN FRANKE

BERNARD LUTTIKHUIS IN DE TUIN

2009 Dit jaar zijn enkele onderhoudswerkzaamheden verricht met name aan de sextant waar omvangrijke houtrot gerepareerd moest worden. Ook is een nieuwe trap naar de opkamer geplaatst. Door het toegenomen zware vrachtverkeer vertonen de drie rijksmonumenten die gelegen zijn aan de Marktstraat muur- en gevelschade. De stichtingsbesturen van het Michgoriushuis, het Palthehuis en het J.W. Racerhuis hebben na jarenlang overleg met de Gemeente bereikt dat de Marktstraat vanaf 13.00 uur vrachtwagenvrij is. Ook nam de Gemeente de suggestie over om te komen tot herinrichting van de Marktstraat in het kader van het plan Oud Oldenzaal.

2015 Op 1 juli 2015 trad Bernard Luttikhuis naar voren als exploitant van het J.W. Racerhuis. Met groot enthousiasme begon hij aan zijn nieuwe taak.

In het dak van het Koetshuis werd de gevreesde boktor aangetroffen. In samenwerking met Monumentenwacht werd een proefreparatie uitgevoerd.

2017 Op 19 november heeft Jurgen van Voorst zijn bouwhistorisch onderzoek van het J.W. Racerhuis gepresenteerd. Hij heeft in het kader van zijn afstuderen aan de opleiding Bouwhistorie van de Hoogeschool Utrecht, daartoe het afgelopen jaar het Racerhuis diverse keren bezocht. Het onderzoek belicht vele nog niet bekende aspecten van het J.W. Racerhuis en bevestigt daarmee nogmaals de grote cultuurhistorische waarde. Een samenvatting van het verslag.

SAMENVATTING

Het Jan Willem Racerhuis is een geheel van twee eenlaagse aaneengebouwde panden met kap, gelegen aan een van de oudste straten van het historische centrum van Oldenzaal. Het bestaat uit een hoofdhuis en een

koetshuis en is gebouwd tijdens de Spaanse bezetting in de Tachtigjarige Oorlog. Boven de deurboog is 'anno 1617' te lezen. Ook is op het pand dendrochronologisch onderzoek uitgevoerd dat 1612 als kapdatum voor onderdelen in de achtergevel van het hoofdhuis opleverde. Het is in de kern een hallehuis (akkerburgerhuis) met hoogwandige eikenhouten vakwerkconstructie (opgevuld met handvormbaksteen) dat eind achttiende eeuw, tijdens de bewoning door de patriot, rechtsgeleerde en rechtshistoricus Jan Willem Racer, is verbouwd tot middenganghuis. De voorgevel is toen ingrijpend gewijzigd en rechts naast het pand is een brede aanbouw over de volle diepte toegevoegd, waarbij het dak is uitgebreid, waardoor de dakvlakken asymmetrisch liggen. De voorgevel is toen samengetrokken met die van het koetshuis. Het uitgebreide hoofdhuis heeft een voorgevel in neoclassicistische stijl gekregen. Het koetshuis behield zijn vakwerk aanzicht. Sinds 1898 zetelt de Groote Sociëteit met dienstwoning

voor kastelein in het pand. De dienstwoning is sinds enige jaren bij de sociëteit getrokken. Het complex heeft een L-vormige plattegrond. Het koetshuis met belangrijke inrijpoort en deurboog ligt met de nok evenwijdig aan de Marktstraat, het hoofdhuis staat hier vrijwel haaks op. Het pand is gelegen tussen andere belangrijke historische panden zoals het naastgelegen Palthehuis en het tegenovergelegen Michgoriushuis. Het terrein om het Racerhuis heen is beeldbepalend gelegen op de hoek van de Markt- en Paradijsstraat. Hier zijn een veelhoekige kegelhut met historische vakwerkschuur en dienstgebouwen gesitueerd. Aan de Marktstraat zijde is een tuin, die overgaat in het plantsoen langs de Paradijsstraat. Achter het Racerhuis is een binnentuin met twee terrassen. De binnentuin wordt aan de Palthehuiszijde afgesloten door een jaren'50 vleugel van het Palthehuis. De zuidoostelijke hoek van het terrein rond het Racerhuis is erg veranderd sinds de jaren 1920, maar bovenal sinds het plan uit de beginjaren '60 om de Paradijsstraat te verbreden en een nieuw gemeentehuis te bouwen. Begin jaren 1970 is de locatie van de kegelbaan gewijzigd en is de vakwerkschuur verplaatst, Zowel hoofdhuis als koesthuis zijn opgebouwd uit ankerbalkgebinten met muurplaten haaks op de balkrichting. Het boven de balk uitstekende gedeelte vormt samen met de muurplaten een borstwering. Korbeien tussen balk en staander zorgen voor een stijve driehoek. In het pand is nog één locatie (bij de trap) waar te

zien is dat dat korbeel een typisch 17de-eeuws kabelbandornament had. Deze ornamenten komen ook voor aan de achterzijde van het hoofdhuis dat nog een vakwerkconstructie laat zien. Deze zeer monumentale gevel heeft twee uitsparingen met geornamenteerde consoles en een topgevel met beplanking en hijsluiken met openingen voor duiven. Uit de bouwsporen (bouwnaden, loze gaten in de balken etc.) is op te maken dat de achtergevel er vroeger anders uitgezien moet hebben. Er zijn nu drie staanders, er waren er ooit vijf. De linkerzijgevel (aan de achterzijden) heeft vroeger regels en schoren gekend en in een later stadium meer vensters dan nu het geval is. Het pand is in de loop van de negentiende en twintigste eeuw een aantal keren verbouwd, waarbij de verbouwing van 1929 het meest in het oog springt. Er is toen een tussenverdieping met slaapkamers toegevoegd. De bijbehorende dakopbouw is in 2008 weer verwijderd, maar inwendig is nog het een en ander aanwezig. In de jaren 1990 is een bouwhistorische weinig van belang zijnde achteraanbouw toegevoegd als ingangsportaal van het koetshuis. Het complex heeft grote historische gelaagdheid en daarom een grote cultuurhistorische waarde. Het is sinds 1965 een wettelijk beschermd monument (Rijksmonument)

2019 In de extra Algemene Ledenvergadering werden de leden bijgepraat over de ontwikkelingen

van het Masterplan bouw serre. Ook werd het obligatieplan gepresenteerd. Daarvoor was 't bestuur in zee gegaan met Sponsorvisie BV, een bedrijf dat gespecialiseerd is in het opzetten van obligatieplannen. De vereniging kreeg de beschikking over een eigen website waar alle 'ins and outs' van het obligatieplan te vinden waren.

2021 De tegelzetter heeft het plaatsen van de waaltjes met 4 tegelzetters groots aangepakt. Een zeer nauwgezet werk, want de vloer moet wel vanaf bitterkamer tot uitgang serre geheel horizontaal gelegd worden. En wij kunnen u verzekeren dat ook deze waaltjes onderling sterk afwijken. Zodra ze gelegd zijn moet er ook nog gevoegd worden. Dat is wederom een spannend werk. Normaliter veegt men bij een tegelvloer het voegcement over de vloer en neemt deze daarna af. De tegelvloer wordt vervolgens gereinigd en klaar is Kees. Dat gaat bij het voegen van de waaltjes helaas niet lukken. Nu dient er zorgvuldig cement in de voegen te worden gegoten: zodanig dat de waaltjes schoon blijven. En dat voor ruim 100 m².

Het corona-virus spaarde de bouwers ook niet. Een van de werkers was besmet waardoor de maatregelen aangescherpt moesten worden en het werk enige dagen vertraging opliep.

Belderink heeft begin 2021 het schilderwerk in de rechtervleugel

afgerond. Het ziet er weer zeer gelikt uit, zoals we dat zeggen. Om het echt af te maken, moet nog wel een schoonmaakploeg er met stoffer en blik aan te pas komen.

In het zicht van de haven blijft pech ons achtervolgen. Op het moment dat de onderste stijlen van het raam in de biljartkamer werden doorgezaagd, ten behoeve van de deur, kwam de zaagsnede naar beneden. Weliswaar een enkele millimeter, maar toch. De druk op de stijlen bleek dermate groot dat de werkzaamheden moesten worden gestaakt. Goede raad bleek duur, want er moest nu een extra latei worden aangebracht boven het raam. Dus moest de voorman van Oude Moleman in allerijl het raam aan de binnenzijde in een 'stofkamer' plaatsen, zodat de biljartkamer nog

enigszins beschermd blijft tijdens de komende zaagpartij in het plafond en de muur. Gelukkig ging het allemaal goed komen en nog op tijd ook.

In de tweede week van februari werd een glasplaat op de onverwachtspuit geplaatst, zodat deze nu in volle glorie bewonderd kan worden. De financiering van de aanpassing van de put is bekostigd door verkoop van waaltjes aan de leden. Tevens heeft de bouwtechnische oplevering plaatsgevonden met aansluitend de oplevering van de technische installaties.

Begin maart werd begonnen met de aanleg van het terras en de tuin. De oplevering van dit laatste onderdeel was rond 25 maart. Het grasveld was eind april begaanbaar. Daarmee kwam

dan echt een einde aan het gehele bouwproject.

Donderdag 6 mei is de definitieve oplevering afgerond. Met de betrokken partijen zijn alle bouwactiviteiten nogmaals nagelopen en beoordeeld. Na het opmaken van het protocol is daarmee een einde gekomen aan Masterplan 2019. Alle partijen kwamen tot de conclusie dat het een zeer bijzonder project is geweest dat in uitstekende harmonie is uitgevoerd. Bovenstaande foto's bevestigen de hernieuwde schoonheid van het J.W. Racerhuis.

Een woord van dank is hier op zijn plaats voor Keizers Installatietechniek vanwege werkzaamheden die zij tussen door hebben uitgevoerd.

HOOFDSTUK 4

HOMMAGE AAN RACER

HANS KRAKERS EN HANS SCHLICHTER MET DE BOZZETTO, OFTEWEL HET PROEFMODEL VAN HET BEELD VAN JAN WILLEM RACER

COMMISSARIS VAN DE KONINGIN ANK BIJLEVELD ONTHULT HET BEELD VAN JAN WILLEM RACER. LINKS HANS KRAKERS EN HANS SCHLICHTER

In een bestuursvergadering van 2006 werd het idee geopperd een standbeeld voor J.W. Racer te realiseren. Uiteindelijk waren de gedachten zodanig gerijpt dat in 2009 een commissie “Standbeeld J.W. Racer” in het leven geroepen werd. Deze bestond uit de volgende personen: Hans Schlichter, Hans Krakers, Paul Deursen, Helmuth Heijstek en Jan Mistrate Haarhuis.

BIOGRAFIE RACER

Jan Willem Racer werd geboren op 1 juli 1736 in Delden. Zijn vader was Georg Frederik Racer, die lange tijd conrector was aan de Latijnse school in Lingen (DI). Daarna werd hij beroepen tot predikant in Delden. Dominee Racer kreeg na 22 jaar geestelijk leidsman in Delden te zijn geweest onenigheid met de leden van zijn gemeente. Hij vertrok in 1744 naar St. Croix in West-Indië. Zijn vrouw was overleden vóór 1742. Zijn drie kinderen liet hij achter bij hun grootmoeder. Jan Willem was toen 8 jaar. In 1748 werd Jan Willem Racer student aan de Latijnse School in Oldenzaal. Hij maakte goede vorderingen en werd in 1752 student in Groningen aan de rechtenfaculteit. Op 3 mei 1758 promoveerde hij en 2 maand later werd hij door de Staten van Overijssel beëdigd als advocaat. Hij werd eerst rentmeester van het landgoed Twickel bij Delden, vervolgens werkte hij 3 jaar in Coevorden. Daar leerde hij zijn vrouw Anna Jacoba Wilhelmina Werndly kennen. In 1763 ging hij met zijn gezin in Ootmarsum wonen. 5 jaar later vestigde hij zich als advocaat in

Oldenzaal. Hij betrok het woonhuis aan de (huidige) Marktstraat 15, thans bekend als het J.W. Racerhuis, zetel van De Groote Sociëteit. Hij bouwde een grote praktijk op.

De patriotten

Het patriottisme was een typisch 18de-eeuwse politieke stroming, gebaseerd op de idealen van de Verlichting, het geloof in de redelijkheid van de mens en vooruitgang van de maatschappij door ontwikkeling van het verstand. De Nederlandse patriottenbeweging was de eerste en enige grote Europese democratische massabeweging voorafgaand aan de Franse revolutie in 1789. Ook J.W. Racer interesseerde zich als verlichte geest voor de politieke zaak: de strijd tussen de gevestigde oligarchie van de regenten en de Oranjegezinden versus de moderne democratische opvattingen van de patriotten. Racer zette zich in voor meer bestuurlijke macht van de stad Oldenzaal en de andere kleine steden in Twente. Hij verdiepte zich ook in de rechten van burgers en boeren. Hij vond in Joan Derk van der Capellen een geestverwant.

Van der Capellen tot den Pol

Joan Derk Baron van der Capellen tot den Pol (1741-1784) was een Gelderse edelman die lid was van de Ridderschap van Overijssel. Daarin zaten edelen die als afgevaardigden van Twente en Salland en Vollenhove het platteland vertegenwoordigden. De steden lieten zich vertegenwoordigen door regenten uit Deventer, Kampen en

Zwolle. Samen vormden zij de Staten van Overijssel. Naast buitenlandse politieke belangstelling, zoals de erkenning van de Verenigde Staten van Amerika, maakte Van der Capellen zich druk over de feodale toestanden in Overijssel. Hij pleitte voor afschaffing van de zogenoemde drostendiensten.

Kiesrecht, drostendiensten en jachtrecht

In 1783 werd Racer het burgerschap van de stad Oldenzaal verleend wegens zijn grote verdiensten. Hij regelde op democratische wijze de verkiezing tot lid van het stadsbestuur. Behalve gereformeerden kregen ook katholieken, doopsgezinden en lutheranen actief stemrecht! Men diende wel enig vermogen te hebben, gelijk aan 200 dukaten. In die tijd vroeg Van der Capellen aan Racer of het waar was dat elk Twents huisgezin verplicht was drostendiensten te verrichten. Drostendiensten stamden uit de Middeleeuwen en verplichtten de boeren om tweemaal per jaar, "eens bij hooy en eens bij gras" hand- en spandiensten te verlenen aan de Drost. Racer verzamelde gegevens over ernstig misbruik van deze diensten. Ook ontdekte hij bij zijn speurtocht in de archieven dat deze diensten 150 jaar geleden al formeel waren afgeschaft. Dankzij Racers betrokkenheid bij de publieke zaak ontstond bij boeren en burgers politiek bewustzijn. In 1780 eiste de burgerij van Oldenzaal het jachtrecht terug waarover men in het verleden beschikte. De inspanning van Van der Capellen en Racer leidde tot

afschaffing van de drostendiensten in 1785. Het herstel van het jachtrecht verliep moeizamer. In 1786 werd Racer burgemeester van Oldenzaal, naast drie collega's die hem niet welgezind waren.

Een man van die bekwaamheid en vaderlandsliefde

Velen bestempelden Racer tot een democraat. Racer heeft met succes gevochten voor de rechten van de Twentse boeren en burgers. Hij heeft belangrijk historisch onderzoek verricht en veel publicaties nagelaten.

Ieder rechtgeaard Sociëteitslid is zich ervan bewust dat wanneer hij het J.W. Racerhuis betreedt hij het voorrecht geniet om zich verbonden te voelen met zijn vroegere bewoner en naamgever de beroemde Jan Willem Racer. Deze 18de eeuwse Oldenzaals rechtsgeleerde, advocaat en patriot heeft niet alleen geijverd voor het afschaffen van de gehate drostendiensten in Twente en Overijssel, maar ook heeft hij meegeschreven aan de grondwet van de Bataafse republiek die als het ware de grondslag vormt voor onze huidige parlementaire democratie. Ook is Racer van bijzondere betekenis geweest als auteur van de uit acht delen bestaande historische publicatie “van Overijsselse Gedenkstukken”, nog steeds een belangrijk naslagwerk voor juristen en geschiedschrijvers. En dan te bedenken dat hij al deze manuscripten heeft geschreven in ‘de opkamer’. Om deze belangrijke Oldenzaler te eren en een beetje uit de vergetelheid te halen voor

huidige en toekomstige generaties Twentenaren heeft de Stichting J.W. Racer huis een commissie benoemd om mogelijk een bronzen standbeeld van Racer te realiseren.

2006 J.W. Racer is opgenomen in de Canon van Oldenzaal. Hij is immers van groot belang geweest voor Oldenzaal. Hij was een kind van de Franse revolutie.

2008 Ook in de Twentse Canon heeft J. W. Racer een plaats gekregen. Een canon is niet bedoeld om het regionale sentiment op te kloppen of Twentse identiteit te versterken. Van een canon kun je leren dat geschiedenis bij onze voordeur begint.

2010 In februari ging de werkgroep aan de slag om de realisatie van een beeld voor Racer te organiseren. De bedoeling is dat gewerkt zal worden aan een driedimensionaal beeld. Via Gerard Fliehe Boesschoten is de naam van Eric Claus als beeldhouwer genoemd. Claus is een vertegenwoordiger van de hedendaagse klassieke beeldhouwkunst en voormalig hoogleraar aan de Rijksacademie Amsterdam. Vanaf begin jaren 1960 wordt zijn werk op veel plaatsen in Nederland in de openbare ruimte geïnstalleerd. Terugkerend motief zijn de figuren uit de commedia dell’arte, zoals

de Luitspeler (1981) in Hoogezand. Hij maakte daarnaast onder andere het herinneringsmonument voor Willem Drees (1988) in Den Haag en het beeld Denken, kijken en doen voor het hoofdkantoor van de Rabobank (1990) in Utrecht. Dat Claus de opdracht kreeg had alles te maken met het beeld dat hij maakte in opdracht van de gemeente Zwolle nl. een beeld voor Joan Derk van der Cappellen. Hij ontving de opdracht hiervoor in oktober 2009.

Een eerste inventarisatie van mogelijke sponsors werd aangelegd. De volgende fondsen zijn aangeschreven:

- Rabobank coöperatiefonds
- VSB-fonds
- Prins Bernhard cultuurfonds
- Geldermanstichting
- Cultuurfonds VNG

In maart kwam de brochure, opgesteld door Jan Mistrate Haarhuis, gereed waarin een beschrijving van Racer is opgenomen en dat als pr-materiaal gebruikt wordt bij de mogelijke sponsors. Halverwege het jaar bracht de werkgroep een bezoek aan Eric Claus en zijn atelier om uit de drie ontwerpen een keuze te maken. Het was aangenaam te horen wat de overwegingen waren voor Eric Claus om deze te maken. Uiteindelijk viel de keus unaniem op het beeld zoals het er nu staat.

In de loop van de zomer is een lezing gehouden voor sociëteitsleden waarin de persoon van Jan Willem Racer uitvoerig besproken werd.

Deze inleiding vond plaats in juli en is verzorgd door drs. Gerhard Fliehe Boesschoten, voormalig consulent van de Stichting Kunst en Cultuur Overijssel en in het kader van dit project was hij tevens adviseur van de Racerstichting. Na afloop bood de voorzitter van Stichting J.W. Racer Huis, Hans Schlichter, de voorzitter van Sociëteit Jan Prick en wethouder

KEUZE BEELD.
V.L.N.R. HELMUTH
HEIJSTEK,
GERARD FLIEHE
BOESSCHOTEN
EN HANS
SCHLICHTER

KEUZE BEELD. V.L.N.R. HELMUTH HEIJSTEK,
ERIC CLAUS EN HANS KRAKERS

JAN WILLEM RACER

Trees Vloothuis het eerste exemplaar aan van het boekwerk Jan Willem Racer 1736 - 1816, advocaat en patriot. Bovendien stond een miniatuur in brons van het te vervaardigen beeld van Jan Willem Racer opgesteld. Het beeld wordt vervaardigd door Eric Claus.

Tevens werd het boekje uitgereikt aan de leden van de vereniging.

De volgende instanties:

- Gemeente Oldenzaal
- Stedelijk museum Zwolle
- Koninklijke Bibliotheek
- Rijksmuseum Twente
- van Deinse stichting
- Historisch centrum Overijssel
- Palthehuis

- Carmellyceum (3x, voor elke locatie)
  - Bibliotheek Oldenzaal
  - Families Racer Palthe en van Wulfften Palthe
- ontvingen eveneens de brochure.

In november zegde de gemeente Oldenzaal haar medewerking aan de plaats van het beeld toe en is definitief bepaald waar het J.W. Racerbeeld geplaatst wordt, in het plantsoen op de hoek van de Marktstraat/ Paradijsstraat. De gemeente is van mening dat het standbeeld een belangrijke aanwinst zal zijn voor de stad Oldenzaal en zal bijdragen aan het historisch bewustzijn van haar burgers.

Aan de keuze van de plaats ging de

nodige commotie vooraf. Een eerder plan was om het beeld te plaatsen op de plaats waar het hertje staat (het origineel staat in Delden). Dat was een brug te ver, dat kon niet aldus de maakster van het beeld 'de Reebok', Antoinette Ruiter. Ze was van mening dat je van een eenmaal geplaatst kunstwerk af moet blijven. Dit hertje mocht niet wijken voor het beeld van Racer. Maar de beeldhouwer Eric Claus nam voordat hij aan het beeld begon eerst de plaats in ogenschouw waar het beeld zou kunnen komen. Uiteindelijk werd besloten op zijn instigatie de plaats te kiezen waar het nu staat, hoek Markstraat - Paradijsstraat. De vrede was weergekeerd en het hertje kon de

Markstraat in blijven kijken, Antoinette kon rustig gaan slapen en Racer kreeg een waardige plaats. In Oldenzaal is naast het J.W. Racerhuis alleen een klein straatje in Zuid-Berghuizen naar Jan Willem Racer vernoemd. Eveneens kennen de steden Delden en Enschede een straat die naar J.W. Racer vernoemd is. Het plaatsen van het beeld ging ook niet zonder slag of stoot. Op de dag van de plaatsing van het beeld was de werkgroep voltallig aanwezig. Trots zagen zij de komst van het beeld. Het beeld werd op een gegeven moment geplaatst met het gezicht naar de Paradijsstraat. Was dat wel de bedoeling, Racer zou toch naar het Racerhuis kijken. Hans Krakers trok de stoute schoenen aan en suggereerde dat het beeld waarschijnlijk de verkeerde kant uit keek. Eric Claus, de beeldhouwer was helder, "als het beeld andersom moet dan neem ik hem van de sokkel en laad hem op en ga terug naar mijn atelier". Na enig heen en weer gepraat bleef het beeld staan zoals de maker het zich voorgesteld had. Eind goed al goed.

Ten behoeve van sponsors die een substantiële financiële bijdrage leverden zijn een twaalfstal beeldjes van Racer gemaakt om uit te reiken.

Aan het eind van het jaar waren toezeggingen van totaal € 42.550, gedaan door de volgende instanties/ personen.

Boeskoolfonds	€ 2.500
Roelvinkfonds	€ 7.500
Lions	€ 3.500
Holsbrink	€ 2.500

Jahema (van der Sijs)	€ 2.500
Gemeente Oldenzaal	€ 2.500
Jordaan van Heek	€ 2.500
Edwina van Heekstichting	€ 1.500
Van der Hel	€ 2.500
Kienhuis Hoving	€ 2.500
Damste	€ 2.500
Onland	€ 2.500
Vereeniging Groote Sociëteit	€ 2.500
Geldermanstichting	€ 5.000

2011 Van 9 mei tot 15 juni was in de bibliotheek een tentoonstelling over leven en werk van Racer te bezichtigen. Een initiatief van de Stichting J.W. Racer Huis, in samenwerking met het Stadsarchief Oldenzaal, Museum Het Palthehuis en de Bibliotheek. Voor leerlingen is een lesbrief opgesteld die gebruikt kon worden na een bezoek aan de tentoonstelling. Alle scholen ontvingen een uitnodiging daarvoor. De onthullingsceremonie vond plaats op 29 april. De Commissaris van de Koningin in de provincie Overijssel, mevrouw drs. A.Th.B. Bijleveld-Schouten verrichtte de onthulling. Ongeveer 150 genodigden hadden plaats genomen in de hal van het stadhuis. Voorzitter van de commissie J.W. Racerbeeld, Hans Krakers opende de bijeenkomst als ceremoniemeester. Aansluitend sprak de voorzitter van Stichting JWR, Hans Schlichter, een welkomstwoord tot de genodigden, in het bijzonder de commissaris van de koningin mevrouw Ank Bijleveld, burgemeester Frans Backhuijs, beeldend kunstenaar Eric Claus en

adviseur Gerard Fliehe Boesschoten. Hij spreekt een woord van dank uit aan de sponsors en verhaalt over de geschiedenis van de stichting JWR en de Groote Sociëteit. Vervolgens schetst hij de ontstaansgeschiedenis van het beeld en bedankt in deze Hans Krakers voor zijn inzet. Daarna geeft Gerard Fliehe Boesschoten een schets van de periode van Jan Willem Racer en de patriotten. Hierna kreeg mevrouw Ank Bijleveld het woord. Zij legde een relatie naar de onrust in de rest van de wereld waar mensen strijden voor hun democratische rechten. Waar het voor ons als vanzelfsprekend lijkt, is het belangrijk regelmatig stil te staan bij onze democratische vrijheden. Democratie is niet vanzelfsprekend. Vervolgens sprak de burgemeester zijn waardering uit voor het initiatief om Jan Willem Racer op een voetstuk te plaatsen en dat we democratie blijvend moeten ontwikkelen. De burgemeester stelt voor dat de Stichting J.W. Racer een prijs in het leven roept voor nieuwe initiatieven. Na deze sprekers volgde een muzikaal intermezzo. Een aantal spelers van Sint Joseph Harmonie, gekleed in 18e -eeuwse kostuums met pruik, een fluitist gevolgd door een tamboer en vier hoornblazers namen bezit van het podium. Gelijktijdig namen de leden van het sociëteitskoor hun plaatsen in op de trap van het stadhuishal. Onder leiding van dirigent Ton Agterbos zong men achtereenvolgens, 'Grünet die Hoffnung', 'een hommage aan J.W. Racer', de 'Patriotjes'. Een tiental jachthoornblazers lieten van zich horen vanaf de eerst verdieping

alvorens Jan Willem Racer, een rol uitstekend vertolkt door Einar van Roon met vrouwe Europa, altzangeres Margareth Beunders, de stadhuishal-trap afdaalden. Vervolgens zette de alt het eerste couplet van het Europese Volkslied, tweede couplet door solisten en koor en laatste couplet door allen inclusief de aanwezigen. Hierna hield Jan Willem Racer een vlammend betoog over democratie, waarna hij de tambour-maître verzocht voor te gaan naar de plaats van het beeld. Om 15.55 uur werd het beeld door mevrouw Bijleveld onthuld, gevolgd door een toepasselijk lied van het koor begeleid door de muzikanten, ‘Voor Jan Willem Racer staat hier voortaan een beeld’. Na afloop kwamen de genodigden bij elkaar in de tuin van de Groote Sociëteit om te toosten op de realisatie en geslaagde onthulling van het beeld.

Vanuit juridische wereld was er aandacht voor de onthulling van het beeld op 29 april 2011 en wel vanuit juristen-blad Mr.

Mr. bericht over actuele zaken in de juridische wereld en belicht en becommentarieert deze vanuit een onafhankelijke positie. Mr. richt zich op alle in Nederland actieve juristen en rechtenstudenten. De redactie van Mr. wist J.W. Racer te verleiden tot een interview ook al was het twee eeuwen na zijn dood. Mr. van de week is mr. Jan Willem Racer (1736 – 1816). Vrijdag 29 april zal de commissaris van de koningin in Overijssel een standbeeld van hem onthullen. Mr. Racer was bovenal

advocaat, maar ook voor korte periode burgemeester in Oldenzaal. Ghost-speaker voor Racer is mr. Ale Holsbrink, advocaat bij Damsté Advocaten en groot bewonderaar van mr. Jan Willem Racer.

INTERVIEW

Excuses voor de verstoring van uw eeuwige rust, maar wie was u precies?

Na mijn studie in Groningen ben ik het grootste deel van mijn leven advocaat in Oldenzaal geweest.

Waarom bent u bekend geworden?

Nou ja bekend, bekend, wat is bekend. Ik verwierf enige vermaardheid toen het Oldenzaalse stadsbestuur aan mij de vraag voorlegde aan wie het recht op de jacht toekwam. Behoorde het recht op de jacht aan iedereen toe, dus ook aan arme burgers en boeren, of behoorde het recht op de jacht uitsluitend toe aan de adel? In een beroemd geworden boek zette ik uiteen dat naar mijn oordeel het recht op de jacht aan iedereen toebehoorde. Deze roem werd nog groter toen ik met succes de afschaffing van de zogenaamde Drostendiensten in Twente wist te bewerkstelligen. De Drostendiensten hielden in dat elke boer verplicht was enkele dagen per jaar met zijn paard en wagen gratis en voor niets voor de adel te werken. Op grond van oeroude archiefstukken wist ik aan te tonen dat de adel volstrekt ten onrechte de boeren deze verplichting oplegde.

Hoe bent u bekend gebleven?

Op mijn woonhuis in Oldenzaal

waar ik ook mijn kantoor had, is een herdenkingsplaquette aangebracht. Verschillende straatnamen in Twentse steden zijn naar mij vernoemd. Mijn voormalig woonhuis is nu eigendom van een stichting die mijn naam draagt: de Stichting Jan Willem Racer Huis. Naast mijn woonhuis komt het standbeeld te staan.

Waarom kunnen we u met recht een rasadvocaat noemen?

Ik trad op voor “Jannen met de pet”, arme boeren en burgers, maar ook voor belangrijke adellijke families, zoals de Graven van Rechteren-Limpurg in Almelo. Zo’n 200 jaar geleden werd niet begrepen dat een advocaat zoals ik niet alleen de armen maar ook de rijken terzijde stond. Dat heeft mij in problemen gebracht. Na een vergadering in Almelo werd ik zo’n 200 jaar geleden met stenen bekogeld en kon ik net het vege lijf redden. In een felle polemiek die daarna plaatsvond heb ik mij krachtig geweerd en geschreven “dat ik meen de vrijheid te hebben om aan wie mij raadplegen, zonder onderscheid naar rang of staat, naar bevinding te bedienen”. Ik was dus een onafhankelijke geest die juridisch tot het uiterste ging om de belangen van mijn cliënten, wie dat ook waren, te behartigen.

Graag spreken we ook even met uw ghost-speaker, mr. Ale Holsbrink. Waarom is het een terechte zaak dat dit standbeeld, ontworpen door professor Claus, er komt?

Jan Willem Racer wist als een van de weinigen in zijn tijd de juridische vertaalslag te maken van

de maatschappelijke ontwikkeling dat alle mensen gelijk zijn. Dat is bijzonder en daarmee vind ik ook dat hij een voorbeeld is geweest voor de advocaten van vandaag: advocaten moeten zich blijven inzetten voor de rechten van mensen die in de knel zitten, op welke wijze dan ook.

Wie hebben het standbeeld bekostigd?

Dat zijn de kopers van het model standbeeld. Er zijn een tiental beeldjes gegoten, die vrijwel allemaal verkocht zijn aan Twentse advocaten en advocatenkantoren.

Hoe kunnen we meer over mr. Jan Willem Racer lezen?

Op internet is het nodige over hem te vinden. Ook figureert hij in het boek van Hella Haasse “Het geheim van Appeltern”. In het boek “Erflaters van onze beschaving” van Jan en Annie Romein wordt mr. Jan Willem Racer ook genoemd bij de beschrijving van het leven van Joan Derk van der Cappellen.

2014 Na de onthulling bleek dat er nog een deel van het gesponsorde geld over was en daarvoor werd een bestemming gezocht. Het idee werd geopperd een prijs in het leven te roepen. Al snel werd een jury in het leven geroepen om vorm te geven aan de J.W. Racerprijs. Leden waren: • Prof.mr J.S.L.A.W.B Roes, hoogleraar te Nijmegen, voorzitter • Mr. R.F.A. Rorink, advocaat te Hardenberg

- De heer J.B.H. Krakers, initiatiefnemer en oud-voorzitter Stichting J.W. Racer Huis te Oldenzaal
- Mr. drs. P.B. Riteco, notaris te Oldenzaal, secretaris.

De jury stelde een document op waarin aangegeven was wie ervoor in aanmerking kon komen. Genomineerd als laureaten kunnen worden zij die: • zich verdienstelijk maken of hebben gemaakt op die gebieden waarop Jan Willem Racer zich in zijn tijd verdienstelijk heeft gemaakt, d.w.z.: • op juridisch gebied (Racer was advocaat); • op rechtshistorisch gebied (Racer was rechtshistoricus); • op maatschappelijk en/of politiek-bestuurlijk gebied (Racer was burgemeester van Oldenzaal en Twents patriot) en -eventueel- • op (meer algemeen) historisch of bijv. archeologisch gebied; • bij voorkeur, maar niet per se, zich verdienstelijk hebben gemaakt d.m.v. een waardevolle (vernieuwend, wetenschappelijke verantwoorde) publicatie, bij voorkeur een monografie, maar eventueel ook een (baanbrekend) artikel in een gerenommeerd tijdschrift of jaarboek, een publicatie die recent, d.w.z. niet langer dan twee jaar geleden in druk is verschenen; • de prijs niet eerder hebben gekregen.

Het is de bedoeling dat de prijs om de twee jaar uitgereikt wordt, te beginnen met het jaar 2016 en de plaats van uitreiking is Oldenzaal.

2016 Bij gelegenheid van de eerste uitreiking van de J.W. Racerprijs is in het Palthehuis een tentoonstelling over Racer ingericht. Leerlingen van het Carmellyceum grepen de mogelijkheid aan in het kader van hun vak Culturele en Kunstzinnige Vorming. Met voortvarendheid en begeleiding van Ruud Olde Dubbelink, conservator, hebben ze zich uitstekend van hun taak gekweten. De opening was op vrijdag 23 september en hiervoor waren naast de leden van de sociëteit ook nazaten van Racer uitgenodigd, de families Racer Palthe en van Wulfften Palthe. Ook hier was het sociëteitskoor weer present met liederen als Come follow (canon), Grünet die Hoffnung, het Jäger-Chor uit der Freischutz en het Twents volkslied. Ter gelegenheid van deze uitreiking schreef de toenmalige stadsdichter Gert Toirkens een toepasselijk gedicht.

Jan Willem Racer

Verzonken in vergetelheid,
verdwenen in stille
donkere archieven.

Verschraalde geschriften,
brieven verrimpeld
als bladeren waar de wind
des tijds mee speelt.

Toch hult nog steeds de zon
zijn vergeelde pleidooien
in gouden licht.

*Hij leerde mensen
niet meer te buigen,
de rug te rechten,
te vechten voor
een eigen stem.*

*Pleiter,
leider,
strijder.*

*Hier staat hij nu,
Jan Willem Racer
fier rechtop,
heldere blik,
de vinger wijzend
naar gerechtigheid.*

1E UITREIKING PRIJS

Zoals reeds geopperd was bij de onthulling heeft men zich gebogen over de suggestie van burgemeester Backhuijs. Matthijs Wanrooij was de eerste gelauwerde. Hij kocht in 1991 na een succesvolle carrière in de IT-wereld huize Breckelenkamp in Lattrop. Hier vond hij zijn tweede levenswerk. De sterk verwaarloosde havezate met wortels in de Middeleeuwen werd door hem en zijn vrouw in oude staat hersteld. De Breckelenkamp is een Lattrops pareltje. Maar het restaureren en conserveren gaat nog steeds door. Verder schreef Matthijs Wanrooij, samen met Henk Kamp, in 2010 de geschiedenis van het huis en in 2012 ontsloot hij digitaal het huisarchief, sindsdien door eenieder online raadpleegbaar. Daarnaast biedt Huis te Breckelenkamp ook onderdak aan een voor Twente unieke bibliotheek, in essentie reeds gesticht door Matthijs' overgrootvader. Ongeveer een derde

van het boekenbestand bestaat uit werken met betrekking tot Overijssels recht en geschiedenis. We vinden er de complete werken van Melchiot Win off ((o.a. 'Lantrecht der Twenthe declareert' (Het landrecht van Twente uitgelegd)). , Gerhard Dumbar en Jan Willem Racer, en van dit alles nota bene steeds de eerste druk. Een unieke collectie, misschien wel van dezelfde betekenis en importantie als de redding van het Huis te Breckelenkamp zelf. Daarnaast biedt De Breckelenkamp met regelmaat niet alleen onderdak aan allerlei culturele manifestaties zoals huisconcerten, maar ook aan de Twentse Historische Salon. Samen met de bewoners van Herinckhave, Weleveld en Almelo biedt de familie Wanrooij in haar huis gastvrij onderdak aan de Twentse Historische Salon, die door Matthijs overigens mede werd opgericht. Een belangrijk argument om de prijs toe te kennen was een uitgebreid en vernieuwend historisch artikel over Racer met de titel "Jan Willem Racer en zijn relatie met Joan Derk van der Cappellen tot den Poll". Dit alles overziend voldeed Matthijs Wanrooij volgens de jury ruimschoots aan de criteria om in aanmerking te komen voor de prijs. Mevrouw Bijleveld, commissaris van de koning, reikte de prijs uit. Ze sprak haar waardering uit voor de werkzaamheden van de stichting J.W. Racer Huis en de Vereniging de Grootte Sociëteit om het verleden levend te houden door middel van deze prijs. "Geschiedenis wordt in deze tijd lang niet door iedereen op waarde geschat. We moeten in

het hier en nu leven, is het devies, en vooral niet achteromkijken. Toch is het juist in deze roerige tijden van eminent belang om onze geschiedenis te kennen. Juist door het verleden te kennen en erkennen, kunnen we voorkomen dat zwarte bladzijden uit de geschiedenis herhaald worden. Alleen door het verleden goed te beschouwen, krijgen we een antenne waarmee we de waarschuwingssignalen kunnen herkennen die vaak voorafgingen aan de grootste catastrofes uit de historie. De winnaar van deze eerste J.W. Racerprijs is zich terdege bewust dat wij, ook hier in Overijssel schatplichtig zijn aan ons rijke verleden. Matthijs laat een erfenis na van onschatbare waarde, voor generaties Overijsselaars die nog komen en bereid zijn lessen te leren uit het verleden", aldus mevrouw Bijleveld. Na afloop volgde een borrel in de met zon overgoten tuin van de Sociëteit.

2019 2e uitreiking van de Racerprijs aan John van Zuidam. De uitreiking werd voorafgegaan door diverse toespraken en omlijst met optredens van het Sociëteitskoor en zang en vioolmuziek van Anuschka en Maria Pedano, begeleid door pianist Alexandro. Van Zuidam is de tweede winnaar van deze prijs, in 2016 was Matthijs Wanrooij de eerste winnaar. De prijs bestaat uit een bronzen replica op schaal van het Racer-standbeeld. Zijn in 2018 verschenen baanbrekende studie "Oale grond, geschiedenis van

RACERPRIJS HENK LEERKOTTE, JAN RACER PALTHE EN JAN VERHAAG

SOCIËTEITSKOOR

ONTVANGST GENODIGDEN. V.L.N.R. NOOR KRAKERS, GERTIE BENERINK, ELLY MISTRATE HAARHUIS EN SINY LOHUIS

COMMISSARIS VAN DE KONING, MEVROUW A. BIJLEVELD -SCHOUTEN

1E UITREIKING RACERPRIJS WINNAAR MATTHIJS WANROOIJ

2E UITREIKING VAN DE RACERPRIJS AAN JOHN VAN ZUIDAM

het Twentse Landschap" was mede aanleiding John Zuidam de prijs toe te kennen. De prijs werd uitgereikt door de commissaris van de koning de heer A.P. Heidema. De volgende editie zal in 2022 zijn. Dan is het 125 jarig bestaan van de Vereniging De Groote Sociëteit. Vanaf dat moment wordt de uitreiking gekoppeld aan elk volgend lustrumjaar.

Drs. John van Zuidam is sociaal-geograaf en historicus van studie en professie. Hij heeft zich in de afgelopen jaren gestort op de geschiedenis van het Twentse landschap. Zo speelt hij sinds 2012 een belangrijke rol in de toen begonnen initiatieven om de geschiedenis van het Twentse landschap beter in kaart te brengen. Als lid van de in 2012 opgerichte Klankbordgroep Twente, is de heer Van Zuidam bijzonder actief geweest. Deze groep die de activiteiten van ruim dertig onderzoekers en deskundigen op het gebied van landschap en geschiedenis van Twente met elkaar verbindt, én als lid van Twènter Laand en Leu en Lèven, het netwerk voor landschap en geschiedenis, ontmoeten onderzoekers uit verschillende vakgebieden (professionals en amateurs) elkaar om de kennis over de geschiedenis van het Twentse landschap uit te breiden. Zo was hij, om een enkel voorbeeld te noemen, medeorganisator van het Symposium 'Landschap en Geschiedenis van Twente: oude

landschappen, nieuwe perspectieven' in oktober 2015. Belangrijker nog wellicht, is dat in november 2018, nu bijna een jaar geleden, zijn studie over de geschiedenis van het Twentse landschap verscheen: Oale groond. Geschiedenis van het Twentse landschap. Dit boek kwam na twaalf jaar onderzoek en twee jaar voorbereiding tot stand en aan dit boek is in alle regionale media veel aandacht besteed. Het is een baanbrekende studie, maar – en dat hoort er in wetenschappelijk opzicht bij – het is eveneens een studie waarop kritiek kan worden geleverd; een studie, kortom, die ertoe doet. Interessant, her en der controversieel, de discussie oproepend, impact genererend – en dat in een streek (Twente dus) waarin men zich traditioneel onthoudt van scherp geformuleerde meningen en een streek waarin – voor buitenstaanders (behalve voor Japanners) volstrekt onbegrijpelijk – een timide uitgesproken 'joa joa' in feite een resoluut 'Nee, dat nooit!' betekent.

DANKWOORD DOOR DE PRIJSWINNAAR JOHN VAN ZUIDAM
Geachte Commissaris van de Koning, meneer Andries Heidema, Geachte burgemeester van Oldenzaal, meneer Patrick Welman, Geachte besturen van de Stichting J.W. Racer Huis en de Vereniging De Groote Sociëteit Oldenzaal Geachte leden van de jury van de J.W. Racer Prijs 2019 En tenslotte gij allen die met uw aanwezigheid deze feestelijke

bijeenkomst bent komen opluisteren. Hier voor u staat een bevoorrecht en gelukkig mens. Ik had in de verste verte niet kunnen vermoeden dat deze prestigieuze prijs aan mij zou worden toegekend en nog wel als tweede in het voetspoor van mijn illustere voorganger Matthijs van Wanrooij, bij wie ik op Huis Brecklenkamp 15 november vorig jaar mijn boek "Oale Groond" kon presenteren en aan hem het eerste exemplaar mocht aanbieden. Ik wil de Commissaris van de Koning hartelijk dankzeggen voor het feit dat hij in zijn ongetwijfeld drukke agenda tijd wilde inruimen om aan mij persoonlijk de begerenswaardige prijs te overhandigen. Ook de burgemeester van Oldenzaal ben ik dank verschuldigd dat hij deze feestelijke bijeenkomst niet wilde overslaan om mij persoonlijk te komen feliciteren. De besturen verdienen alle lof voor de perfecte organisatie van dit festijn, waarbij u ook tegemoet bent gekomen aan mijn wens om jong muzikaal talent luister bij te laten zetten aan deze bijeenkomst. Ik heb het jury rapport mogen aanhoren en kreeg er blossen van op mijn wangen! De jury wil ik ten zeerste bedanken voor de lovende woorden en ik kan Wolter van Coeverden, jurylid en secretaris van de VORG, toezeggen dat er van mijn hand een uitgebreid artikel in de OHB 2020 zal verschijnen over de jacht en het jachtrecht in Twente, waarbij de grote rol van J.W. Racer uitgebreid aan de orde zal komen. Dames en heren, Ik heb in de aanloop

naar dit dankwoord naarstig gezocht naar parallellen en overeenkomsten tussen de tijd waarin J.W. Racer leefde en de tijd waarin wij nu leven. Welnu, ik meen die te hebben gevonden in de constatering, dat zowel Racer als ondergetekende leefde respectievelijk leeft in een overgangperiode, waarbij een op handen zijnde maatschappelijke omwenteling onvermijdelijk was en is. In Racer's tijd stond de oude maatschappij van het Ancien Régime op instorten. De standenstructuur van absolutistische vorsten, adel en geestelijkheid, die het politiek, economisch en cultureel voor het zeggen hadden, liep op zijn laatste benen. Verlichtingsidealen van gelijkheid, vrijheid en broederschap drongen door in de samenleving. De Amerikaanse Vrijheidsoorlog (1776) en de Franse Revolutie (1789) stonden voor de deur en in ons land ontspon zich een strijd tussen de Orangisten, voorvechters van handhaving van de oude regentenstructuur, en de Patriotten die de privileges van deze standen af wilden schaffen en meer zeggenschap wilden voor de boeren en de burgerij. Deze Patriottentijd duurde van 1781 tot 1787 en werd opgevolgd door de Franse Tijd, waarin een aantal idealen van de Patriotten werden verwezenlijkt, onder meer afschaffing van de meeste privileges van de adel en de regenten en de toekenning van de soevereiniteit aan het volk. Racer was bevriend met de edelman Joan Derk van de Capellen tot den Pol, die een sterk voorstander was van inperking van de voorrechten

van adel en regenten. Met name de drostendiensten moesten volgens hem zo snel mogelijk worden afgeschaft en de boeren en burgers van de kleine steden dienden meer bevoegdheden te krijgen. In zijn streven naar democratisering werd Van de Capellen door Racer juridisch ondersteund, zo heeft Matthijs Wanrooij in zijn artikel in de OHB 2016 over de briefwisseling tussen Jan Willem en Joan Derk genoegzaam aangetoond. Een belangrijk item in dit geheel was ook het jachtrecht van de boeren en burgerij van de kleine steden in Twente, die hun eeuwenlang door de plattelandsadel was ontnomen. Ik kom daar in mijn artikel op terug. Echter, tijdens het bewind van de koning-koopman Willem I, werden de privileges voor korte tijd weer in ere hersteld, hij zorgde zelfs voor een nieuwe adellijke stand, maar de liberaal Thorbecke, geboren in Zwolle, maakte met de grondwet van 1848 een definitief einde aan de macht van de vroegere standen en daarvoor in de plaats kwam een klassen maatschappij met een parlementaire democratie. Het liberalisme vierde hoogtij tijdens de Industriële Revolutie die ook Twente in beroering bracht. De textielindustrie beleefde aan het einde van de 19de en begin 20ste eeuw zijn grootste bloei, maar zorgde ook voor grote ongelijkheid tussen de klassen in de Twentse samenleving. Nu richten we een korte wijle onze blik op de huidige tijd. Ik zie het als de belangrijkste wetenschappelijke taak van ons als geografen om hoeders van Moeder Aarde te zijn. Of dat nu op wereldschaal de ontbossing van

het Amazone tropisch regenwoud betreft, omdat we zo nodig, ook in Twente, sojabonen aan ons vee willen voeren, of op regionale schaal de sterke aantasting van het zo prachtige Twentse coulisselandschap. Als geograaf horen wij ons op wetenschappelijke gronden daartegen te verzetten en alternatieven aan te dragen. We verkeren momenteel in een tijdspanne waarin het neoliberalisme hoogtij viert. Daarbij zijn schaalvergroting, marktwerking en het macro-economische groeimodel of zo u wilt groei van het bruto binnenlands product al jarenlang richtsnoer voor het economisch handelen. Echter verkeren we op dit moment, net als in de tijd van J.W. Racer, in een overgangsfase. Hoewel ook het neoliberalisme gezorgd heeft voor een sterke groei van de welvaart, ook hier helaas niet voor iedereen, schiet dit macro-economische model, grotendeels gebaseerd op achterhaalde 19de en 20 -eeuwse idealen in toenemende mate te kort, omdat het geen antwoord heeft op de welzijns- en milieuproblemen die de schaalvergroting en de groei met zich mee hebben gebracht. Reeds in 1972 werd ik als net afgestudeerd geograaf met ook een eerstegraadsbevoegdheid voor economie, geconfronteerd met het Rapport van de Club van Rome: "Grenzen aan de groei" dat als 500ste jubileum pocketboek in de toen bekende Aulareeks verscheen. Groei van de wereldbevolking en van de industrialisatie en daardoor uitputting van de natuurlijke hulpbronnen

op aarde stonden in dit rapport centraal. Helaas heeft deze ernstige waarschuwing de afgelopen 47 jaar niet tot het gewenste resultaat geleid en namen de milieuproblemen alleen maar toe. Een jaar later, in 1973, volgde de naar Groot Brittannië uitgeweken Duitse econoom Schumacher met zijn op colleges gebaseerde boek “Small is beautiful”, In het Nederlands vertaald als “Houdt het klein”, waarin hij stelling nam tegen de ongebreidelde schaalvergroting die bij alle economische bedrijfstakken op wereldschaal de boventoon aan het voeren was. Zijn pleidooien voor schaalverkleining waren helaas veelal aan dovemansoren gericht. Nu de klimaat-, energie- en milieuproblemen in deze tijd hun hoogtepunt in hun verwoestende werking dreigen te bereiken, zien we heel langzamerhand een cultuuromslag in vooral het economische denken tot stand komen. Dat vraagt ook om een ander macro-economisch model, waarbij niet de groei van de economie leidraad moet zijn van het economische beleid, maar het behoud van de leefbaarheid op onze aarde. In 2017 verscheen het in het Nederlands vertaalde spraakmakende boek van de Engelse ontwikkelingseconoom Kate Raworth. Zij plaatste tegenover het achterhaalde macro-economische groeimodel uit het neoliberalisme een zeer eenvoudig te begrijpen macro-economisch model dat ze vanwege de door haar bedachte vorm “donut” noemde. Dit boek zou verplichte literatuur moeten zijn bij alle H.B.O en

wetenschappelijke studierichtingen die raakvlakken hebben met de economie. Dus ook bij landschapsgeschiedenis! Het moge duidelijk zijn dat het groei- en schaalvergrotingsmodel ook zijn verwoestende sporen heeft nagelaten in het ons zo dierbare Twentse coulisselandschap. Ook wij ondervinden van deze processen de “landschapspijn” wanneer we in onze geboortestreek onze fietstochten maken. Het is inderdaad “code rood” voor het Twentse landschap, maar er staat veel meer op het spel dan dat! Daarom vind ik het mijn taak om tijdens mijn openbare optredens in Twente in de vorm van lezingen en nu ook in dit dankwoord een pleidooi te houden voor de introductie van de donuteconomie als leidraad in Twente, maar ook in de rest van Nederland, Europa en zelfs wereldwijd. En daarnaast aandacht te vragen voor de sterke versnippering die in Twente is opgetreden met betrekking tot het grote aantal beleidsinstanties die zich met het landschap bezighouden. Een gezamenlijk platform voor het behoud van het Twentse landschapsschoon zou hierbij een coördinerende taak moeten krijgen. Daarbij zou het door mij, samen met professor Theo Spek, hoogleraar landschapsgeschiedenis aan de Rijksuniversiteit te Groningen, opgerichte Netwerk Landschap & Geschiedenis Twënterlaand als denktank kunnen fungeren. Het verkrijgen van deze prijs, waar ik super trots op ben, versterkt mijn inzet om door te gaan met het verkondigen van de boodschap dat we aan de vooravond staan van een radicale

noodzakelijke omwenteling in vooral het economische denken. Ik hoop aan het bewustwordingsproces daarvan een klein steentje bij te mogen dragen, zoals een waardig prijswinnaar betaamd. Tenminste als mijn houdbaarheidsdatum niet zal zijn verstreken. Want hoe je het went of keert, je wordt een dagje ouder. En er komt een moment dat je blijkbaar niet meer serieus wordt genomen. In dat verband citeer ik graag een kort gedichtje van Herman van Veen uit zijn alleraardigste boekje over ouder worden: “Voor het eerst”: ouder worden doe je voor het eerst alles is fris en nieuw er gaat een wereld voor je dicht Hopelijk is het nog niet zo ver!

In dit jaar ontspan zich een discussie over draaien van het beeld van J.W. Racer. Als gevolg van de herinrichting van een deel van de Markstraat en de tuin van gemeentehuis zou het beter passen als het beeld gedraaid zou worden. Het idee stierf een zachte dood gewoon omdat het erg duur was en Racer bleef staan zoals hij stond.

SCHILDERIJEN VAN RACER EN ZIJN VROUW NAAR OLDENZAAL

Inleiding over de schilderijen van mr. Jan Willem Racer (1788) en zijn vrouw Anna Jacoba Wilhelmina Werndly (1794) door Hans Krakers.

Hoe zijn deze schilderijen in ons bezit (bruikleen) gekomen? Tien jaar zat ik in het bestuur van de

Stichting J.W. Racer Huis, waarvan de laatste vier jaar als voorzitter. In 2010 moest ik statutair aftreden. Daarna ben ik betrokken geweest bij het realiseren van een standbeeld voor Racer, het boekwerkje over Racer en de mr. J.W. Racer Prijs. En nu het in bruikleen verkrijgen van de schilderijen. Het idee om een standbeeld voor Racer op te richten kwam in 2009. Het boekwerkje over Racer werd in dezelfde tijd samengesteld. Tot dan was Racer nauwelijks bekend in Oldenzaal. Sommige mensen die er wel eens over gehoord hadden noemden hem Reecer. Er was geen beeltenis van Racer voorhanden. Wel was bekend dat in het Stedelijk Museum Zwolle een origineel schilderij van Racer moest zijn. Samen met mijn vriend Gerhard Fliehe Boeschoten, consulent voor Kunst en Cultuur voor de provincie Overijssel, Jan Verhaag en Jan Mistrate Haarhuis brachten we een bezoek aan het museum. Toen we toestemming kregen om in het depot in de kelder te kijken, hing daar tussen vele andere schilderijen

niet alleen dat van Racer maar ook van zijn vrouw Anna Jacoba Werndly. We maakten foto's die dienden als illustratie voor het boekwerkje over Racer. In het centrum van Zwolle staat het standbeeld van Joan Derk van der Capellen tot den Pol, patriot, vriend en geestverwant van Racer. De maker van dit standbeeld is beeldhouwer professor Eric Claus. Hij werd degene die het standbeeld van Racer gecreëerd heeft. Hij kon daarbij gebruik maken van de gemaakte foto van het schilderij die we in Zwolle gemaakt hadden. In 2011 was de feestelijke onthulling van het standbeeld door Ank Bijleveld, toen nog commissaris van de Koningin. Een geweldige happening. Daar is ook het idee geboren om een Racer Prijs in het leven te roepen. Ik had daar met toenmalig burgemeester Backhuijs als eens over gebrainstormd. Er werd een jury geformeerd bestaande uit: professor Sebastiaan Roes, notaris Bart Riteco, advocaat René Rorink, en ondergetekende Hans Krakers, oud-voorzitter stichting J.W.

Racer Huis. In 2016 werd de mr. J.W. Racer prijs voor de eerste keer uitgereikt aan Matthijs Wanrooij van Huis Breckelenkamp en lid van onze Sociëteit. Ook deze keer was het Ank Bijleveld, toen als

Commissaris van de Koning, die naar Oldenzaal kwam om deze prijs tijdens een feestelijke bijeenkomst in het Stadhuis uit te reiken. Burgemeester Theo Schouten heeft dat kunnen regelen. Tegelijkertijd werd er een Racer expositie in het Palthe Museum georganiseerd onder supervisie van Jan Mistrate Haarhuis en Helmuth Heystek. We wilden daar o.a. de schilderijen van Racer en zijn vrouw tentoonstellen. Het lukte om de schilderijen enkele weken van het Stedelijk Museum in bruikleen te krijgen. Maar na de expositie moesten ze weer terug naar Zwolle. Ik had daar moeite mee want ik vond dat de schilderijen niet in Zwolle maar in onze Sociëteit hoorden. In het Palthe Huis hangt het portret van dominee Palthe, en in het Racer Huis hoort een portret van advocaat J.W. Racer te hangen. Daar hing het ooit tot in 1816, nu 206 jaar geleden. Het voelde als een opdracht om dat voor elkaar te krijgen en mooi als dat in 2022 zou lukken. Het jaar waarin de Groote Sociëteit haar 125-jarig jubileum viert. De besturen van de Vereniging De Groote Sociëteit en de Stichting J.W. Racer Huis waren enthousiast over mijn initiatief. Wel spraken we af dat mijn pogingen ‘sub rosa’ bleven want hoe meer mensen zich met een project bemoeien des te kleiner de kans van slagen wordt. Gesprekken volgden, eerst met Sandra Schippers, directeur van het Palthe Museum en met Vincent Robijn, directeur van het Stedelijk Museum in Zwolle.

Patrick Welman, burgemeester van Oldenzaal en voorzitter van de Oudheidkamer Twente, ondersteunde mijn initiatief en gaf de nodige informatie. Het was mij bekend dat de VORG juridisch eigenaar is van de Racer-schilderijen. VORG is een afkorting voor: ‘Vereeniging tot Beoefening van Overijsselsch Regt en Geschiedenis’. Deze historische vereniging voor Overijssel werd opgericht in 1858 door vijf leden van de Staten van Overijssel. Deze Statenleden waren allen jurist en afkomstig uit voorname geslachten, kasteelheren en adellijke grootgrondbezitters met vaak grote collecties museale kunst. H.K.H. Prinses Beatrix is de beschermvrouwe van de VORG. In 1938 stichtten de heren een eigen museum, ‘Het Geschiedkundig Provinciaal Overijssels Museum’ in het Drostenhuis te Zwolle waar hun kunstcollecties werden ondergebracht. In 1996 ging deze zelfstandige instelling verder als ‘Stedelijk Museum Zwolle’. Wegens financiële problemen werd in 2017 sluiting aangekondigd en zou de collectie overgaan naar het ‘Historisch Centrum Overijssel’ het HCO. Echter, in diezelfde week brak er brand uit in het Drostenhuis. De schilderijen van Racer en zijn vrouw bleven vrij van brandschade en werden opgeslagen in een depothal van de VORG, samen met meer dan 7000 prenten, antieke boeken en meubels. Men wilde eerst een inventarisatie maken van alle kunstvoorwerpen en dan pas beslissen of sommige stukken terug naar Twente konden. Dat was

het goede moment voor mij om met de juiste personen over de Racer-schilderijen te praten. Na mijn afscheid als jurylid en voorzitter van het organisatiecomité voor de mr. J.W. Racer Prijs volgde jhr. Wolter van Coeverden mij op als jurylid. Het toeval wilde dat van Coeverden ook secretaris van de VORG is. Professor Sebastiaan Roes hielp mij een handje door mij in verbinding te brengen met van Coeverden. Sebastiaan heeft van Coeverden attent gemaakt op mijn pogingen de schilderijen naar Oldenzaal te krijgen. Kort daarna belt van Coeverden mij op, en dan gaat het snel. Hij is vanaf april 2021 mijn gesprekspartner en dat is heel plezierige verlopen. De VORG is genegen om over een bruikleenovereenkomst te praten. Ook wil men weten waar de schilderijen komen te hangen. Ik nodig de voorzitter van de VORG, jhr. Christiaan de Beaufort en jhr. Wolter van Coeverden uit om een kijkje te nemen in onze sociëteit. Albertjan Peters, voorzitter van de sociëteit en Paul Deursen, de huidige voorzitter van de Stichting J.W. Racer Huis zijn daarbij ook aanwezig. De nieuw aangebouwde serre is net gereedgekomen en onze gasten zijn enthousiast. In het kort houdt de bruikleen-overeenkomst in dat elke vijf jaar contact met de sociëteit wordt opgenomen over de status van de schilderijen en dat daarna de bruikleen weer met vijf jaar verlengd wordt. Als er niets vervelends gebeurt dan betekent het dat we de schilderijen voor onbeperkte duur in bezit krijgen.

De verzekerde waarde voor de twee portretten is door een officieel taxatiebureau op 5000 euro vastgesteld. Ed Kosterink liet de waarde bij de inboedelpolis van de sociëteit bijschrijven. Met Wolter sprak ik af om beide schilderijen (104 x 90 cm.) in februari 2022 met mijn auto op te halen uit Zwolle. Dat scheelde in de kosten. Toevallig werd er op 14 februari een juryvergadering gepland in onze sociëteit en was Wolter zo vriendelijk met zijn auto de schilderijen mee te nemen. Ze zijn zorgvuldig opgehangen door Bernard Lutikhuis. Onder het genot van een glas wijn werden de paperassen getekend. Namens de VORG door jhr. W. van Coeverden, namens de sociëteit door voorzitter Albertjan Peters en secretaris Michiel Bloemen. Onder toezien oog van Hans Krakkers.

Nu iets over de schilderijen zelf. Eerst even een vraag: ‘Wie heeft een schilderij in bezit met het portret van een familielid dat dateert van vóór 1846?’ Waarom het jaartal 1846, in dat jaar werd de eerste foto van een mannegezicht in Nederland gemaakt. Racer was toen al 30 jaar dood. Met de fotografie is het in de 21ste eeuw snel gegaan, zeker de laatste 15 jaar met de introductie van de iPhone in 2007. Elke dag worden er meer dan 1 miljard foto’s gemaakt. Wie liet een schilderij van zichzelf maken? Dat waren mensen met hoog aanzien en veel geld. Ze wilden zich zo gunstig mogelijk laten afbeelden. Net als op oude familiefoto’s van opa

en oma kijken de personen je streng aan, met de lippen stijf op elkaar. Dat is nu ook nog op pasfoto’s en rijbewijs. Je mag niet lachen of met een glas wijn in de hand met een feestmuts op de foto. Daarmee kom je niet door de douane. Dat heeft te maken met biometrische controle van je gezicht. Alleen moslima’s mogen een hoofddoek dragen op de pasfoto. De portretten van Racer en zijn vrouw zijn geschilderd door Franz Menninghausen uit Vreden DL. (1749-1827). In die tijd waren portretschilders vaak rondreizende mannen die bij belangrijke families over de vloer kwamen. Ook maakten ze soms een silhouet: een hoofd ‘en profil’. De persoon in kwestie ging dan in het donker bewegingloos poseren met zijn gezicht opzij met achter hem een kaars en voor hem een strak gespannen wit laken. De schilder zat aan de ander

MENNINGHAUSEN PORRETTEERT JAN WILLEM RACER IN 1788. RACER IS DAN 52 JAAR

kant van het witte laken en kon op die manier het silhouet van de persoon op het doek of papier tekenen. De tekening werd zwart ingekleurd en met een klein lijstje omsloten. Het Palthe Museum bezit een silhouet van Racer. We hebben altijd gedacht dat de twee schilderijen in 1754 gelijktijdig werden geschilderd, een zogenaamde ‘pendant’. Zo staat het ook in het Racer-boekwerkje dat we uitgebracht hebben. Maar dat is niet juist. Racer komt in 1769 vanuit Ootmarsum naar Oldenzaal en koopt het huis dat we nu het Racer Huis noemen, onze Sociëteit.

HET PORRET VAN ANNA JACOBA WILHELMINA WERNDLY IS ZES JAAR LATER IN 1794 DOOR MENNINGHAUSEN GESCHILDRED. ANNA IS DAN 59 JAAR OUD

ruimschoots mochten laten zien. Diepe decolletés waren populair. Hoewel, een instituut met de naam: ‘Onze lieve vrouw van onderscheiding’ schreef als de etiquette: ‘Waarschuw jonge vrouwen om hun boezem niet buiten de grenzen van het fatsoen te laten zien. Maar een heel jong en mooi meisje kan haar boezem en schouders tonen zonder veel ongenoegen of walging op te wekken’.

ONDER HET GENOT VAN EEN GLAS WIJN WERDEN DE PAPERASSEN GETEKEND

DE SCHILDERIJEN VAN RACER EN ZIJN VROUW ZIJN NA 206 JAAR EINDELIJK WEER THUIS EN HANGEN IN DE BITTERKAMER VAN DE GROOTE SOCIËTEIT

Op het schilderij is wel te zien dat Anna een nauw korset draagt zoals de meeste vrouwen van stand dat in die tijd droegen. Wat we niet kunnen zien, maar hoogstwaarschijnlijk wel het geval is, is dat mevrouw Racer geen onderbroek aan heeft. Tot eind 18e eeuw droegen vrouwen geen onderbroek. Zij droegen lange rokken tot over de enkels en als zij hun behoefte deden werd eenvoudigweg de rok opgetrokken. Bij Lodewijk de 14e lagen in de hoeken van de balzaal in Versailles stapeltjes stro waarin dames tijdens dansfestiviteiten hun behoefte konden doen. Racer en zijn vrouw kregen zes kinderen. Een beetje vreemd gezin was het. Vier kinderen blijven ongehuwd. Het vijfde kind, een dochter, huwt wel maar blijft kinderloos. Hun zesde kind, Caroline (1778-1857) trouwt met de vermogende dominee Johannes Palthe en zij gaan wonen in het Palthe Huis aan de Marktstraat. Als Jan Willem Racer in 1816 overlijdt erft Caroline de twee schilderijen. De kleindochter van het echtpaar Palthe-Racer is Gulia Palthe (1863-1928). Zij woonde in het Palthe Huis, was ongehuwd en zeer vermogend. Zij had veel bezittingen en grond geërfd. Via vererving kwamen de schilderijen in haar bezit. Uit haar nalatenschap gingen veel zaken naar de Oudheidkamer maar bij leven schonk zij ook aan musea. Zo ook de schilderijen van Racer en zijn vrouw die zij in 1923 schonk aan het museum van de VORG. De VORG is nog steeds juridisch eigenaar van deze schilderijen.

*Hans Krakters
Oldenzaal, 19 mei 2022*

RACER EN
ECHTGENOTE
ZIJN WEER THUIS

IN SEPTEMBER WERD DE J.W. RACERPRIJS VOOR DE DERDE KEER UITGEREIKT

De beslissing van de jury is genomen overeenkomstig het juryreglement met de daarin vervatte criteria op basis waarvan de winnaar kon worden vastgesteld. Die criteria kunt u lezen bij de eerste uitreiking:

Opmerkelijk was, dat ditmaal (zeer) vele kandidaten werden voorgedragen. Dit kan worden verklaard door het feit, dat de leden van zowel het stichtingsbestuur als van de Groote Sociëteit te Oldenzaal werden opgeroepen kandidaten voor te dragen. Ook stond een dergelijke oproep in het persbericht, verschenen in dagblad De Twentsche Courant Tubantia van 6 april 2022. Van de aldus negentien voorgedragen kandidaten voor de mr. J.W. Racerprijs vielen naar de mening van de jury, gelet op de voornoemde criteria, onmiddellijk negen voorgedragen kandidaten af. Ten aanzien van de overgebleven tien kandidaten heeft de jury maar liefst driemaal vergaderd. Na haar

eerste vergadering tekende zich onmiskenbaar en vlot een Top 3 af. Ook was al snel duidelijk, dat het vervolgens een nek-aan-nekrace zou worden tussen twee favoriete kandidaten.

De tweede en derde (tevens laatste) vergadering werden dan ook gebruikt om de twee overgebleven kandidaten te wegen op een goudschaaltje. In de derde en laatste vergadering viel de beslissing: niet alleen het werk van de winnaar, maar ook diens persoon, zijn bekendheid bij het publiek en de te verwachten uitstraling van persoon en werk gaven toen de doorslag. Uiteindelijk heeft de jury unaniem beslist, dat de mr. J.W. Racerprijs 2022 wordt toegekend aan:

drs. Jan ten Hove (Kampen 1960).

Jan ten Hove studeerde Geschiedenis aan de Rijksuniversiteit Groningen. Hij is sinds 1987, dus nu al 35 jaar, in Overijssel werkzaam als zelfstandig historicus en als auteur van vele (meer dan 20) (streek)historische

boeken. Daarnaast schreef hij vele artikelen. Te noemen zijn onder meer: *Geschiedenis van Zwolle*; met anderen: *Geschiedenis van Kampen*; *Het Overijsselse Geschiedenis Boek*; *Het stadhuis van Hasselt*; *Zandhove, van buitenplaats tot verpleeghuis*; *Den Aalshorst. Levensverhaal van een landgoed*, en *Aan knellende banden ontworsteld. De stedenbouwkundige ontwikkelingen van Deventer in de 19de eeuw*.

In 2012 ontving Jan ten Hove de prijs voor het Overijssels Boek, categorie non-fictie, met het boek *Grensgang. Een historische reis langs de randen van Overijssel*. In 2018 werd hij gelauwerd met de Ithakaprijs voor zijn studie *Arnichem, buitenplaats aan de Vecht. Historie van huis en Haersterveer*.

In dit jaar 2022 verscheen Jan ten Hove's belangwekkende, goedgeschreven, doorwrochte en prachtig vormgegeven studie *'t Is doen. 600 jaar boerenleven in Twente*. Deze recente publicatie vormde de aanleiding om drs. Jan ten Hove voor de mr. J.W. Racerprijs te kandideren.

Dankwoord Jan ten Hove bij de uitreiking van de mr. J.W. Racer Prijs 08-09-2022

Geachte burgemeester van Oldenzaal, Geachte besturen van de Stichting mr. J.W. Racerprijs en Vereniging De Groote Sociëteit Oldenzaal, Geachte juryleden van de mr. J.W. Racerprijs 2022, Geachte aanwezigen, Ja dames en heren, daar sta je dan. Geboren en

getogen in Kampen, woonachtig in Zwolle en voor zover ik weet zonder ook maar een enkele Twentse voorvader of -moeder in mijn stamboom, plotsklaps met een prachtig beeldje van Jan Willem Racer in je handen. Je zou bijna zeggen - in niet zo goed Twents: bien étonnés de se trouver ensemble... Maar zo verbazingwekkend is deze ontmoeting nou ook weer niet, want als historisch zzp'er onderhoud ik al ruim dertig jaar een nauwe band met het mooie Twente. Ik prijs me gelukkig dat ik in deze periode als zelfstandig delver in het verleden - zonder personeel - in het kader van een of ander onderzoek geregeld in aanraking ben gekomen met de rijke geschiedenis van deze streek. Zo was het schrijven van twee afleveringen van de Waanders-uitgave Ach Lieve Tijd Twente in 1992 één van mijn eerste opdrachten. En ook in Grensgang, een uitgave van de IJsselacademie over de grenzen van Overijssel, en Het Overijsselse Geschiedenisboek kwam de historie van dit bijzondere kwartier geregeld om de hoek kijken. Maar mijn meest

bestendige relatie met het Twentse verleden kwam voort uit een ontmoeting die ik in de vroege herfst van 1991 op de studiezaal van het toenmalige Rijksarchief in Overijssel had. Ik werd daar aangesproken door een gepensioneerde academica uit Amsterdam, Rita de Koster. Zij vertelde dat haar moeder een telg was uit het bekende Leidse uitgeversgeslacht Sijthoff, en dat de stamboom van deze in het westen van het land groot geworden familie terug te voeren was op een tussen Goor en Delden gelegen boerderij, het erve Ziethof. Een afstammeling van deze boerderij - zijn familie woonde al enkele generaties in Stad Delden - was in de 18de eeuw naar het gewest Holland geëmigreerd, om daar als hovenier op een buitenplaats te gaan werken. Mevrouw De Koster vroeg of ik wat informatie over de bewoners van het erve Ziethof wilde verzamelen. Deze simpele vraag resulteerde in een langdurig en diepgaand onderzoek naar tal van historische facetten met betrekking tot de boerderij, waarbij een overvloed aan gegevens uit tal van archiefbronnen boven water kwam. Na de dood van Rita de Koster in 2010 op 91-jarige leeftijd is er een stichting opgericht, met de bedoeling om al het verzamelde materiaal te bundelen in een boek over het toch wel bijzondere verhaal van het eeuwenoude erve Ziethof, dat in veel opzichten ook kenmerkend is voor de algemene Twentse boerderijgeschiedenis. Weer ruim tien jaar later - wie historie bedrijft moet over veel geduld en een lange adem beschikken ... - heeft deze uitgave in het afgelopen voorjaar

onder de hoofdtitel – nu wel in goed Twents – ‘t Is doan - bij uitgeverij WBooks het licht mogen zien. Ik ben blij dat twee bestuursleden van de Sijthoff-stichting – Arnold Gevers en Jaap Hagedoorn – aanwezig zijn bij deze eervolle uitreiking, die we toch wel als de kroon op ons werk mogen beschouwen. Ook vormgever Frank de Wit, eveneens present, wil ik hier graag nog even noemen en bedanken voor de fraaie wijze waarop hij het boek gestalte heeft gegeven. De naamgever van de aan mij toegekende prijs, waar ik bijzonder verguld mee ben en waarvoor ik de betrokken organisaties en juryleden dan ook zeer hartelijk wil bedanken, was een bijzonder man. Dat is vanmiddag weer duidelijk gememoreerd. Het is dan ook onvermijdelijk dat hij ook in ‘t Is doan zijn opwachting maakt. Racers connectie met het Ziethofverhaal vloeit voort uit de rol die hij omstreeks 1780 speelde als een van de leiders van het toenmalige boerenprotest. Een actueel thema dus, maar de ontevredenheid nam destijds wel wat minder extreme vormen aan dan nu soms het geval is. Om eerlijk te wezen denk ik niet dat we Racer vandaag de dag op een trekker onderweg naar een wegblokkade zouden aantreffen. Als rechtsgeleerde was hij een man van op oude rechten en vrijheden gebaseerde regelgeving, een voorstander van orde en gezag, die ondanks zijn kritiek op het politieke bestel de rechtsstaat hoog in het vaandel had. Hij zou nu ongetwijfeld van de illegale acties van sommige radicale boeren gegruwd hebben. Maar Racer was ook iemand die streed tegen misbruiken en onrecht, en dat

was volgens hem destijds onder meer bij het handhaven van de drostendiensten het geval. Ze zijn vanmiddag al vaker genoemd, maar ik kom er toch nog even op terug. Over deze aan landbouwers opgelegde hand- en spandiensten was in de Patriottentijd veel te doen. De regeling stamde uit de Middeleeuwen en verplichtte de bewoners van het platteland om twee dagen per jaar in het algemeen belang de landsheer kosteloos ten dienste te staan. De werkzaamheden bestonden oorspronkelijk onder meer uit het onderhoud van straten, wegen, dijken, watergangen en bruggen, het assisteren bij executies van criminelen, het vervoeren van militaire bagage en het waken in oorlogs- en andere kommerlijke tijden. Deze verplichting was in de 18de eeuw formeel al lang opgedoekt, maar in de tijd van Racer maakte de drost van Twente, de autoritaire Sigismund van Heiden Hompesch, er nog graag gebruik van om boeren gratis voor zich te laten werken. Het ging daarbij vooral om zogenoemde wagendiensten oftewel het verplicht verzorgen van vervoer. Een boer vertelde later dat volgens de overlevering iemand, die zich in opdracht van de drost op het erf meldde, onmiddellijk met paard en wagen weggebracht moest worden, ook al was het midden in de drukke oogsttijd. Racer bewees na een grondig onderzoek in oude documenten dat het inderdaad een illegale, want al in 1631 afgeschafte praktijk was. Zijn mede-patriot, de in Zwolle woonachtige edelman Joan Derk van der Capellen tot den Pol, die

ook lid van de Staten van Overijssel was, maakte de kwestie in het provinciaal bestuur aanhangig. Daarbij ging het natuurlijk ook om beeldvorming en het bewerken van de publieke opinie. Ook wat dat betreft is er tegenwoordig niets nieuws onder de zon. De patriottische aanvoerders beschouwden de hand- en spandiensten, die in de praktijk eigenlijk niet zo vreselijk veel voorstelden, als een prima middel om propaganda voor hun ideeën te maken. Ook daarom trokken ze er in woord en geschrift fel tegen van leer en spraken ze zelfs over een vorm van slavernij. De drost van Twente en zijn adellijke medestanders, die als leden van de Overijsselse Ridderschap veel invloed in de provinciale regering hadden, stonden niet te trappelen om de drostendiensten opnieuw te verbieden. Van der Capellen werd door hen vooral als een verrader van zijn eigen stand beschouwd. Maar na jarenlang aandringen konden de leden van de Ridderschap op 25 februari 1783 een definitieve afschaffing niet meer tegenhouden. Ongetwijfeld op initiatief van Jan Willem Racer lieten de dankbare huislieden (oftewel boeren) van Twente een kostbare herdenkingspenning voor hun ‘bevrijder’ slaan. Op de voorkant van de gouden medaille prijkte zijn portret, en op de achterzijde stond de tekst: ‘De nijvre Landman juicht, zijn Vrijheid is hersteld! Capellen zegepraalt op baatzucht en geweld!’ Deze regels zijn ook bij het grote standbeeld van Racer hier in Oldenzaal aangebracht. De tekst van de begeleidende oorkonde heeft Racer ook vast en zeker

geschreven, want het hoogdravende proza maakt niet de indruk aan de ganzenveer van een landbouwer te zijn ontsproten. Zo verklaarden de ondertekenaars – en dat waren alle boerrichters in Twente – dat de penning was gewijd aan de eeuwige gedachtenis van der Capellen, die ‘in navolging der aloude waere Ridderen, den onderdrukten bijstand biedende; door wijs beleid, onvermoeide vlijt, standvastige verduuring, verachting en overwinning veeler wederwaardigheden, zonder dat zijn groote geest bezweek, de Vrijheid van den vrijen Landman in Overijssel, tegen het slaafsche juk van Drostendiensten, met Gods hulp, heeft verdedigd. Die ook door de rechtvaardige uitspraak der Ed[edel] Mog[ende] Heeren Staeten deezer Provincie, Beschermers van Recht en Vrijheid, het wit [= doel] zijner loflijke poogingen, in de geheele uitroeijing van die harde en verachtelijke dienstbaerheid heeft bereikt.’ Ik ben benieuwd welke hedendaagse politicus na een hopelijk spoedige oplossing van de stikstofcrisis een dergelijke oorkonde krijgt overhandigt... Voor de pachters op het erve Ziethof, dat nota bene eigendom van de Ridderschap was, betekende het besluit van de Staten van Overijssel dat ze een nieuwe clausule in hun pachtcontract kregen. Hierin werd gesteld dat ze, ‘uit hoofde, dat van het Jaarlijks praesteren der Drost en Diensten bevrijd zijn, daar voor Jaarlijks aan den tijdelijken Rentmeester van de Ridderschap moeten betaalen voor twee wagendiensten twee guldens.’ Een

feitelijk al lang afgedankte verplichting in natura werd aldus omgezet in een vergoeding in contanten, wat nou ook niet direct de bedoeling van Racer en de zijnen zal zijn geweest. Maar ook daar werd een mouw aangepast, want de bestaande pachtsom van in totaal 85 gulden per jaar werd tegelijk met 2 gulden verminderd. U ziet, ook destijds werd al aan koopkrachtreparatie gedaan... Goed dames en heren. Tot slot wil ik nog kort even ingaan op de titel van mijn boek: ‘t Is doan. Mijn levensgezel Saskia Zwiers, die mij bij elk project met raad en daad bijstaat, las die uitdrukking in een necrologie van de vorig jaar overleden Anne van der Meiden, de bekende Twentse theoloog en taalkundige, en vroeg zich terecht af of dat geen leuke hoofdtitel van een publicatie over 600 jaar boerenleven zou zijn. Nu heeft Van der Meiden in zijn Twentse bijbelvertaling met ‘t Is doan de laatste woorden van Jezus aan het kruis – het is volbracht – in de streektaal omgezet. Het is beslist niet mijn bedoeling om het gezegde in dit verband te gebruiken, want wellicht kunt u zich ook nog wel herinneren dat D66-politica Els Borst in het begin van de 21ste eeuw als minister van Volksgezondheid na het aannemen van de Euthanasiewet uitgerekend deze woorden citeerde en daarmee veel kritiek uit christelijke hoek kreeg. Ik heb de term ‘t is doan juist willen toepassen in de oorspronkelijke, profane betekenis van ‘het is klaar’, ‘het karwei is af’. Een boer zegt dat bijvoorbeeld als de oogst is binnengehaald. En in mijn geval ben ik bijzonder verheugd, en ook trots en dankbaar, dat ik hier, na ruim dertig jaar Twentse werkzaamheid,

met dit beeldje in mijn handen, ook kan zeggen: ‘t Is doan. Althans, voor dit moment, want een van de prettige aspecten van geschiedenis is dat er eigenlijk nooit een einde aan komt... Ik hoop zeer dat hetzelfde geldt voor het hooghouden van het gedachtegoed van Jan Willem Racer en voor het uitreiken van deze bijzondere prijs, die ik zelf zeer zal koesteren. Ik dank u voor uw aandacht.

Jan ten Hove

ONDERHOUDEN EN UITDRAGEN

De Algemene ledenvergadering Vereniging De Groote Sociëteit te Oldenzaal heeft in maart 2022 besloten om in het vervolg ten behoeve van de periodieke uitreiking van de Mr. J.W. Racerprijs een afzonderlijke stichting in het leven te roepen: de Stichting Mr. J.W. Racerprijs, met als doelstelling het onderhouden en uitdragen van het gedachtegoed van Mr. J.W. Racer. Redenen hiervoor waren enerzijds het bieden van een betere garantie voor de onafhankelijkheid van de jury en anderzijds het creëren van de mogelijkheid om externe fondsen te werven voor het realiseren van de doelstelling van de stichting. De stichting is opgericht op 7 juni 2022. De band van het stichtingsbestuur met de Vereeniging De Groote Sociëteit komt tot uiting in de samenstelling van het stichtingsbestuur: twee leden van dat bestuur dienen tevens lid te zijn van het bestuur van De Groote Sociëteit, terwijl één lid tevens lid moet zijn van De Groote Sociëteit, maar niet als bestuurslid.

DE GROOTE SOCIËTEIT 1897 – 2022

ERELEDEN

Joan Gelderman (1877 - 1975)

Lid: 2 januari 1898 – 5 oktober 1975
Erelid: 3 januari 1948 – 5 oktober 1975
Lid Eerste Kamer der Staten Generaal: 1928 – 1946
Voorzitter Kamer van Koophandel en fabrieken voor Twente en Salland : 1921 – 1928
President-kerkvoogd Ned. Herv. Kerk: 1907 – 1954
President Commissaris Nederlandse Spoorwegen
Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw
Commandeur Oranje Nassau

W.F.G. van Capelle (1893 - 1962)

Lid: oktober 1919 – 2 februari 1962
Erelid: 25 mei 1961 – 2 februari 1962
Directeur Gemeentelijk Slachthuis
Dertig jaar bestuurslid waarvan 13 jaar voorzitter

H.P. Gelderman CMzn (1888 - 1968)

Lid: december 1907 – 4 maart 1968
Erelid: 2 maart 1967 – 4 maart 1968
Ereburger van Oldenzaal
President Commissaris Nederlandse Ford Fabrieken
Voorzitter Verbond Nederlandse Werkgevers 1931 – 1948

H. Gouma (1915 - 1996)

Lid: 4 november 1950 – 17 augustus 1996
Erelid: 12 april 1979 – 17 augustus 1996
President-kerkvoogd Ned. Herv. Kerk
Ridder in de orde van Oranje – Nassau

J.H. Molkenboer (1910 - 1993)

Lid: 15 april 1943 – 23 maart 1993
Erelid: 29 maart 1990 – 23 maart 1993
Conservator Historisch Museum “Het Palthehuis”

H. Kalk (1917 - 2001)

Lid: 18 juli 1985 – 19 oktober 2001
Erelid: 27 maart 1997 – 19 oktober 2001
Ridder in de orde van Oranje – Nassau

D. Booij (1935 - 2019)

Lid: 2 januari 1986 – 29 april 2019
Erelid: 20 maart 2003 – 29 april 2019
Ridder in de orde van Oranje – Nassau

A.M.J. Morsman (1944 - heden)

Lid: 28 september 1992 – heden
Erelid: 18 maart 2010 – heden
Ridder in de orde van Oranje – Nassau

G.W. ten Bokum (1943 - heden)

Lid: 10 april 2002 – heden
Erelid: 15 december 2018

LEDEN VAN VERDIENSTE

F. Speekenbrink (1932 - heden)

Lid: 19 april 1979 – heden
Lid van verdienste: 21 maart 2001 – heden

S. Troost (1940 - heden)

Lid: 12 oktober 1988 – heden
Lid van verdienste: 17 maart 2016 – heden
Ridder ???

J.B.H. Krakers (1941 - heden)

Lid: 20 maart 1980 – heden
Lid van verdienste: 16 maart 2017 – heden

J.G.M. Mistrat Haarhuis (1947 - heden)

Lid: 15 november 1992 – heden
Lid van verdienste: 16 maart 2017 – heden
Ridder in de orde van Oranje Nassau

H.J.P. Hekman (1949 - heden)

Lid: 1 september 1998 – heden
Lid van verdienste: 15 maart 2018 – heden
lid in de Orde van Oranje Nassau

W.J.M. Reef (1947 - heden)

Lid: 28 juni 1984 – heden
Lid van verdienste: 17 maart 2022 – heden
lid in de Orde van Oranje Nassau

J.B.G. Schlichter (1944 - heden)

Lid: 26 augustus 1995 – heden
Lid van verdienste: 17 maart 2022 – heden
lid in de Orde van Oranje Nassau

P.B. Deursen (1951 - heden)

Lid: 5 januari 1998 – heden
Lid van verdienste: 17 maart 2022 – heden

B.F.E.J. Kosterink (1951 - heden)

Lid: 31 juli 2001 – heden
Lid van verdienste: 17 maart 2022 – heden

E.M.S.M. Trienen (1951 - heden)

Lid: 21 april 2016 – heden
Lid van verdienste: 17 maart 2022 – heden

BESTUURSLEDEN:

VOORZITTERS

D. Gelderman	1898 – 1900
H.J.H. Gelderman	1901 – 1903
D. Breekland	1904 – 1905
C. Stolle Jr.	1905 – 1906 / 1914 – 1915
H. Fleumer	1907 – 1908
Joan Gelderman	1908 – 1909 / 1916 – 1917
Sc. Molkenboer	1910 – 1911 / 1917 – 1918
H.J. Molkenboer	1911 – 1913 / 1922 – 1925
A.G. de Bruyn	1918 – 1921
H.P. Gelderman CMzn	1926 – 1930
Vinc. Nolet	1931 – 1934
R. de Haan	1935 – 1946
W.F.G. van Capelle	1947 – 1960
E.A. Gelderman	1961 – 1965
H. Gouma	1966 – 1979
K.H. van der Lied	1979 – 1987
J.K.A. Hoppe	1987 – 1991
H. Kalk	1991 – 1995
D. Booiij	1995 – 2003
A.M.J. Morsman	2003 – 2010
J.J.W. Prick	2010 – 2019
A. Peters	2019 – heden

SECRETARISSEN

C.F. Romeijn	1898 – 1899
W.A. van Herpe	1899 – 1901
D. Breekland	1902 – 1903
H.J. Molkenboer	1904 – 1905
H. Fleumer	1905 – 1906
Joan Gelderman	1907 – 1908
Sc. Molkenboer	1908 – 1909
W. Voorthuis	1910 – 1912
H.F. Strumpfler	1913 – 1915
J.J. Lavell	1916 – 1917
Ign. J.A.M. Nieuwenhuis	1918 – 1922
A. Stolle	1923 – 1929
W.F.G. van Capelle	1930 – 1931
A. van der Baan	1931 – 1940
E.A.F.J. Baron Sloet tot Everlo	1940 – 1946
A. Pelser	1947 – 1956
E.A. Gelderman	1957 – 1960
H. Gouma	1961 – 1965
E.J.C. Lubbers	1966 – 1969
K.H. van der Lied	1970 – 1974
A. de Man	1974 – 1980
A.W.J. Visser	1980 – 1986
L.F.M. Burm	1986 – 1993
F. van Hilst	1992 – 1993
F. Speekenbrink	1993 – 2001
J.G.M. Mistráte Haarhuis	2001 – 2009
G.W. ten Bokum	2009 – 2018
G.J.A. Dijkhuis	2018 – 2019
B.F.E.J. Kosterink	2019 – 2020
M.J.H.R Bloemen	2020 – heden

PENNINGMEESTERS

C. Stolle Sr.	1898 – 1899
J.B. Wennink Sr.	1900 – 1902
H.J. Molkenboer	1903 – 1905
C. Stolle Jr.	1904 – 1906
W. Stolle	1909 – 1911
R. de Haan	1912 – 1917
P.F.H. Wierts	1918 – 1920
A. Stolle	1921 – 1922
Vinc. Nolet	1923 – 1930
W.F.G. van Capelle	1931 – 1946
C. M. Gelderman	1947 – 1955
H.J. Hoogstraten	1956 – 1973
C.G. Leigh	1973 – 1984
E. van de Wal	1984 – 1987
J.H. Siemerink	1987 – 1990
A.H.A.M. Wintermans	1990 – 1991
G. van Rijk	1993 – 1999
A. Pluimers	1999 – 2008
H.J.P. Hekman	2008 – 2017
B.F.E.J. Kosterink	2017 – heden

OVERIGE BESTUURSLEDEN

G.R.M. Benerink	1977 – 1983
P.M.J. Wolfs	1977 – 1982
F. Speekenbrink	1983 – 1992
C.G. Leigh	1984 – 1987
J.H. Siemerink	1985 – 1987
W.J.M. Reef	1987 – 1991
R. Spijker	1992 – 1997
G.H.J. Segerink	1993 – 1995
J. Breeman	1993 – 1996
J.J.W. Prick	1994 – 2003
C.P. Leenheer	1995 – 2003
P.B. Deursen	2003 – 2012
L.L.A. Pover	2003 – 2011
F. Wuite	2012 – 2020
G.J. Kockmann	2012 – 2021
J.J. Fahner	2020 – heden
A. Semmekrot	2021 – heden

LEDEN EN BUITENLEDEN

LEDEN OPRICHTERS

D. Gelderman	1898 – 1907
H.J.H. Gelderman	1898 – 1933
H.P. Gelderman D zn	1898 – 1907
P.J. Gelderman	1898 – 1907
Joan Gelderman CK zn	1898 – 1975
H.G. van der Baan	1898 – 1914
H.J. Lottgering	1898 – 1911
C. Stolle Sr.	1898 – 1922
F.J. Stolle	1898 – 1924
A.A.W. van Wulfften Palthe	1898 – 1900
B.L.G. Philippeau	1898 – 1906
A.A.F. Nieuwenhuis	1898 – 1921

J.B. Wennink Sr.	1898 – 1901
R.Th.L. Waanders	1898 – 1904
C.F. Romeijn	1898 – 1902
L.A.J. van Marion	1898 – 1902
Th. H.J. Kistemaker	1898 – 1907
G. Bolk	1898 – 1917
H.A. Palthe	1898 – 1924
W.L. Muller	1898 – 1904
L. Muller	1898 – 1902
D.H. Cohen	1898 – 1902
W.A. van Herpe	1898 – 1907
M.C. Soeters	1898 – 1899
L. Weenink	1898 – 1924
C. Stolle Jr.	1898 – 1933
F. Bleckmann	1898 – 1908
J. Kasprowicz	1898 – 1914
A. De Groot	1898 – 1901
H. Van Opstall	1898 – 1912
D.E. Huender	1898 – 1904
H. Fleumer	1898 – 1924
G. Fleumer	1898 – 1916

NIEUWE LEDEN

1898	
34. A.A. Masseur	1898 – 1935
35. L. Lammerink	1898 – 1913
36. A.W. Ribbink	1898 – 1913
37. E.A. Theman	1898 – 1901 / 1906 – 1919
38. A. Lottgerink	1898 – 1905
39. H. Doewes	1898 – 1898
40. W.A. Schepers	1898 – 1898
41. Karel Muller	1898 – 1924
42. B.I. ter Bals	1898 – 1899
43. W.F. Stolle	1898 – 1924
44. S. Molkenboer	1898 – 1939
45. E. Muller	1898 – 1900

1900	
46. H.J. Molkenboer	1900 – 1931
47. J.B. wennink Jr.	1900 – 1908
48. M. Stolle	1900 – 1911
49. J. Lottgering	1900 – 1918
50. J.W. Schouten	1900 – 1900

1901	
51. D. Breekland	1901 – 1919

1902	
52. A.G. de Bruijn	1902 – 1933

1903	
53. A. Van der Baan	1903 – 1939
54. C. van der Ven	1903 – 1903

1904	
55. N.C.A. Hakbijl	1904 – 1905
56. A.C. Cramminckel	1904 – 1905

1905	
57. A. Stolle	1905 – 1913 / 1919 – 1933

1906	
58. C.J. Beltman	1906 – 1907
59. J. Croonen	1906 – 1910
60. L.A. de Vries	1906 – 1912
61. A.H. Peese Binkhorst	1906 – 1925
62. N.X.Th.M Vos de Wael	1906 – 1915
63. J.G. Frederiks	1906 – 1909
64. H.B. Beukers	1906 – 1907
65. J.H. Kip	1906 – 1931
66. J.D. Bijlsma	1906 – 1907
67. R.Koen	1906 – 1906
68. H.J.B. Bersma	1906 – 1906
69. K.L. Croonen	1906 – 1911
70. W. Voorthuis	1906 – 1919

1907	
71. H.J. Nieuwenhuis	1907 – 1910
72. A.S.B. Engbers	1907 – 1908
73. A.F.J.J. Beckers	1907 – 1907
74. F.E. I. Nieuwenhuis	1907 – 1914
75. G.H. Holtel	1907 – 1910
76. H. Kirch	1907 – 1907
77. M.G. van der Noordaa	1907 – 1913
78. R.N. Hagenbeek	1907 – 1909
79. Th. Stouten	1907 – 1909
80. G.H.P. Bloemen	1907 – 1907
81. J. Beukema	1907 – 1924
82. A. Peese Binkhorst	1907 – 1909
83. G.J.M. Eenhuis	1907 – 1907
84. Aug. Phlippeau	1907 – 1911
85. H.P. Gelderman CMzn	1907 – 1968
86. P.H. de Graaff	1907 – 1908
87. H.F. Strumphler	1907 – 1922

1908	
88. P.H.F. Wierts	1908 – 1931

1909	
89. H.S. Mulder	1908 – 1927
90. R. de Haan	1908 – 1951
91. H.J.G. Baurichter	1908 – 1953

1911	
92. G. van Vierssen	1911 – 1917

1912	
93. Vinc. Nolet	1912 – 1946
94. H. Nolens	1912 – 1915

1914	
95. D. Schaar	1914 – 1914
96. J.J. Lavell	1914 – 1919
97. W. Brouwer	1914 – 1915
98. W. van Duyn	1914 – 1915
99. H. Hoogeveen	1914 – 1915

1915	
100. F.P.J.A. Appelboom	1914 – 1918
101. J.H. Mulder	1914 – 1936

1916	
102. J.P. Huyser	1916 – 1916 / 1921 – 1925
103. H.J.R. Klein Bog	1916 – 1922

1917	
104. Ign. J.A.M. Nieuwenhuis	1917 – 1965

1919	
105. J.P. Bakker	1919 – 1921
106. H. Holtus	1919 – 1919 / 1921 – 1922
107. Jhr. F. de Serrière	1919 – 1919
108. W.F.G. van Capelle	1919 – 1962
109. S.I. Zwartz Izn	1919 – 1939 / 1941 – 1965
110. H.M.L. van der Bosch	1919 – 1928

1920	
111. H. Hackenitz	1920 – 1922
112. H. Ellerbeck	1920 – 1922

1921	
113. P.J. Kraft	1921 – 1927
114. M. Stolle	1921 – 1946
115. W.A. Schepers	1921 – 1925

1923	
116. W. Kan	1923 – 1934
117. J.W. Wensel	1923 – 1944

1924	
118. A.F. Nieuwenhuis	1924 – 1931

1925	
119. D. Gelderman HPzn	1925 – 1934
120. M. Brouwer	1925 – 1928
121. H.F. Ericksen	1925 – 1931
122. J.E. Hoving	1925 – 1925
123. H.F. van der Meer	1925 – 1936
124. J. Mulder	1925 – 1939
125. H. Murvis	1925 – 1928
126. H. Pauw	1925 – 1925
127. C. de Vries	1925 – 1927
128. E. Westra	1925 – 1928
129. G. van Veersen	1925 – 1927
130. W. Vermeulen	1925 – 1927

1926	
131. J.A. Hage	1926 – 1933
132. C.A. Fakken	1926 – 1933
133. G. Lammers	1926 – 1931
134. H.S. Touber	1926 – 1928
135. B. Ziegeler	1926 – 1928
136. J. Redeker	1926 – 1931
137. G.A.H. Masseur	1926 – 1931
138. H.G. van Capelle	1926 – 1936

139. A.J.F. Peese Binkhorst	1926 – 1935
140. H. Schouwenburg	1926 – 1933

1927	
141. J.F. Hout	1927 – 1927
142. Cl. Hardeman	1927 – 1942
143. J.A. Monoi de Froideville	1927 – 1928
144. H. Landweer	1927 – 1928
145. A. Schulte Berend	1927 – 1928
146. H.P. Gelderman Dzn	1927 – 1933
147. P.J. Geldeman	1927 – 1933
148. D.H. Scheffer	1927 – 1929
149. A.J. van Drunen	1927 – 1934
150. H.H.A. Hoogeveen	1927 – 1928
151. W. Wensel	1927 – 1928

1928	
152. G.H. Bouman	1928 – 1986
153. Chr. M. Gelderman	1928 – 1976

1929	
154. W. ter Kuile	1929 – 1967
155. H. Hofstra	1929 – 1930

1930	
156. J.H. Molkenboer	1930 – 1935
157. J. Creighton	1930 – 1938
158. H.W. Colmjon	1930 – 1931
159. G.J.A. Essink	1930 – 1934
160. J. De Vries	1930 – 1931
161. F. Van der Meer	1930 – 1935

1931	
162. E.A.F.J. Baron Sloet tot Everlo	1931 – 1949
163. F. Fiesfens	1931 – 1933

1933	
164. Th. Boers	1933 – 1934
165. W.C. Bokhove	1933 – 1961
166. B.A.A. Engelbertink	1933 – 1971
167. H.J.H. Findhammer	1933 – 1936
168. G.H.J. Heitkamp	1933 – 1948
169. J. Lansink	1933 – 1934
170. J.F.G. Lansink	1933 – 1937
171. G.J. Morselt	1933 – 1942
172. G.A.F. Mulder	1933 – 1970
173. H.J. van Olffen	1933 – 1937
174. J.H. Reef	1933 – 1958
175. J.H.H. Scholten	1933 – 1961
176. H.J.B. Schute	1933 – 1972
177. J.F. Staverman	1933 – 1933
178. G.H.W. Weustink	1933 – 1950

1934	
179. W.M. Jansen de Limpens	1934 – 1938
180. J. Van Tilburg	1934 – 1935
181. W. Vermeulen	1934 – 1936
182. J.F. Cambier	1934 – 1949

1935		219. J.H . Houtzager	1947 – 1949
183. A.J. Abels	1935 – 1940	220. W.J. van Wulfften Palthe	1947 – 1960
184. M. Beukenkamp	1935 – 1935		
1937		1948	
185. H.J. Wichman	1937 – 1954	221. A.A.W. van Wulfften Palthe Rzn	1948 – 1954
		222. H. Doornik	1948 – 1954
		223. H.J. Vastert	1948 – 1955
1939		224. A.H. Lamers	1948 – 1955
186. H.G.L. Stroink	1939 – 1954	225. J. Vonk	1948 – 1949
1940		1949	
187. A.L. Warnsinck	1940 – 1941	226. M.J.F.W.G. Bolderdijk	1949 – 1950
188. E.A. Gelderman	1940 – 1989	227. H. Meijling	1949 – 1975
		228. W.O. Lentenegger	1949 – 1950
		229. D.D. Bannink	1949 – 1951
1941		230. A.P.M. Bloemen	1949 – 1950
189. J.L.M. Brand	1941 – 1949	231. A. Boekhorst	1949 – 1950
190. Joh. Wellink	1941 – 1953	232. J.G.J.P. Charbo	1949 – 1952
191. E.P. Deutgenius	1941 – 1943	233. W.F. Harwig	1949 – 1950
192. H.M. Cohen	1941 – 1942	234. C. Kamp	1949 – 1950
		235. G.B. van 't Land	1949 – 1950
1942		236. J.G.W. Rabbe	1949 – 1951
193. L. Visser	1942 – 1953	237. C. van der Woude	1949 – 1955
194. A. Pelser	1942 – 1974		
195. G. Bernink	1942 – 1952	1950	
196. J. Gonlag	1942 – 1943	238. J. Vlieger	1950 – 1951
197. H.M. Hohmann	1942 – 1943	239. J.C. Steketee	1950 – 1952
198. V.P . Ulrich	1942 – 1943	240. F.J.C. v.d Heyden	1950 – 1952/1955 – 1959
199. J.O. Sietinga	1942 – 1947	241. L.E.J. Brouwer	1950 – 1950
200. J.J.J. van Wichen	1942 – 1944	242. G.L. Bouman	1950 – 1960
		243. Ph. H. Huisman	1950 – 1950
1943		244. G. Bruggeman	1950 – 1960
	201. A.A.F. Nieuwenhuis	245. J.P.A.M. van de Sandt	1950 – 1952
	202. Joan Gelderman Jr.	246. A.C. le Poole	1950 – 1985
203. J.H. Molkenboer	1943 – 1993	247. A.H.J. van Gogh	1950 – 1954
204. A. Molkenboer	1943 – 1968	248. H. Gourma	1950 – 1996
		249. B. de Blank	1950 – 1951
1944		250. J. Cordingley	1950 – 1951
205. H.H. Spiele	1944 – 1966	251. A. Murray	1950 – 1951
		252. W. Inden	1950 – 1954
1945		253. J.M.J. Cornelissen	1950 – 1954
206. A.A. Vriezen	1945 – 1947	254. A. Günsberg	1950 – 1956
207. H.E. Molkenboer	1945 – 1947	255. J.L.M. Nieuwenhuis	1950 – 2005
		256. G.M. Pool	1950 – 1951
1946		1951	
208. B. Van Haeften	1946 – 1947	257. F.N.F. v.d. Schrieck	1951 – 1953
209. J.L. Chaillet	1946 – 1949	258. J. van der Lely	1951 – 1954
210. J.H. de Bruyn	1946 – 1956	259. H.J. Hoogstraten	1951 – 1994
211. H.R. Gelderman	1946 – 1948	260. C.M. Barenbrug	1951 – 1983
212. G.P.L. Bloemen	1946 – 1979	261. K. Oosterbaan	1951 – 1952
213. L. Nieuwenhuys	1945 – 1972	262. P.C.P. Hartman	1951 – 1954
214. A.J.H. van Spanje	1945 – 1978	263. H.F. Doeff	1951 – 1954
215. J.P. Weggemans	1945 – 1978	264. W.A. Visser	1951 – 1954
216. A.J.M. Paulusse	1945 – 1947	265. J.P. van der Sluis	1951 – 1953
		266. D.L. Radsma	1951 – 1953
1947		267. S.H. van Hulst	1951 – 1952
217. H.J.W. Scholtens	1947 – 1968	268. Jhr. H.W. van Holthe tot Echten	1951 – 1952
218. C.N. Geise	1947 – 1952	269. J.B.G.M. Essink	1951 – 2006

1952	
270. M.M. Madlener	1952 – 1954
271. J. Hommes	1952 – 1953
272. P.J. Fierst	1952 – 1953
273. J.A.M. Baron Schimmelpenninck van der Oyen	1952 – 1955

1953	
274. E.W.H. van Blijdenstein	1953 – 1960
275. J.P. van Hasselt	1953 – 1955
276. E.P.M.W. Domsdorf	1953 – 1972
277. W.J.C. Bijvoet	1953 – 1967

1954	
278. B.P. Bernink	1954 – 1965
279. L.Dorsman	1954 – 1954
280. B.E. Busking	1954 – 1954
281. L. v.d. Hamer	1954 – 1954
282. H.A. Steeman	1954 – 1972
283. A. Zwartz	1954 – 1978

1955	
284. E.B.P. de Vries	1955 – 1957
285. R.R. Abma	1955 – 1957
286. H.J. Kraft	1955 – 1959
287. L.B.J. Moret	1955 – 1960
288. R.J. Greeven	1955 – 1994
289. P. Boelens	1955 – 1960
290. J. Broeker	1955 – 1970
291. A.J.J.M. Lindner	1955 – 1970
292. J.W. Ouwehand	1955 – 1957
293. K. Haamstra	1955 – 1958
294. R.K. Steut	1955 – 1957
295. F.W.A. van der Goes	1955 – 1957
296. W.J. Letsch	1955 – 1958
297. H.Baggelaar	1955 – 1956
298. M.W.D. van Leerdam	1955 – 1957
299. J.W. Jezeer	1955 – 1958
300. J.W.R. Brueren	1955 – 1957
301. A.G.A. Reef	1955 – 1963
302. Fr. Ankoné	1955 – 1965

1956	
303. J.A.J.M. Peters	1956 – 2005
304. L. Visser	1956 – 1972
305. G. Milius	1956 – 1965
306. J. Asselbergs	1956 – 1976
307. Th.J. Durville	1956 – 1987
308. H.A. Opbroek	1956 – 1960 / 1963 – 1967
309. H.J. Nijsen	1956 – 1987
310. F. Winkelaar	1956 – 1960

1957	
311. Jhr. R.E.W. van Weede	1957 – 1958
312. P.E.E. Briët	1957 – 1967
313. H.T.M. Loohuis	1957 – 2011
314. J.D.C. Muys	1957 – 1985

1958	
315. B.A. Wolbert	1958 – 1967
316. P.H. Schouten	1958 – 1966
317. J. Vlieger	1958 – 1962

1959	
318. J. de Vries	1959 – 1974 (1970 buitenlid)

1960	
319. M. Aits	1960 – 1960
320. W.N. Voskuil	1960 – 1963
321. H.F.M. baron Schimmelpenninck Van der Oyen	1960 – 1966
322. G.B.P. Kolenbrander	1960 – 1962
323. A.J. Borren	1960 – 1962
324. F. Rosingh	1960 – 1963
325. H.J.A.M. Reef	1960 – 1973
326. P.W. Essink	1960 – 1961
327. P.A.L. de Vries	1960 – 1962

1961	
328. I. Havenaar	1961 – 1962
329. J.H. Besijn	1961 – 1962
330. P. Ort	1961 – 1966
331. J. de Jong	1961 – 1961
332. J.M.P. Bongaerts	1961 – 1968
333. T.P.W. Karreman	1961 – 1963
334. A. Alenson	1961 – 1970

1962	
335. H.J. Heins	1962 – 1966
336. K.H. van der Lied	1962 – 1991
337. G.J .D. Wellink	1962 – 1994
338. H. Baxmeijer	1962 – 1963
339. J. van Deventer	1962 – 1965
340. J.C. Klinkspoor	1962 – 1962
341. P.C. Kok	1962 – 1963
342. K. Meekma	1962 – 1976
343. H. Kempen	1962 – 1963
344. F.P. Strik	1962 – 2003

1963	
345. G.A.F . van Capelle Jr.	1963 – 1966
346. S. Deloor	1963 – 1975
347. L. Hegerhorst	1963 – 1963
348. H.M.B. Helthuis	1963 – 1990
349. A.S. Kuiper	1963 – 1964
350. D. Drent	1963 – 1968
351. H.J.M. Reef	1963 – 1969
352. N.J. Rakhorst	1963 – 1991
353. C.H. Romeyn	1963 – 1968
354. G. van Rijk Sr.	1963 – 1993
355. H. v.d. Schaaf	1963 – 1989 (1981 buitenlid)
356. G.H. Vos	1963 – 1970
357. F.M.G. Ottenhof	1963 – 1972
358. E.J.C. Lubbers	1963 – 1990 (1970 buitenlid)
359. J.A. du Mee	1963 – 1965
360. W.E. Mooyaart	1963 – 1963

1964	
361. O.W. v.d. Kam	1964 – 1985
362. G. v.d. Laan	1964 – 1967
363. R.R. van den Berge	1964 – 1966

1965	
364. W.F. Steenken	1965 – 1967
365. G.J.W. Gelderman	1965 – 1969
366. Jhr. L.M.E. von Fisenne	1965 – 1985 (1974 buitenlid)
367. E.S. Simon	1965 – 1973
368. P.F. v.d. Nieuwenhuizen	1965 – 2001
369. J.C. Brown	1965 – 1966
370. J. v.d. Graaf	1965 – 1967
371. H.J. Oude Essink	1965 – 1967
372. J.T.L. Bartlema	1965 – 1967

1966	
373. H. Th. Lindemann	1966 – 2019
374. H. de Koning	1966 – 1967
375. Jhr. W.C.S. v.d. Brandeler	1966 – 1967
376. B. Hulleman	1966 – 1967
378. D.G. Zinkweg	1966 – 1980
379. W .R . van der Vlugt	1966 – 1967
380. F.G. van Hoogstraten	1966 – 1967

1967	
381. P. Oly	1967 – 1969
382. W.J. Klein Lankhorst	1967 – 2005
383. C. Stolle	1967 – 1970
384. C.G. Leigh	1967 – 1993
385. H.R. Kliphuis	1967 – 1977
386. G.A. Rotteveel	1967 – 1967
387. W.A.M. Hasenbos	1967 – 1983
388. M.G . Jacobs	1967 – 1988
389. H.G.A . Kock	1967 – 1995

1968	
390. B.A. Brummelhuis	1968 – 1995
391. C.J. de Bruyn Kops	1968 – 1986
392. R.E. Noppen	1968 – 1971
393. G.R.M. Benerink	1968 – heden
394. J.G. Kockmann	1968 – 1987

1969	
395. H.H.C.V. Beitbarth	1969 – 1976
396. P.J.W.M. Staal	1969 – heden
397. P. Bakkenes	1969 – 1977
398. J.J.J. Bodewes	1969 – 1977

1970	
399. J.A.M. Reijnen	1970 – 1977
400. J. Junge	1970 – 1980

1971	
401. F.C.G.E. Greyn	1971 – 1989
402. G.R. Zwijnenberg	1971 – 1991
403. W. Hanemaaijer	1971 – 1991
404. W. Stegeman	1971 – 1991

405. H.A.G. Vos	1971 – 1978
406. W.L.G. Schelberg	1971 – 1977
407. J.G. Hartman	1971 – 1976
408. M. Bron	1971 – 1989
409. A. Wellink	1971 – 1992
410. R. Wachters	1971 – 1976
411. P.A.A. Dijkhuis	1971 – 1987
412. G. van Zuydam	1971 – 1978 (1975 buitenlid)
413. E. van der Wal	1971 – 1995

1972	
414. J.G.A. Bussmann	1972 – 1992
415. H.H . Padberg	1972 – 1994
416. A. de Man	1972 – 1980
417. H. Steunenberg	1972 – 1983

1973	
418. R. Kolthof	1973 – 1984
419. R.P. Disch	1973 – 2015

1974	
420. P.J . Roos	1974 – 1994
421. P.M.J. Wolfs	1974 – 1989 (1985 buitenlid)
422. M.A. Fransman	1974 – 1993
423. N.R. Op de Coul	1974 – 1984
424. A. Hooites Meursing	1974 – 1987
425. A.W.J. Visser	1974 – 1986 (1986 buitenlid)
426. J.W. Smit	1974 – 1987
427. A. Mulder	1974 – 1984
428. J.J. Van Eerden	1974 – 2014
429. B.J. Thijssen	1974 – 1982
430. R. Spijker	1974 – 2009

1975	
431. F. Van Hilst	1975 – 2017
432. A.G. Kruyt	1975 – 1980 (1978 buitenlid)

1976	
433. J.A. Ygosse	1976 – 1982

1977	
434. J.J. Vermeulen	1977 – heden
435. J.J.A.M. Christenhusz	1977 – heden
436. H.W. Dalenoord	1977 – 1985
437. P.B. Schuil	1977 – 1992
438. P.W. Briët	1977 – 1986
439. H.T. Sanders	1977 – 1980
440. O.W. van Glabbeek	1977 – 1989
441. J.A. Boswerger	1977 – 1992
442. G.J.C.A. Nillesen	1977 – 1992
443. W.R. Verhaag	1977 – 1980
444. G.J .A. Engelbertink	1977 – 1980
445. H.J. Woltjer	1977 – 1980

1978	
446. W.K . Voogsgeerd	1978 – 1986
447. J.W. Verhaag	1978 – heden
448. G.H. Brink	1978 – 1983

166

BESTUURSLEDEN VAN DE "STICHTING J.W. RACER HUIS"

G.P.L. Bloemen	mede-oprichter	1979
J.H. Molkenboer	mede-oprichter	1979
J.B.G.M. Essink	mede-oprichter	1979
J.A.J.M. Peters	mede-oprichter	1979
G. van Rijk	voorzitter	1980 - 1992
G.J.D. Wellink	secretaris	1980 - 1992
H.J. Hoogstraten	penningmeester	1980 - 1992
M. Bron	lid	1980 - 1990
J.W. Verhaag	lid	1980 - 1990
R. Spijker	voorzitter	1992 - 1993
R. Spijker	lid	1993 - 1995
G. van Rijk Jr.	secre./penningmeester	1992 - 1994
W.J.M. Reef	voorzitter	1993 - 2004
F. van Hilst	secretaris	1993 - 2004
Th.P.A. Noppen	penningmeester	1993 - 1999
J.J.W. Prick	lid	1995 - 2003
H. Slotema	lid	1997 - 1999
A. Pluimers	penningmeester	1999 - 2009
J.B.H. Krakers	lid	2000 - 2005
J.B.H. Krakers	voorzitter	2005 - 2010
P.B. Deursen	lid	2003 - 2013
H.J.P. Hekman	secretaris	2004 - 2009
H.J.P. Hekman	penningmeester	2009 - 2017
J.B.G. Schlichter	lid	2006 - 2011
P.B. Riteco	secretaris	2009 - 2018
J.B.G. Schlichter	voorzitter	2010 - 2016
Henk Smellink	lid	2010 - 2019
J.J.W. Prick	lid	2015 - 2019
P. Deursen	voorzitter	2016 - heden
B.F.E.J. Kosterink	secre./ penningmeester	2017 - heden
R.M.P.P. Reef	lid	2018 - heden
A. Peters	lid	2019 - heden
E.M.S.M. Trienen	lid	2019 - heden

BESTUURSLEDEN VAN DE "STICHTING MR. J.W. RACERPRIJS"

T.J. Schouten	voorzitter	2022 - heden
M.J.H.R. Bloemen	secre./ penningmeester	2022 - heden
J.G.M. Mistrate Haarhuis	bestuurder	2022 - heden
A. Semmekrot	bestuurder	2022 - heden
J. Weierink	bestuurder	2022 - heden

BEDIENDEN C.Q. BEHEERDERS

Johan B.C.W. Brookhuis	02/01/1898 - 01/05/1907
Marinus Beumer	01/05/1907 - 01/05/1948
Jan H. Beumer	01/05/1948 - 30/06/1978
Karel J. Kukken	01/09/1978 - 01/01/1996
H.P.M. Smidt	01/01/1996 - 01/07/2015
B.H.J. Luttikhuis	01/07/2015 - heden

LEDEN N.A.M. KEGELCLUB "T LOODSJE"

Opgericht 10 januari 1950, Opgeheven 11 oktober 1967		
D.D. Bannink	10-01-1950	01-11-1951
A.P.M. Bloemen	10-01-1950	01-09-1950
W.F. Harwig	10-01-1950	01-10-1950
C. Kamp	10-01-1950	n.b.
G.B. van 't Land	10-01-1950	n.b.
J.G.W. Rabbe	10-01-1950	15-10-1951
C. v.d. Woude	10-01-1950	14-12-1962
A. Boekhorst	10-01-1950	22-11-1950
J.G.J.P. Charbo	24-01-1950	01-08-1952
J. Vlieger	09-02-1950	31-12-1954
J.C. Steketee	01-01-1959	01-12-1962
F.J.C. v.d. Heijden	24-02-1950	n.b.
	11-04-1950	01-11-1953
	10-11-1954	10-11-1959
B. de Blank	18-10-1950	19-04-1951
J. Cordingley	18-10-1950	31-12-1950
A. Murray	18-10-1950	15-10-1951
K. Oosterbaan	03-04-1951	01-05-1952
J.P. v.d. Sluis	25-06-1951	31-12-1951
	01-11-1952	06-12-1952
W.A. Visser	01-01-1952	n.b.
H. Willemse	01-11-1952	01-11-1953
J. v.d. Graaf	01-11-1952	n.b.
J. Hommes	01-08-1952	06-12-1952
P.J. Fierst van Wijnandsbergen	01-5-1952	n.b.
S.O. Bottinga	01-01-1953	01-05-1954
H.J. Nieboer	01-01-1953	06-11-1953
A.N. Dorsman	01-01-1954	11-12-1961
B.E. Busking	01-01-1954	n.b.
L. v.d. Hamer	01-02-1954	n.b.
R.R. Abma	01-02-1954	n.b.
J.E. Ouwehand	01-07-1954	01-12-1957
H.J. Kraft	01-08-1954	10-11-1959

E.B.P. de Vries	01-01-1955	n.b.
J.W. Zezeer	01-08-1955	01-03-1958
M.P.W. van Leerdam	01-10-1955	01-10-1957
R.E.W. van Weede	01-07-1957	01-06-1958
J. Asselbergs	01-01-1958	11-11-1967
W. Schardijn	01-01-1958	01-01-1961
H.A. Opbroek	01-01-1958	09-12-1960
	16-10-1963	11-11-1967
F. Winkelaar	01-01-1958	09-12-1960
P.H. Schouten	01-01-1959	11-11-1967
M. Aits	01-01-1960	09-12-1960
W.N. Voskuil	01-01-1960	15-12-1964
I. Havenaar	01-01-1961	14-03-1962
J.A. Besijn	01-01-1961	16-10-1963
P. Ort	01-01-1961	01-01-1966
J. de Jong	01-01-1961	11-12-1961
H.J. Henis	01-01-1962	11-11-1967
W.C.S. van den Brandeler	n.b.	11-12-1961
	01-01-1966	11-11-1967
J. Dalhuysen	n.b.	14-3-1962
H. Baxmeijer	11-04-1962	16-10-1963
J. van Deventer	11-04-1962	11-11-1967
J.C. Klinkspoor	11-04-1962	16-10-1963
P.C. Kok	11-04-1962	19-5-1964
K. Meekma	11-04-1962	11-11-1967
W.J. Letsch	11-04-1962	16-10-1963
G. Milius	11-04-1962	01-01-1965
A.M. IJzerman	11-04-1962	16-10-1963
J.A. du Mée	16-10-1963	11-11-1967
W.E. Mooyaart	16-10-1963	15-12-1963
D. Sluyk	n.b.	19-5-1964
G. v.d. Laan	19-05-1964	11-11-1967
G. Udemä	19-05-1964	15-12-1964
R.R. van den Berge	19-05-1964	01-01-1966
W.F. Steenken	15-12-1964	11-11-1967
B. Hullernan	01-01-1966	11-11-1967
H.J. Oude Essink	n.b.	n.b.
J.C. Brown	n.b.	n.b.
F.G. van Hoogstraten	n.b.	11-11-1967
W.R. van der Vlugt	n.b.	11-11-1967